

TRAKTAT O UNII EUROPEJSKIEJ

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,
PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,
PREZYDENT IRLANDII,
PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA HOLANDII,
PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ
BRYTANII I
IRLANDII PÓŁNOCNEJ

GOTOWI zaznaczyć nowy etap w procesie integracji europejskiej, podjętej ustanowieniem Wspólnot Europejskich,

POWOŁUJĄC SIĘ na historyczną wagę zakończenia podziału kontynentu europejskiego oraz na potrzebę stworzenia trwałych podstaw pod budowę przyszłej Europy,

POTWIERDZAJĄC przywiązanie do zasad wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka, podstawowych swobód i rządów prawa,

PRAGNĄC pogłębić solidarność pomiędzy swoimi narodami, szanując ich historię, kulturę i tradycje,

PRAGNĄC wzmocnić demokratyczny charakter i skuteczność funkcjonowania instytucji, tak aby umożliwić im lepsze wykonywanie, w ramach pojedynczej struktury, powierzonych im zadań,

GOTOWI umocnić swe gospodarki zapewnić ich zbieżność oraz ustanowić unię gospodarczo-walutową obejmującą, zgodnie z postanowieniami tego Traktatu, wspólną i stabilną walutę,

ZDECYDOWANI popierać postęp ekonomiczny i społeczny swoich narodów poprzez budowanie rynku wewnętrznego, ochronę środowiska naturalnego, wzmacnianie spójności oraz zdecydowani wprowadzać realizować kierunki działania zapewniające, iż osiągnięciom w zakresie integracji gospodarczej towarzyszył będzie równoległy postęp w innych dziedzinach,

GOTOWI ustanowić jednolite obywatelstwo dla obywateli swoich krajów,

GOTOWI realizować wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, obejmującą docelowo ukształtowanie wspólnej polityki obronnej, mogącej prowadzić w przyszłości do wspólnej obrony, wzmacniając w ten sposób europejską tożsamość i niezależność, tak aby wspierać pokój, bezpieczeństwo i postęp w Europie i na świecie,

POTWIERDZAJĄC chęć umożliwienia swobodnego przepływu osób, z jednoczesnym zapewnieniem bezpieczeństwa swoich narodów, włączając do niniejszego Traktatu postanowienia dotyczące wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych,

GOTOWI kontynuować proces tworzenia jeszcze ściślejszego związku pomiędzy narodami Europy, w którym decyzje podejmowane są na szczeblu jak najbliższym obywatelowi, zgodnie z zasadą subsydiarności,

MAJĄC w perspektywie podjęcie dalszych kroków zmierzających do osiągnięcia integracji europejskiej,

POSTANOWILI ustanowić Unię Europejską, desygnując do tego celu jako swoich pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW:

Marka EYSKENSA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

Philippa MAYSTADTA,
Ministra Finansów;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII:

Uffe ELLEMANN-JENSENA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

Andersa FOGHA RASMUSSENA,
Ministra Spraw Ekonomicznych;

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC:

Hansa-Dietricha GENSCHERA,
Federalnego Ministra Spraw Zagranicznych;

Theodora WAIGELA,
Ministra Finansów;

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ:

Antonisa SAMARASA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

Efthymoisia SHRISTODOULOU,
Ministra Spraw Ekonomicznych;

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII:

Francisco FERNANDEZA ORDONEZA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

Carlota SOLCHAGĘ CATALANA,
Ministra Spraw Ekonomicznych i Finansowych;

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ:

Rolanda DUMASA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

Pierre'a BEREGOVOY'A,
Ministra Spraw Ekonomiczno-Finansowych i Budżetu;

PREZYDENT IRLANDII:

Gerarda COLLINSA,
Ministra Spraw Zagranicznych;

Bertie AHRENA
Ministra Finansów;

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ:

Gianni'ego DE MICHELISA
Ministra Spraw Zagranicznych;

Guido CARLIEGO,
Ministra Skarbu

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA:

Jasquesa F. POOSA
Wicepremiera, Ministra Spraw Zagranicznych;

Jean-Claude'a JUNCKERA
Ministra Finansów;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA HOLANDII:

Hansa van den BROEKA
Ministra Spraw Zagranicznych;

Willema KOKA
Ministra Finansów;

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ:

Joao de Deus PINHEIRO,
Ministra Spraw Zagranicznych;

Jorge'a BRAGĘ de MACEDO;

Ministra Finansów;

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ
BRYTANII I
IRLANDII PÓŁNOCNEJ:

The Rt. Hon. Douglasa HURDA
Sekretarza Stanu d/s Zagranicznych i Wspólnoty

The Hon. Francisa MAUDE'A
Finansowego Sekretarza Skarbu

Którzy, po wymianie swoich pełnomocnictw i stwierdzeniu ich dobrej i stosownej formy,
uzgodnili co następuje:

TYTUŁ I

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Artykuł A

Niniejszym Traktatem Wysokie Umawiające Się Strony ustanawiają pomiędzy sobą Unię Europejską, zwaną dalej "Unią".

Niniejszy Traktat stanowi nowy etap w procesie tworzenia coraz ściślejszego związku pomiędzy narodami Europy, w którym decyzje podejmowane są na szczeblu jak najbliższym obywatelowi.

Unię będzie tworzona w oparciu o Wspólnoty Europejskie, uzupełnione kierunkami działania i formami współpracy ustanowionymi niniejszym Traktatem. Jej zadaniem jest organizacja, w sposób spójny i solidarny, stosunków pomiędzy państwami członkowskimi i ich narodami.

Artykuł B

Unia stawia sobie następujące cele:

- popieranie zrównoważonego i trwałego postępu gospodarczo-społecznego, w szczególności poprzez stworzenie obszaru pozbawionego wewnętrznymi granicami, wzmacnianie spójności ekonomicznej i społecznej i ustanowienie unii gospodarczo-walutowej, docelowo ze wspólną walutą, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu;
- potwierdzanie swojej tożsamości na arenie międzynarodowej, w szczególności poprzez realizację wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, włącznie z docelowym sformułowaniem wspólnej polityki obronnej, która, mogłaby prowadzić z czasem do wspólnej obrony;
- wzmacnianie ochrony praw i interesów obywateli państw członkowskich, poprzez wprowadzenie obywatelstwa Unii;

- rozwijanie bliskiej współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych

- pełne zachowanie i wzmacnianie *acquis communautaire* z rozważaniem w drodze procedury wymienionej w artykule N paragraf 2, w jakim stopniu kierunki działania i formy współpracy wprowadzone tym Traktatem wymagają skorygowania, celem zapewnienia efektywności funkcjonowania mechanizmów i instytucji Wspólnoty.

Cele Unii będą osiągane w oparciu o niniejszy Traktat, zgodnie z przewidzianymi w nim warunkami i harmonogramem, w poszanowaniu zasady subsydiarności określonej w artykule 3b Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Artykuł C

Unia dysponuje jednolitymi ramami instytucjonalnymi, zapewniającymi spójność i ciągłość działań podejmowanych dla osiągnięcia swych celów, przy jednoczesnym poszanowaniu i wzmacnianiu *acquis communautaire*.

Unia w szczególności zapewnia spójność swych działań zewnętrznych w ramach polityki zagranicznej, bezpieczeństwa, gospodarczej i rozwoju. Rada i Komisja będą odpowiedzialne za zapewnienie tej spójności. Zapewniają one realizację tych polityk, zgodnie ze swymi uprawnieniami.

Artykuł D

Rada Europejska stymuluje rozwój Unii i określa ogólne kierunki jej polityki.

W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw lub rządów państw członkowskich i Przewodniczący Komisji. Towarzyszą im ministrowie spraw zagranicznych państw członkowskich i jeden członek Komisji. Rada Europejska zbiera się co najmniej dwa razy w roku, pod przewodnictwem szefa państwa lub rządu państwa członkowskiego, które przewodniczy Radzie.

Rada Europejska składa Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie po każdym swoim posiedzeniu i roczne, pisemne sprawozdanie o postępie osiągniętym przez Unię.

Artykuł E

Parlament Europejski, Rada, Komisja i Trybunał Sprawiedliwości wykonują swoje uprawnienia zgodnie z warunkami i celami przewidzianymi, z jednej strony, w postanowieniach traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie i późniejszych traktatów i aktów zmieniających je i uzupełniających, oraz, z drugiej strony, w postanowieniach niniejszego Traktatu.

Artykuł F

1. Unia respektuje tożsamość narodową państw członkowskich, których systemy rządów opierają się na zasadach demokracji.

2. Unia respektuje podstawowe prawa zagwarantowane w Europejskiej Konwencji Ochrony Praw Człowieka i Podstawowych Wolności podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 roku i

prawa wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, jako ogólne zasady prawa Wspólnoty.

3. Unia zapewnia sobie środki konieczne do osiągnięcia swoich celów i prowadzenia swoich kierunków działania.

TYTUŁ II

POSTANOWIENIA UZUPEŁNIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ W CELU USTANOWIENIA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ

Artykuł G

Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą zmienia się zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, w celu ustanowienia Wspólnoty Europejskiej.

A - W całym Traktacie:

1) Określenie "Europejska Wspólnota Gospodarcza" zastępuje się określeniem "Wspólnota Europejska".

B - W Części Pierwszej "Zasady":

2) Artykuł 2 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 2

Zadaniem Wspólnoty jest, poprzez ustanowienie wspólnego rynku i unii gospodarczo-walutowej oraz realizację wspólnych polityk lub działań określonych w artykułach 3 i 3a, popieranie w całej Wspólnocie harmonijnego, zrównoważonego rozwoju działań gospodarczych, trwałego i nieinflacyjnego rozwoju z poszanowaniem środowiska naturalnego, wysokiego stopnia zbieżności działań gospodarczych, wysokiego poziomu zatrudnienia i opieki społecznej, podnoszenia stopy życiowej i jakości życia, spójności ekonomicznej i społecznej oraz solidarności pomiędzy państwami członkowskimi."

3) Artykuł 3 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 3

Dla osiągnięcia celów wymienionych w artykule 2, działania Wspólnoty, w oparciu o postanowienia niniejszego Traktatu i zgodnie z określonym w nim harmonogramem obejmują:

a) zniesienie pomiędzy Państwami Członkowskimi opłat celnych i ograniczeń ilościowych w imporcie i eksporcie towarów, a także innych środków odnoszących taki sam skutek;

b) wspólną politykę handlową;

- c) rynek wewnętrzny charakteryzujący się zniesieniem pomiędzy państwami członkowskimi przeszkód w swobodnym przepływie towarów, osób, usług i kapitału;
- d) środki dotyczące wjazdu i poruszania się osób po rynku wewnętrznym, zgodnie z postanowieniami artykułu 100c;
- e) wspólną politykę w zakresie rolnictwa i rybołówstwa;
- f) wspólną politykę w zakresie transportu;
- g) system zapewniający, że konkurencja w ramach rynku wewnętrznego nie ulegnie zakłóceniu;
- h) zbliżenie prawodawstwa państw członkowskich w stopniu koniecznym dla funkcjonowania wspólnego rynku;
- i) politykę dotyczącą spraw społecznych obejmującą Europejski Fundusz Społeczny;
- j) wzmacnianie spójności ekonomicznej i społecznej;
- k) politykę w zakresie środowiska naturalnego;
- l) wzmacnianie konkurencyjności przemysłu Wspólnoty;
- m) wspieranie badań naukowych i rozwoju techniki;
- n) zachęcanie do ustanawiania i rozwoju sieci transeuropejskich;
- o) przyczynianie się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony zdrowia;
- p) stwarzanie warunków dla podnoszenia jakości edukacji i szkolenia oraz pełnego rozwoju kultur państw członkowskich;
- q) politykę dotyczącą współpracy w zakresie rozwoju;
- r) stwarzanie z krajami i terytoriami zamorskimi w celu osiągnięcia wzrostu obrotów handlowych i wspólnego wspierania rozwoju gospodarczo-społecznego;
- s) przyczynianie się do wzmocnienia ochrony konsumenta;
- t) środki w dziedzinach energii, ochrony obywateli i turystyki."

4) Dodaje się następujący artykuł:

"Artykuł 3a

1. Dla osiągnięcia celów wymienionych w artykule 2, działania Państw Członkowskich i Wspólnoty obejmują, w oparciu o postanowienia niniejszego Traktatu i zgodnie z określonym w nim harmonogramem, przyjęcie polityki gospodarczej opartej na ścisłej koordynacji polityk gospodarczych państw

członkowskich, rynku wewnętrznym i określeniu wspólnych celów oraz prowadzonej zgodnie z zasadą gospodarki wolnorynkowej i wolnej konkurencji.

2. Równoległe z powyższym, w oparciu o postanowienia niniejszego Traktatu i zgodnie z określonym w nim harmonogramem i procedurami, działania te obejmują nieodwołalne ustalenie kursów wymiany walut, prowadzące do ustanowienia wspólnej waluty, ECU, zdefiniowanie i prowadzenie jednolitej polityki pieniężnej i polityki kursów wymiany walut, których głównym celem jest utrzymanie stabilności cen, oraz, bez naruszania tego celu, wspieranie ogólnej polityki gospodarczej Wspólnoty, zgodnie z zasadą gospodarki wolnorynkowej i wolnej konkurencji.

3. Powyższe działania państw członkowskich i Wspólnoty zakładają poszanowanie następujących, kluczowych zasad: stabilności cen, zdrowych finansów publicznych i stosunków pieniężnych oraz stabilnego bilansu płatniczego."

5) Dodaje się następujący artykuł:

"Artykuł 3b

Wspólnota działa w ramach uprawnień przyznanych jej niniejszym Traktatem i celów w nim wyznaczonych.

W zakresie, który nie podlega jej wyłącznej kompetencji, Wspólnota podejmuje działania, zgodnie z zasadą subsydiarności, tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele proponowanych działań nie mogą być zrealizowane w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast, z uwagi na skalę lub skutki proponowanych działań, mogą zostać lepiej zrealizowane przez Wspólnotę.

Żadne działanie Wspólnoty nie wykroczy poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów określonych w niniejszym Traktacie."

6) Artykuł 4 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 4

1. Wykonanie zadań powierzonych Wspólnocie zapewniają następujące instytucje:

- PARLAMENT EUROPEJSKI,
- RADA,
- KOMISJA,
- TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI,
- TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY.

Każda z nich działa w zakresie uprawnień przyznanych jej niniejszym Traktatem.

2. Radę i Komisję wspiera Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, które pełnią funkcje doradcze."

7) Dodaje się następujące artykuły:

"Artykuł 4a

Zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym Traktacie, ustanawia się Europejski System Banków Centralnych (zwany dalej "ESBC") i Europejski Bank Centralny (zwany dalej "EBC"); działające w granicach uprawnień przyznanych im tym Traktatem i załączonym do niego Statutem ESBC i EBC (zwanym dalej "Statutem ESBC").

Artykuł 4b

Niniejszym ustanawia się Europejski Bank Inwestycyjny, działający w zakresie uprawnień przyznanych mu tym Traktatem i załączonym do niego Statutem."

8) Skreśla się artykuł 6. Artykuł 7 otrzymuje numer 6. Jego drugi akapit otrzymuje następujące brzmienie:

"Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c, może uchwalić przepisy prawne zapobiegające takiej dyskryminacji."

9) Artykuły 8, 8a, 8b i 8c otrzymują odpowiednio numery 7, 7a, 7b i 7c.

C - Dodaje się następującą część:

CZEŚĆ DRUGA OBYWATELSTWO UNII

Artykuł 8

1. Niniejszym ustanawia się obywatelstwo Unii.

Każda osoba posiadająca obywatelstwo państwa członkowskiego staje się obywatelem Unii.

2. Obywatele Unii korzystają z praw ustanowionych niniejszym Traktatem i podlegają obowiązkom w nim określonym.

Artykuł 8a

1. Każdy obywatel ma prawo do swobodnego poruszania się i przebywania na obszarze Państw Członkowskich, z uwzględnieniem ograniczeń i warunków określonych niniejszym Traktatem i decyzjami wprowadzającymi go w życie.

2. Rada może podjąć postanowienia mające na celu ułatwienie korzystania z praw określonych w paragrafie 1; o ile niniejszy Traktat nie stanowi inaczej, Rada decyduje jednomyślnie, na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 8b

1. Każdy obywatel Unii, zamieszkały na terenie państwa członkowskiego, którego nie jest obywatelem, posiada prawo do głosowania i kandydowania w wyborach samorządowych w państwie członkowskim, na którego terenie przebywa, na takich samych zasadach, jak

obywatele tego państwa. Prawo to będzie wykonywane zgodnie ze szczegółowymi ustaleniami przyjętymi przed 31 grudnia 1994 roku przez Radę działającą jednomyślnie, na wniosek Komisji i po konsultacji opinii Parlamentu Europejskiego; ustalenia te mogą przewidywać derogacje uzasadnione problemami specyficznymi dla danego państwa członkowskiego.

2. Bez wpływu na zastosowanie artykułu 138.3 i przyjętych przepisów dla jego wprowadzenia, każdy obywatel Unii zamieszkały na terenie państwa członkowskiego, którego nie jest obywatelem, posiada prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, na którego terenie przebywa, na takich samych zasadach, jak obywatele tego państwa. Prawo to będzie wykonywane zgodnie ze szczegółowymi ustaleniami przyjętymi przed 31 grudnia 1993 roku przez Radę działającą jednomyślnie, na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego; ustalenia te mogą przewidywać derogacje uzasadnione problemami specyficznymi dla danego państwa członkowskiego.

Artykuł 8c

Każdy obywatel Unii przebywający na obszarze kraju trzeciego, w którym państwo członkowskie, którego są obywatelami, nie posiada swojego przedstawicielstwa, ma prawo do ochrony przez władze dyplomatyczne lub konsularne każdego innego państwa członkowskiego na takich samych warunkach, jak obywatele tego państwa.

Artykuł 8d

Każdy obywatel Unii ma prawo składać petycje do Parlamentu Europejskiego, zgodnie z artykułem 138d.

Każdy obywatel Unii może zwracać się do rzecznika praw obywatelskich, ustanowionego zgodnie z artykułem 138e.

Artykuł 8e

Komisja złoży Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania postanowień niniejszej części przed 31 grudnia 1993 roku, a później będzie je składać co trzy lata. To sprawozdanie będzie uwzględniało rozwój Unii.

Na tej podstawie i bez wpływu na zastosowanie innych postanowień niniejszego Traktatu Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, może przyjąć postanowienia wzmacniające lub uzupełniające prawa określone w niniejszej części, których przyjęcie zaleci państwom członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi."

D - Część drugą i trzecią grupuje się pod następującym tytułem:

"CZEŚĆ TRZECIA POLITYKA WSPÓLNOTY"

i w tej części:

10) Pierwsze zdanie artykułu 49 otrzymuje następujące brzmienie:

"Natychmiast po wejściu w życie niniejszego Traktatu, Rada, postępując zgodnie z procedurą określoną w artukule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, wydaje dyrektywy lub stosuje rozporządzenia określające środki konieczne do stopniowej realizacji swobodnego przepływu pracowników, zgodnie, zwłaszcza, z postanowieniami artykułu 48."

11) W artykule 54 punkt 2 otrzymuje następujące brzmienie:

"2. Celem wprowadzenia w życie tego ogólnego programu działań lub, w przypadku braku takiego programu, celem osiągnięcia danego etapu realizacji swobody podejmowania działalności gospodarczej w określonej dziedzinie Rada, postępując zgodnie z procedurą określoną w artukule 189b i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, działa przy pomocy dyrektyw."

12) W artykule 56 paragraf (2) otrzymuje następujące brzmienie:

"2. Przed końcem okresu przejściowego, Rada działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, wydaje dyrektywy dotyczące koordynacji wymienionych powyżej ustaw i innych przepisów prawnych i administracyjnych. Jednak po zakończeniu druiego etapu Rada, postępując zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, będzie wydawać dyrektywy w celu skoordynowania tych przepisów, które w każdym państwie członkowskim stanowią treść rozporządzeń i innych przepisów administracyjnych."

13) Artykuł 57 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 57

1. Aby ułatwić podejmowanie i prowadzenie działalności osobom pracującym na własny rachunek, Rada, postępując zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, wydaje dyrektywy odnośnie wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dowodów posiadanych kwalifikacji.

2. W tym samym celu, Rada, przed zakończeniem okresu przejściowego, wyda dyrektywy mające na celu koordynację ustaw i innych przepisów prawnych lub administracyjnych państw członkowskich w kwestii podejmowania i prowadzenia działalności przez osoby pracujące na własny rachunek. Rada, działając jednomyślnie na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, podejmuje decyzje odnośnie dyrektyw, których zastosowanie spowoduje, chociaż w jednym państwie członkowskim, zmianę istniejących zasad prawnych regulujących kwestie zawodowe w zakresie szkolenia i warunków dostępu osób fizycznych do zawodu. W innych przypadkach Rada postępuje zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b.

3. W odniesieniu do zawodów medycznych i pokrewnych oraz farmaceutycznych stopniowe znoszenie ograniczeń zależy od koordynacji warunków ich wykonywania w różnych państwach członkowskich."

14) Tytuł Rozdziału 4 otrzymuje następujące brzmienie:

"Rozdział 4
Kapitał i płatności"

15) Dodaje się następujące artykuły:

"Artykuł 73a

Z dniem 1 stycznia 1994 r., artykuły 67 do 73 zastępuje się artykułami 73b-73g.

Artykuł 73b

1. W ramach postanowień niniejszego Rozdziału wszelkie ograniczanie przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi jest zabronione.

2. W ramach postanowień niniejszego Rozdziału, wszelkie ograniczanie płatności pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy państwami członkowskimi i krajami trzecimi jest zabronione.

Artykuł 73c

1. Postanowienia artykułu 73b nie naruszają żadnych ograniczeń istniejących w stosunku do krajów trzecich na dzień 31 grudnia 1993 r. na mocy prawa krajowego lub Wspólnoty, w zakresie przepływu kapitału do lub z krajów trzecich, związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie inwestycji bezpośrednich łącznie z inwestycjami w nieruchomości, świadczeniem usług finansowych lub dopuszczaniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe.

2. Dążąc do osiągnięcia jak największej swobody przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi i nie naruszając postanowień innych rozdziałów niniejszego Traktatu, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji, może przedsięwziąć środki co do przepływu kapitału do i z krajów trzecich, związanego z inwestycjami bezpośrednimi - łącznie z inwestycjami w nieruchomości - w kwestiach podejmowania działalności gospodarczej, świadczenia usług finansowych lub dopuszczania papierów wartościowych do rynków kapitałowych. Przy podejmowaniu środków, określonych w niniejszym punkcie, stanowiących, w świetle prawa Wspólnoty, krok wstecz na drodze do liberalizacji przepływu kapitału do lub z krajów trzecich, wymagana jest jednomyślność.

Artykuł 73d

1. Postanowienia artykułu 73b nie naruszają prawa państw członkowskich do:

a) stosowania odpowiednich przepisów swoich ustaw podatkowych rozróżniających podatników ze względu na ich sytuację wynikającą z miejsca zamieszkania lub miejsca zainwestowania kapitału;

b) podejmowania niezbędnych środków zapobiegających naruszaniu praw i przepisów krajowych, zwłaszcza w sferze podatkowej i nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami finansowymi, oraz ustalania procedur zgłaszania przepływu kapitałów dla celów administracyjnych lub informacji statystycznej, lub podejmowania środków niezbędnych dla utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego.

2. Postanowienia niniejszego Rozdziału nie naruszają możliwości stosowania, zgodnych z niniejszym Traktatem, ograniczeń prawa prowadzenia działalności gospodarczej.

3. Środki i procedury określone w punktach 1 i 2 nie będą oznaczać arbitralnego wprowadzania różnic lub ukrytego ograniczania swobodnego przepływu kapitału i płatności, określonego w artykule 73b.

Artykuł 73e

W drodze derogacji artykułu 73b, państwa członkowskie, które na dzień 31 grudnia 1993 r. korzystają z derogacji na podstawie obowiązującego prawa Wspólnoty, są uprawnione do utrzymania ograniczeń w przepływie kapitału, sankcjonowanych derogacjami istniejącymi tego dnia, najdłużej do 31 grudnia 1995 r.

Artykuł 73f

Jeżeli, w wyjątkowych okolicznościach, przepływ kapitału do lub z krajów trzecich powoduje, lub może spowodować, poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczo-walutowej, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC, może podjąć środki bezpieczeństwa odnośnie krajów trzecich na okres nie przekraczający sześciu miesięcy, jeżeli takie środki są absolutnie niezbędne.

Artykuł 73g

1. Jeżeli, w przypadkach przewidzianych w artykule 228a, działania Wspólnoty uważane są za niezbędne, Rada, zgodnie z procedurą przewidzianą artykułem 228a, może niezwłocznie podjąć, w stosunku do krajów trzecich, niezbędne środki co do przepływu kapitału i płatności.

2. Bez wpływu na zastosowanie artykułu 224 i o ile Rada nie podjęła środków wynikających z punktu 1, państwo członkowskie, z poważnych powodów politycznych lub nagłych przyczyn, może podjąć przeciwko krajowi trzeciemu jednostronne środki dotyczące przepływu kapitału i płatności. Komisja i pozostałe państwa członkowskie będą informowane o takich środkach najpóźniej w dniu ich wejścia w życie.

Rada, na wniosek Komisji, może podjąć kwalifikowaną większością głosów decyzję o zmianie lub uchyleniu takich środków przez dane państwo członkowskie. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o każdej decyzji podjętej przez Radę.

Artykuł 73h

Do 1 stycznia 1994 r. stosuje się następujące postanowienia:

1) Każde państwo członkowskie zezwala na dokonywanie, w walucie państwa członkowskiego, na terenie którego przebywa wierzyciel lub beneficjent, wszelkich płatności związanych z przepływem towarów, usług lub kapitału oraz wszelkich transferów kapitału i dochodów, w stopniu, w jakim przepływ towarów, usług, kapitału i osób pomiędzy państwami członkowskimi został zliberalizowany na podstawie niniejszego Traktatu.

Państwa członkowskie deklarują gotowość podjęcia liberalizacji płatności w stopniu przekraczającym postanowienie poprzedniego ustępu, o ile pozwala na to ich sytuacja gospodarcza, a zwłaszcza stan bilansu płatniczego.

2) Jeżeli przepływ towarów, usług i kapitału jest ograniczony jedynie przez restrykcje w związanych z nimi płatnościach, restrykcje te będą stopniowo znoszone przez odpowiednie stosowanie postanowień niniejszego rozdziału i rozdziałów odnoszących się do zniesienia ograniczeń ilościowych i do liberalizacji usług.

3) Państwa członkowskie podejmują się nie wprowadzać pomiędzy sobą żadnych nowych ograniczeń w zakresie transferów związanych z transakcjami niewidocznymi, wymienionymi w Aneksie III do niniejszego Traktatu. Istniejące ograniczenia będzie się stopniowo znosić, zgodnie z postanowieniami artykułów 63 - 65, jeśli zniesienia tego nie regulują postanowienia punktów 1 i 2 lub inne postanowienia niniejszego rozdziału.

4) W razie potrzeby państwa członkowskie konsultują się wzajemnie co do środków, jakie muszą zostać podjęte dla umożliwiania dokonywania płatności i transferów wymienionych w tym artykule; środki takie nie mogą stać na przeszkodzie w osiągnięciu celów określonych w niniejszym Traktacie."

16) Artykuł 75 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 75

1. W celu wprowadzenia w życie artykułu 74 i z uwagi na charakterystyczne cechy transportu Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po zasięgnięciu opinii z Komitetu Ekonomiczno-Społecznego określi:

a) wspólne zasady dotyczące międzynarodowego transportu do lub z obszaru państwa członkowskiego lub tranzytu przez obszar jednego lub więcej państw członkowskich;

b) warunki, na jakich przewoźnicy nie mający stałej siedziby w państwie członkowskim mogą wykonywać usługi transportowe na obszarze państwa członkowskiego;

c) środki zwiększające bezpieczeństwo transportu;

d) wszelkie inne odpowiednie postanowienia.

2. Postanowienia przewidziane w punktach a) i b) paragrafu 1 zostaną podjęte w okresie przejściowym.

3. W drodze derogacji procedury przewidzianej przez paragraf 1, postanowienia dotyczące zasad regulujących transport, jeśli zasady te mogłyby mieć poważny wpływ na poziom życia i zatrudnienie na określonych obszarach oraz na funkcjonowanie infrastruktury transportu,

Rada podejmuje jednomyślnie, na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Rada bierze tu pod uwagę potrzebę przystosowania się do rozwoju gospodarczego, wynikającego z ustanowienia wspólnego rynku."

17) W części trzeciej tytuł tytułu I otrzymuje następujące brzmienie:

"TYTUŁ V
**WSPÓLNE ZASADY KONKURENCJI, OPODATKOWNIA I ZBLIŻANIA
USTAWODAWSTW"**

18) W artukule 92 paragraf 3:

- dodaje się następujący punkt:

"d) pomoc we wspieraniu kultury i ochronie dziedzictwa kulturowego, jeżeli pomoc taka nie wpływa na warunki handlu i konkurencję we Wspólnocie w sposób sprzeczny ze wspólnym interesem."

- dotychczasowy punkt d) staje się punktem e).

19) Artykuł 94 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 94

Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, może wydać odpowiednie rozporządzenia odnośnie stosowania artykułów 92 i 93, a w szczególności może określić warunki, w których stosuje się artykuł 93 paragraf 2 i rodzaje pomocy nie objęte tą procedurą."

20) Artykuł 99 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 99

Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, przyjmuje postanowienia odnośnie harmonizacji przepisów prawnych dotyczących podatków obrotowych, opłat akcyzowych i innych form pośredniego opodatkowania, w stopniu, w jakim harmonizacja ta jest konieczna do zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego w terminie określonym w artukule 7a."

21) Artykuł 100 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 100

Rada, działając jednomyślnie na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, wydaje dyrektywy co do zbliżania takich ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych państw członkowskich, które bezpośrednio wpływają na ustanowienie lub funkcjonowanie wspólnego rynku."

22) W artykule 100a paragraf 1 otrzymuje następujące brzmienie:

"1. W drodze derogacji artykułu 100 i jeśli niniejszy Traktat nie stanowi inaczej, następujące postanowienia stosują się przy osiągnięciu celów określonych w artykule 7a. Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno--Społecznego, podejmuje środki mające na celu zbliżanie tych przepisów ustaw, rozporządzeń i aktów administracyjnych państw członkowskich, których celem jest ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego."

23) Dopisuje się następujący artykuł:

"Artykuł 100c

1. Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego określa kraje trzecie, których obywatele muszą posiadać wizę przekraczając zewnętrzne granice państw członkowskich.

2. Jednakże, w wypadku wyjątkowej sytuacji w kraju trzecim, grożącej nagłym napływem obywateli tego kraju do Wspólnoty, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na zalecenie Komisji, może wprowadzić na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy obowiązek wizowy dla obywateli tego kraju. Obowiązek wizowy ustanowiony na podstawie niniejszego paragrafu może zostać rozszerzony zgodnie z paragrafem 1.

3. Od 1 stycznia 1996 r., Rada podejmuje decyzję wymienioną w paragrafie 1 kwalifikowaną większością głosów. Przed tym terminem, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, podejmuje środki wprowadzające jednolitą procedurę wizową.

4. W zakresie spraw wymienionych w niniejszym artykule Komisja rozpatruje każdą prośbę państwa członkowskiego o przedłożenie wniosku Radzie.

5. Niniejszy artykuł nie narusza obowiązków ciążących na państwach członkowskich w zakresie utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

6. Niniejszy artykuł stosuje się do innych spraw, jeśli zostanie podjęta taka decyzja na podstawie artykułu K.9 postanowień Traktatu o Unii Europejskiej, dotyczących współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, zgodnie z warunkami głosowania określonymi w tym samym czasie.

7. Postanowienia konwencji obowiązujących pomiędzy państwami członkowskimi, regulujące sprawy objęte niniejszym artykułem, pozostają w mocy dopóki ich treść nie zostanie zastąpiona dyrektywami lub środkami zastosowanymi na podstawie niniejszego artykułu."

24) Dodaje się następujący artykuł:

"Artykuł 100d

Komitet Koordynacyjny, w skład którego wchodzi wyżsi funkcjonariusze, powołani na podstawie artykułu K.4 Traktatu o Unii Europejskiej, pomaga, z zastrzeżeniem postanowień

naruszając postanowień artykułu 151, w przygotowaniu postępowania Rady w zakresie wymienionym w artykule 100c."

25) W tytule II części trzeciej rozdziały 1, 2 i 3 otrzymują następujące brzmienie:

**"TYTUŁ VI
POLITYKA GOSPODARCZA I WALUTOWA**

Rozdział 1

Polityka gospodarcza

Artykuł 102a

Państwa członkowskie prowadzą swoją politykę gospodarczą mając na względzie współdziałanie w osiąganiu celów Wspólnoty zdefiniowanych w artykule 2, w ramach ogólnych wytycznych określonych w artykule 103 paragraf 2. Państwa członkowskie i Wspólnota działają zgodnie z zasadą gospodarki wolnorynkowej i wolnej konkurencji, sprzyjając efektywnemu podziałowi zasobów i zgodnie z zasadami określonymi w artykule 3a.

Artykuł 103

1. Państwa członkowskie uznają swoją politykę gospodarczą za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują je w ramach Rady, zgodnie z postanowieniami artykułu 102a.

2. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na zalecenie Komisji, sporządza projekt ogólnych wytycznych polityki gospodarczej państw członkowskich i Wspólnoty oraz składa sprawozdanie Radzie Europejskiej.

Rada Europejska, działając na podstawie sprawozdania Rady, opracowuje wniosek dotyczący ogólnych wytycznych polityki gospodarczej państw członkowskich i Wspólnoty.

Na podstawie tego wniosku Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, przyjmuje zalecenie określające te ogólne wytyczne. Rada przedstawia swoje zalecenie Parlamentowi Europejskiemu.

3. Aby zapewnić ściślejszą koordynację polityki gospodarczej i trwałą zbieżność działań gospodarczych państw członkowskich, Rada, na podstawie sprawozdań przedłożonych przez Komisję, kontroluje rozwój gospodarczy w każdym państwie członkowskim i we Wspólnocie oraz zgodność polityk gospodarczych z ogólnymi wytycznymi określonymi w paragrafie 2, a także regularnie dokonuje wszechstronnej oceny.

W celu zapewnienia tego wielostronnego nadzoru państwa członkowskie przekazują Komisji informacje dotyczące istotnych środków podjętych przez nie w sferze ich polityki gospodarczej i inne informacje, które uznają za konieczne.

4. Jeżeli stwierdzono, zgodnie z procedurą określoną w paragrafie 3, że polityka gospodarcza państwa członkowskiego nie jest zgodna z ogólnymi wytycznymi określonymi w paragrafie 2 lub stanowi zagrożenie dla właściwego funkcjonowania unii gospodarczo-walutowej, Rada,

działając kwalifikowaną większością głosów na zalecenie Komisji, może wydać danemu państwu członkowskiemu konieczne zalecenia. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji, może zdecydować o podaniu swoich zaleceń do wiadomości publicznej.

Przewodniczący Rady i Komisja składają Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z rezultatów wielostronnego nadzoru. Przewodniczący Rady może zostać poproszony o stawienie się przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego, jeżeli Rada podała swoje zalecenia do wiadomości publicznej.

5. Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c, może ustalić szczegółowe zasady procedury wielostronnego nadzoru, przewidzianego w paragrafie 3 i 4 niniejszego artykułu.

Artykuł 103a

1. Nie naruszając żadnej procedury przewidzianej niniejszym Traktatem, Rada, działając jednomyślnie na wniosek Komisji, może zdecydować o środkach odpowiednich do sytuacji gospodarczej, zwłaszcza jeśli powstają poważne trudności w podaży pewnych produktów.

2. Jeżeli państwo członkowskie przechodzi trudności lub jest poważnie zagrożone trudnościami wynikającymi z wyjątkowych okoliczności, na które nie ma wpływu, Rada działając jednomyślnie, na wniosek Komisji, może przyznać, na określonych warunkach, pomoc finansową Wspólnoty takiemu państwu członkowskiemu. Jeżeli poważne trudności są spowodowane klęskami żywiołowymi, Rada podejmuje decyzję kwalifikowaną większością głosów. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o podjętych decyzjach.

Artykuł 104

1. Stwarzanie możliwości przekraczania stanu rachunków lub jakiegokolwiek inne formy kredytu EBC lub banków centralnych państw członkowskich (zwanymi dalej "narodowymi bankami centralnymi") na rzecz instytucji lub organów Wspólnoty, władz centralnych, regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, instytucji lub przedsiębiorstw publicznych państw członkowskich są zabronione; zabroniony jest również bezpośredni zakup od nich przez EBC lub narodowe banki centralne instrumentów zadłużenia.

2. Paragrafu 1 nie stosuje się do publicznych instytucji kredytowych, które w ramach zapewniania rezerw przez banki centralne będą traktowane są przez EBC i narodowe banki centralne tak samo jak prywatne instytucje kredytowe.

Artykuł 104a

1. Podejmowanie jakichkolwiek działań, nie poprzedzonych gruntownym rozważeniem, zapewniających uprzywilejowany dostęp instytucji lub organów Wspólnoty, władz centralnych, regionalnych, lokalnych lub innych władz, instytucji lub przedsiębiorstw państwowych państw członkowskich do instytucji finansowych jest zabronione.

2. Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c, sprecyzuje przed 1 stycznia 1994 r. definicje potrzebne do zastosowania zakazu określonego w paragrafie 1.

Artykuł 104b

1. Wspólnota nie jest odpowiedzialna za zobowiązania i nie przyjmuje zobowiązań władz centralnych, regionalnych, lokalnych lub innych władz, instytucji lub przedsiębiorstw państwowych żadnego z państw członkowskich; postanowienie to nie narusza wzajemnych gwarancji finansowych wspólnej realizacji określonego projektu. państwo członkowskie nie jest odpowiedzialne i nie przyjmuje zobowiązań władz centralnych, regionalnych, lokalnych lub innych władz, instytucji lub przedsiębiorstw państwowych innego państwa członkowskiego; postanowienie to nie narusza wzajemnych gwarancji finansowych wspólnej realizacji określonego projektu.

2. W razie potrzeby Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c, może sprecyzować definicje w celu zastosowania zakazów określonych w artykule 104 i niniejszym.

Artykuł 104c

1. Rządy państw członkowskich będą unikać nadmiernego deficytu budżetowego.

2. Komisja kontroluje zmiany sytuacji budżetowej i wysokość długu publicznego w państwach członkowskich, badając, czy nie dochodzi do rażących błędów. W szczególności, bada ona przestrzeganie dyscypliny budżetowej stosując następujące kryteria:

a) czy stosunek planowanego lub rzeczywistego deficytu do produktu krajowego brutto przekracza wartości bazowej, chyba że

- stosunek ten, znacznie i stale malejąc, osiągnął poziom zbliżony do wartości bazowej, lub

- przekroczenie wartości bazowej ma charakter wyjątkowy i tymczasowy i stosunek pozostaje zbliżony do wartości bazowej;

b) czy stosunek zadłużenia publicznego do produktu krajowego brutto nie przekracza wartości bazowej, chyba że stosunek ten maleje w wystarczającym stopniu i zbliża się do wartości bazowej w zadowalającym tempie.

Wartości bazowe są określone w Protokole w sprawie procedury stosowanej w wypadku nadmiernego deficytu, załączonym do niniejszego Traktatu.

3. Jeżeli państwo członkowskie nie spełnia wymagań postawionych przez oba te kryteria lub jedno z nich, Komisja przygotowuje sprawozdanie. W sprawozdaniu tym Komisja bierze też pod uwagę, czy deficyt budżetowy przekracza publiczne wydatki inwestycyjne i uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki, łącznie ze średniookresową sytuacją gospodarczo-budżetową państwa członkowskiego.

Komisja może także sporządzić sprawozdanie, jeśli uważa, że pomimo spełnienia wymogów określonych przez te kryteria, w państwie członkowskim istnieje niebezpieczeństwo nadmiernego deficytu.

4. Komitet przewidziany artykułem 109c opiniuje sprawozdanie Komisji.

5. Jeżeli Komisja uznaje, że w państwie członkowskim występuje lub może wystąpić nadmierny deficyt, przekazuje swoją opinię Radzie.

6. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na zalecenie Komisji, uwzględniając wszelkie ewentualne uwagi państwa członkowskiego, po wszechstronnym oszacowaniu ustala, czy występuje nadmierny deficyt.

7. W razie stwierdzenia nadmiernego deficytu, zgodnie z paragrafem 6, Rada wydaje danemu państwu członkowskiemu zalecenia mające na celu wyjście z takiej sytuacji w podanym terminie. Z zastrzeżeniem paragrafu 8 zalecenia te nie zostają podane do wiadomości publicznej.

8. W razie ustalenia, że w podanym terminie nie podjęto skutecznych działań w odpowiedzi na jej zalecenia, Rada może podać zalecenia do wiadomości publicznej.

9. Jeżeli państwo członkowskie uporczywie nie stosuje się do zaleceń Rady, Rada może powiadomić to państwo o konieczności podjęcia przez nie, w określonym terminie, środków mających zmniejszyć deficyt, w stopniu uznanym przez nią za konieczny dla naprawienia sytuacji.

W takim przypadku Rada może zażądać od danego państwa członkowskiego składania w określonych terminach sprawozdań, tak by mogła ocenić działanie dostosowawcze tego państwa członkowskiego.

10. Prawa do podjęcia działań przewidzianych w artykułach 169 i 170 nie mogą być wykonywane w ramach paragrafów 1 do 9 niniejszego artykułu.

11. Dopóty, dopóki, państwo członkowskie nie podporządkuje się decyzji podjętej na podstawie paragrafu 9, Rada może podjąć decyzję o zastosowaniu lub, w razie potrzeby, zaostreniu jednego lub więcej z następujących środków:

- zażądać od danego państwa członkowskiego opublikowania dodatkowych informacji, określonych przez Radę, przed emisją obligacji i papierów wartościowych;
- zwrócić się z prośbą do Europejskiego Banku Inwestycyjnego o zrewidowanie polityki pożyczkowej względem danego państwa członkowskiego;
- zażądać od danego państwa członkowskiego złożenia nie oprocentowanego depozytu w odpowiedniej wysokości we Wspólnocie, do czasu, gdy, zdaniem Wspólnoty, nadmierny deficyt, zostanie skorygowany;
- nałożyć kary w odpowiedniej wysokości.

Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o podjętych decyzjach.

12. Rada uchyla niektóre lub wszystkie swoje decyzje wymienione w paragrafach 6 do 9 i 11, w stopniu, w jakim nadmierny deficyt w państwie członkowskim został według niej poprawiony.

Jeżeli Rada wcześniej podała zalecenia do wiadomości publicznej, natychmiast po uchynieniu decyzji podjętych na podstawie paragrafu 8, wydaje publiczne oświadczenie o tym, że nadmierny deficyt w danym państwie członkowskim przestał istnieć.

13. Decyzje określone w paragrafach 7 do 9, 11 i 12 Rada podejmuje na zalecenie Komisji, większością dwóch trzecich głosów swych członków, liczonych zgodnie z artykułem 148 paragraf 2, wyłączając głosy przedstawicieli zainteresowanego państwa członkowskiego.

14. Dalsze postanowienia co do stosowania procedury wymienionej w niniejszym artykule zawarte są w Protokole w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonym do tego Traktatu. Rada, na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i EBC, podejmuje jednomyślnie odpowiednie decyzje zastępujące wspomniany Protokół.

Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego paragrafu, Rada działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, określi przed 1 stycznia 1994 r. szczegółowe zasady i definicje w celu zastosowania postanowień wspomnianego Protokołu.

Rozdział 2

Polityka pieniężna

Artykuł 105

1. Głównym celem ESBC jest utrzymywanie stabilności cen. Nie naruszając celu stabilności cen, ESBC wspiera ogólną politykę gospodarczą Wspólnoty, przyczyniając się do osiągnięcia celów Wspólnoty określonych w artykule 2. ESBC działa zgodnie z zasadą gospodarki wolnorynkowej z wolną konkurencją i wolnej konkurencji, sprzyjając efektywnemu podziałowi zasobów oraz zgodnie z zasadami określonymi w artykule 3a.

2. Do podstawowych zadań realizowanych przez ESBC należy:

- definiowanie i realizacja polityki walutowej Wspólnoty;
- przeprowadzanie operacji dewizowych zgodnie z postanowieniami artykułu 109;
- trzymanie oficjalnych rezerw dewizowych państw członkowskich i zarządzanie nimi;
- wspieranie sprawnego działania systemów płatniczych.

3. Trzeci akapit paragrafu 2 nie stanowi przeszkody w posiadaniu i zarządzaniu przez rządy państw członkowskich dewizowych środków obrotowych.

4. Opinii EBC:

- zasięga się w sprawie wszelkich proponowanych działań Wspólnoty wchodzących w zakres jego kompetencji;

- zasięgają władze krajowe w sprawie wszelkich projektów przepisów prawnych dotyczących dziedzin podlegających jego kompetencji, ale w zakresie i na warunkach ustalonych przez Radę zgodnie z procedurą określoną w artykule 106 paragraf 6.

EBC może przekazywać opinie właściwym instytucjom lub organom Wspólnoty lub władzom krajowym, w sprawach wchodzących w zakres jego kompetencji.

5. ESBC przyczynia się do sprawnego prowadzenia polityki realizowanej przez właściwe władze, odnoszącej się do nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i do stabilności systemu finansowego.

6. Rada, działając jednomyślnie na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii EBC i za zgodą Parlamentu Europejskiego, może zlecić EBC konkretne zadania odnośnie polityki dotyczącej nadzoru nad instytucjami kredytowymi i innymi instytucjami finansowymi, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych.

Artykuł 105a

1. EBC ma wyłączne prawo wydawania zgody na emisję banknotów we Wspólnocie. Banknoty takie mogą być emitowane przez EBC i narodowe banki centralne. Banknoty emitowane przez EBC i narodowe banki centralne są jedynym prawnym środkiem płatniczym we Wspólnocie.

2. Państwa członkowskie mogą emitować monety po otrzymaniu zgody EBC co do wielkości emisji. Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w paragrafie 189c i po porozumieniu z EBC, może podjąć działania harmonizujące nominały i dane techniczne wszystkich monet przeznaczonych do obiegu, w stopniu koniecznym do sprawnego ich obiegu we Wspólnocie.

Artykuł 106

1. ESBC składa się z EBC i narodowych banków centralnych.

2. ESBC posiada osobowość prawną.

3. ESBC jest kierowany przez organa decyzyjne EBC, którymi są Rada Naczelna i Zarząd.

4. Statut ESBC jest zawarty w Protokole załączonym do niniejszego Traktatu.

5. Artykuły 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 a) i 36 Statutu ESBC mogą być zmienione przez Radę, działającą albo kwalifikowaną większością głosów, na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Komisji, albo jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC. W każdym przypadku wymagana jest zgoda Parlamentu Europejskiego.

6. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i EBC, albo na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komisji, przyjmuje postanowienia określone w artykułach 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 i 34.3 Statutu ESBC.

Artykuł 107

Wykonując swoje uprawnienia, zadania i obowiązki nałożone niniejszym Traktatem i Statutem ESBC, ani EBC, ani narodowe banki centralne i członkowie ich organów decyzyjnych nie będą żądać ani przyjmować instrukcji od instytucji czy organów Wspólnoty, od jakiegokolwiek rządu państwa członkowskiego ani jakichkolwiek innych organów. Instytucje Wspólnoty, organa i rządy państw członkowskich zobowiązują się do przestrzegania tej zasady i nie dążą do wywierania wpływu na członków organów decyzyjnych EBC lub narodowych banków centralnych przy wykonywaniu ich zadań.

Artykuł 108

Każde państwo członkowskie zapewnia, najpóźniej do dnia ustanowienia ESBC, zgodność prawodawstwa krajowego, łącznie ze statutem narodowego banku centralnego, z niniejszym Traktatem i Statutem ESCB.

Artykuł 108a

1. Aby wykonać zadania powierzone ESBC, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu i warunkami określonymi w Statucie ESBC, EBC:

- wydaje rozporządzenia w zakresie koniecznym do wykonania zadań określonych w artykule 3.1, akapit pierwszy, artykułach 19.1, 22 i 25.2 Statutu ESBC i w przypadkach, które będą kreślone w aktach Rady wyszczególnionych w artykule 106 paragraf 6;

- podejmuje decyzje konieczne do wykonania zadań, powierzonych ESBC zgodnie z niniejszym Traktatem i Statutem ESBC;

- wydaje zalecenia i opinie.

2. Rozporządzenie ma ogólne zastosowanie. Obowiązuje w całości i stosuje się bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich.

Zalecenia i opinie nie posiadają mocy wiążącej.

Decyzja obowiązuje w całości tych, do których jest stosowana.

Artykuły 190 do 192 stosują się do rozporządzeń i decyzji podjętych przez EBC.

EBC może podjąć decyzje o publikowaniu swoich decyzji, zaleceń i opinii.

3. W zakresie i zgodnie z zasadami przyjętymi przez Radę na podstawie procedury określonej w artykule 106 paragraf 6, EBC jest uprawniony do nakładania grzywien i okresowych kar pieniężnych na przedsiębiorstwa, które nie stosują się do jego rozporządzeń i decyzji.

Artykuł 109

1. W drodze derogacji artykułu 228, Rada, działając jednomyślnie na zalecenie EBC lub Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC, dążąc do osiągnięcia konsensusu uwzględniającego cel stabilności cenowej, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, zgodnie z procedurą

zawierania umów określoną w paragrafie 3, może zawrzeć umowy formalne w sprawie systemu kursów wymiany ECU w stosunku do walut spoza Wspólnoty. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na zalecenie EBC lub Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC, dążąc do osiągnięcia consensusu uwzględniającego cel stabilności cen, może przyjąć lub dostosować centralne kursy ECU w systemie kursów walut lub od stosowania takich kursów odstąpić. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o przyjęciu lub dostosowaniu centralnych kursów ECU, albo o odstąpieniu od nich.

2. W razie braku wymienionego w paragrafie 1 systemu kursów walutowych w stosunku do jednej lub więcej walut spoza Wspólnoty Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na zalecenie Komisji i po zasięgnięciu opinii ECB, albo na zalecenie ECB, może określić ogólne kierunki polityki kursów walutowych w stosunku do tych walut. Te ogólne kierunki nie stoją w sprzeczności z podstawowym celem ESBC utrzymywania stabilności cen.

3. W drodze derogacji artykułu 228, jeżeli porozumienia dotyczące kwestii reżimu walutowego lub dewizowego muszą być negocjowane przez Wspólnotę z jednym lub więcej państwami albo organizacjami międzynarodowymi, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów na zalecenie Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC, decyduje o ustaleniach koniecznych do negocjacji i zawarcia tych porozumień. Ustalenia te zapewniają zajęcie jednolitego stanowiska przez Wspólnotę. Komisja w pełni włączana jest do negocjacji.

Porozumienia zawarte na podstawie niniejszego paragrafu obowiązują instytucje Wspólnoty, EBC i państwa członkowskie.

4. Z zastrzeżeniem paragrafu 1 Rada, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC, kwalifikowaną większością głosów decyduje o stanowisku Wspólnoty na płaszczyźnie międzynarodowej w kwestiach szczególnie istotnych dla unii gospodarczo-walutowej i, jednomyślnie, o jej reprezentacji zgodnie z podziałem uprawnień określonym w artykułach 103 i 105.

5. Nie naruszając kompetencji i porozumień Wspólnoty w zakresie unii gospodarczo-walutowej, państwa członkowskie mogą prowadzić negocjacje w ramach organów międzynarodowych i zawierać umowy międzynarodowe.

Rozdział 3

Postanowienia dotyczące instytucji

Artykuł 109a

1. W skład Rady Naczelnej EBC wchodzi członkowie Zarządu EBC i prezesi narodowych banków centralnych.

2.a) Zarząd składa się z Prezesa, Wiceprezesa i czterech członków.

b) Prezesa, Wiceprezesa i pozostałych członków Zarządu mianuje się spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu zawodowym w sferze walutowej i bankowej, za wspólną zgodą rządów Państw Członkowskich wyrażoną na szczeblu szefów państw lub szefów państw lub rządów, na zalecenie Rady, po zasięgnięciu przez nią opinii Parlamentu Europejskiego i Rady Naczelnej EBC.

Ich kadencja trwa osiem lat i nie jest odnawialna.

Tylko obywatele państw członkowskich mogą zostać członkami Zarządu.

Artykuł 109b

1. Przewodniczący Rady i członek Komisji mogą uczestniczyć, bez prawa głosu, w posiedzeniach Rady Naczelnej EBC.

Przewodniczący Rady może przedłożyć wniosek do rozważenia przez Radę Naczelną EBC.

2. Prezesa EBC zaprasza się do uczestnictwa w posiedzeniach Rady, kiedy omawia ona sprawy dotyczące celów i zadań ESBC.

3. EBC składa sprawozdanie roczne z działalności ESBC i z polityki walutowej zarówno za rok ubiegły, jak i bieżący, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji, a także Radzie Europejskiej. Prezes EBC przedstawia to sprawozdanie Radzie i Parlamentowi Europejskiemu, które na jego podstawie mogą odbywać ogólną debatę.

Prezes EBC i pozostali członkowie Zarządu, na wniosek Parlamentu Europejskiego lub z własnej inicjatywy, mogą zostać wysłuchani przez właściwe komisje Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 109c

1. Aby w pełni wspierać koordynację polityk państw członkowskich, w stopniu koniecznym do funkcjonowania rynku wewnętrznego, niniejszym ustanawia się Komitet Walutowy o charakterze doradczym.

Do jego zadań należy:

- obserwacja sytuacji walutowej i finansowej państw członkowskich i Wspólnoty oraz ogólnego systemu płatności państw członkowskich, jak również regularne składanie Radzie i Komisji sprawozdań w tych kwestiach;

- formułowanie opinii, na wniosek Rady, Komisji lub z własnej inicjatywy, do przedłożenia tym instytucjom;

- nie naruszając przepisów artykułu 151, wnoszenie wkładu do przygotowania prac Rady wymienionych w artykułach 73f, 73g, 103 paragrafy 2, 3, 4 i 5, 103a, 104a, 104b, 104c, 109e paragraf 2, 109f paragraf 6, 109h, 109i, 109j paragraf 2 i 109k paragraf 1;

- badanie, przynajmniej raz w roku, sytuacji w zakresie przepływu kapitału i swobody płatności wynikających z zastosowania niniejszego Traktatu i ze środków zastosowanych przez Radę; badanie obejmuje wszystkie środki dotyczące przepływu kapitału i płatności; Komitet składa sprawozdanie Komisji i Radzie z wyników tych badań.

Każde z państw członkowskich i Komisja wyznaczają po dwóch członków Komitetu Walutowego.

2. Na początku trzeciego etapu ustanowiony zostanie Komitet Ekonomiczno-Finansowy. Komitet Walutowy określony w paragrafie 1 ulegnie rozwiązaniu.

Do zadań Komitetu Ekonomiczno-Finansowego należy:

- formułowanie opinii na wniosek Rady, Komisji lub z własnej inicjatywy, do przedłożenia tym instytucjom;

- obserwacja sytuacji gospodarczej i finansowej państw członkowskich i Wspólnoty oraz regularne składanie Radzie i Komisji sprawozdań w tych kwestiach, zwłaszcza na temat stosunków finansowych z krajami trzecimi i instytucjami międzynarodowymi;

- nie naruszając przepisów artykułu 151, wnoszenie wkładu do przygotowania prac Rady wymienionych w artykułach 73f, 73g, 103 paragrafy 2, 3, 4 i 5, 103a, 104a, 104b, 104c, 105 paragraf 6, 105a paragraf 2, 106 paragraf 5 i 6, 109, 109h, 109i paragrafy 2 i 3, 109k paragraf 2, 109l paragrafy 4 i 5, oraz wykonywanie innych prac doradczych i przygotowawczych wyznaczonych przez Radę;

- badanie, przynajmniej raz w roku, sytuacji w zakresie przepływu kapitału i swobody płatności wynikających z zastosowania niniejszego Traktatu i ze środków zastosowanych przez Radę; badanie obejmuje wszystkie środki dotyczące przepływu kapitału i płatności; Komitet składa sprawozdanie Komisji i Radzie z wyników tych badań.

Każde z państw członkowskich, Komisja i EBC wyznaczają nie więcej niż po dwóch członków Komitetu.

3. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po porozumieniu z EBC i Komitetem określonym w niniejszym artykule, ustala szczegółowe przepisy dotyczące składu Komitetu Ekonomiczno-Finansowego. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o takiej decyzji.

4. Oprócz zadań wyznaczonych w paragrafie 2, i tak długo, dopóki istnieją państwa członkowskie objęte derogacją na mocy artykułów 109k i 109l, Komitet obserwuje sytuację walutową i finansową oraz ogólny system płatności tych państw członkowskich i regularnie składa Radzie i Komisji sprawozdania na te tematy.

Artykuł 109d

W sprawach objętych artykułami 103 paragraf 4, 104c, z wyjątkiem paragrafu 14, artykułami 109, 109j, 109k i 109l paragrafy 4 i 5, Rada lub państwo członkowskie może zwracać się do Komisji o odpowiednie zalecenie lub propozycję. Komisja niezwłocznie rozpatrzy prośbę i przedłoży swoje wnioski Radzie.

Rozdział 4

Postanowienia przejściowe

Artykuł 109e

1. Drugi etap osiągnięcia unii gospodarczo-walutowej rozpoczyna się 1 stycznia 1994 roku.

2. Przed tym terminem

a) każde państwo członkowskie:

- zastosuje, gdzie jest to konieczne, odpowiednie środki w celu podporządkowania się zakazom określonym w artykule 73b, nie naruszając przepisów artykułu 73e, i w artykułach 104 i 104a paragraf 1;

- wprowadzi, jeśli jest to konieczne, dążąc do umożliwienia oceny przewidzianej punktem b wieloletnie programy zmierzające do zapewnienia trwałej zbieżności koniecznej do osiągnięcia unii gospodarczo-walutowej, zwłaszcza w zakresie stabilności cen i zdrowych finansów publicznych;

b) Rada, na podstawie sprawozdania Komisji, ocenia postęp osiągnięty w zakresie zbieżności gospodarczo-walutowej, a zwłaszcza w zakresie stabilności cen i rozsądnych finansów publicznych, oraz postęp osiągnięty we wprowadzaniu w życie prawa Wspólnoty w zakresie rynku wewnętrznego.

3. Postanowienia artykułów 104, 104a paragraf 1, 104b paragraf 1 i 104c z wyjątkiem paragrafów 1, 9, 11 i 14, stosują się od momentu rozpoczęcia drugiego etapu.

Postanowienia artykułów 103a paragraf 2, 104c paragrafy 1, 9 i 11, 105, 105a, 107, 109, 109a, 109b i 109c paragraf 2 i 4 stosują się od momentu rozpoczęcia trzeciego etapu.

4. W drugim etapie państwa członkowskie będą dążyć do unikania nadmiernych deficytów budżetowych.

5. W drugim etapie każde państwo członkowskie rozpocznie odpowiednio proces prowadzący do niezależności swojego banku centralnego, zgodnie z artykułem 108.

Artykuł 109f

1. Z chwilą rozpoczęcia drugiego etapu zostaje ustanowiony i przyjmuje swoje obowiązki Europejski Instytut Walutowy (zwany dalej EIW); posiadający osobowość prawną, kierowany i zarządzany przez Radę, składającą się z Prezesa i Prezesów narodowych banków centralnych, z których jeden będzie Wiceprezesem.

Prezesa mianuje się za wspólną zgodą rządów Państw Członkowskich, wyrażoną na szczeblu szefów państw lub rządów, na zalecenie - zależnie od sytuacji - Komitetu Prezesów banków centralnych państw członkowskich (zwanego dalej "Komitetem Prezesów") lub Rady EIW, oraz po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Rady. Prezesa wybiera się spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu zawodowym w dziedzinie walutowej lub bankowości. Tylko obywatel państwa członkowskiego może zostać Prezesem EIW. Rada EIW mianuje Wiceprezesa.

Statut EIW jest określony w Protokole załączonym do niniejszego Traktatu.

Komitet Prezesów rozwiązuje się z chwilą rozpoczęcia drugiego etapu.

2. EIW:

- umacnia współpracę między narodowymi bankami centralnymi;
- umacnia koordynację polityki walutowej państw członkowskich dążąc do zapewnienia stabilności cen;
- kontroluje funkcjonowanie Europejskiego Systemu Walutowego;
- udziela konsultacji w zakresie zagadnień podlegających kompetencjom narodowych banków centralnych i wpływających na stabilność instytucji finansowych i rynków finansowych;
- przejmuje zadania Funduszu Europejskiego Współpracy Walutowej, który ulega rozwiązaniu; procedury likwidacyjne są określone w Statucie EIW;
- ułatwia posługiwanie się ECU i nadzoruje stan jego rozwoju, w tym także sprawne funkcjonowanie systemu clearingowego ECU.

3. W celu przygotowania trzeciego etapu, EIW:

- przygotowuje dokumenty i procedury konieczne do prowadzenia jednolitej polityki walutowej podczas trzeciego etapu;
- wspiera harmonizację, gdzie jest to konieczne, zasad i praktyk rządzących gromadzeniem, opracowywaniem i rozpowszechnianiem danych statystycznych w dziedzinach należących do jego kompetencji;
- przygotowuje zasady operacji, które będą podejmowane przez narodowe banki centralne w ramach ESBC;
- przyczynia się do sprawności płatności transgranicznych;
- nadzoruje techniczne przygotowanie banknotów ECU.

Najpóźniej do 31 grudnia 1996 r., EIW określi ramy prawne, organizacyjne i logistyczne konieczne do wykonywania zadań przez ESBC w trzecim etapie. Ramy te zostaną przedłożone do decyzji EBC z dniem jego ustanowienia.

4. EIW, działając większością dwóch trzecich głosów członków swej Rady, może:

- formułować opinie lub zalecenia odnośnie ogólnej orientacji polityki walutowej i polityki kursów walut, jak również związanych z nimi środków, wprowadzanych w każdym państwie członkowskim;
- przedkładać opinie lub zalecenia rządów i Radzie odnośnie kierunków działań mogących wpływać na wewnętrzną lub zewnętrzną sytuację walutową we Wspólnocie, a zwłaszcza na funkcjonowanie Europejskiego Systemu Walutowego;

- wydawać władzom walutowym państw członkowskich zalecenia odnośnie prowadzenia ich polityki walutowej.

5. EIW, działając jednomyślnie, może zdecydować o opublikowaniu swoich opinii i zaleceń.

6. Rada zasięga opinii EIW w sprawie wszelkich proponowanych działań Wspólnoty, należących do zakresu jego kompetencji.

W zakresie i na zasadach wyznaczonych przez Radę - działającą kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i EIW - władze państw członkowskich zasięgają opinii EIW w sprawach wszelkich projektów przepisów prawnych, należących do zakresu jego kompetencji.

7. Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i EIW, może przydzielić EIW inne zadania w ramach przygotowań do trzeciego etapu.

8. W postanowieniach niniejszego Traktatu przewidujących doradczą rolę EBC, wzmianki dotyczące EBC należy rozumieć, przed jego ustanowieniem, jako odnoszące się do EIW.

W postanowieniach niniejszego Traktatu, przewidujących doradczą rolę EIW, wzmianki dotyczące EIW należy rozumieć przed 1 stycznia 1994 r. jako odnoszące się do Komitetu Prezesów.

9. Podczas drugiego etapu, termin "EBC" użyty w artykułach 173, 175, 176, 177, 180 i 215 należy rozumieć jako odnoszący się do EIW.

Artykuł 109g

Skład koszyka walutowego ECU nie ulega zmianie.

Z chwilą rozpoczęcia trzeciego etapu, wartość ECU jest nieodwołalnie ustalona zgodnie z artykułem 109i paragraf 4.

Artykuł 109h

1. Jeżeli państwo członkowskie przechodzi trudności lub jest poważnie zagrożone trudnościami związanymi z jego bilansem płatniczym, wynikającymi albo z ogólnego braku równowagi jego bilansu płatniczego, albo z rodzaju dewiz, jakimi dysponuje, i jeżeli takie trudności mogą w szczególności narazić funkcjonowanie wspólnego rynku lub postępującą realizację wspólnej polityki handlowej, Komisja natychmiast bada sytuację danego państwa oraz działania, które, z użyciem wszelkich dostępnych mu środków, państwo to podjęło lub może podjąć, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu. Komisja oświadcza, jakie kroki zaleca podjąć danemu państwu.

Jeżeli działania podjęte przez państwo członkowskie i środki zaproponowane przez Komisję okazują się niewystarczające do przezwyciężenia istniejących lub zagrażających trudności, Komisja, po zasięgnięciu opinii Komitetu określonego w artykule 109c, zaleca Radzie udzielenie wzajemnej pomocy i zastosowanie odpowiednich metod.

Komisja regularnie informuje Radę o istniejącej sytuacji i jej rozwoju.

2. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, udziela takiej wzajemnej pomocy; wydaje też dyrektywy lub decyzje określające jej warunki i szczegóły. Wzajemna pomoc może przyjąć w szczególności takie formy, jak:

a) wspólne działania w odniesieniu do lub w ramach wszelkich innych organizacji, do których państwo członkowskie może się zwrócić;

b) podjęcie środków koniecznych do uniknięcia zmniejszenia obrotów w handlu, jeżeli państwo członkowskie przechodzące trudności utrzymuje lub przywraca restrykcje ilościowe w stosunku do państw trzecich;

c) udzielenie ograniczonych kredytów przez inne państwa członkowskie, zależnie od ich zgody.

3. Jeżeli wzajemna pomoc zalecona przez Komisję nie zostaje udzielona przez Radę lub jeżeli udzielona wzajemna pomoc i podjęte działania są niewystarczające, Komisja upoważni państwo przeżywające trudności do podjęcia środków ochronnych, których warunki i szczegóły ustala Komisja.

Takie upoważnienie może zostać cofnięte a odpowiednie warunki i szczegóły mogą zostać zmienione przez Radę, działającą kwalifikowaną większością głosów.

4. Z zastrzeżeniem artykułu 109k paragraf 6 niniejszy artykuł przestaje mieć zastosowanie z chwilą rozpoczęcia trzeciego etapu.

Artykuł 109i

1. Jeżeli występuje nagły kryzys w bilansie płatniczym i nie zostaje natychmiast podjęta decyzja w rozumieniu artykułu 109h paragraf 2, dane państwo członkowskie może podjąć, w charakterze środków zapobiegawczych konieczne działania ochronne. Takie działania muszą powodować możliwie jak najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu wspólnego rynku i nie mogą być szersze, niż jest to absolutnie konieczne do pokonania nagłych trudności, które powstały.

2. Komisja i pozostałe państwa członkowskie zostają poinformowane o takich działaniach ochronnych nie później niż z chwilą ich rozpoczęcia. Komisja może zalecić Radzie udzielenie wzajemnej pomocy zgodnie z artykułem 109h.

3. Po przedstawieniu opinii przez Komisję i zasięgnięciu opinii Komitetu określonego w artykule 109c Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, może zadecydować, że dane państwo członkowskie zmieni, zawiesi lub zniesie działania ochronne określone powyżej.

4. Z zastrzeżeniem artykułu 109k paragraf 6 niniejszy artykuł przestaje mieć zastosowanie z chwilą rozpoczęcia trzeciego etapu.

Artykuł 109j

1. Komisja i EIW składają sprawozdania Radzie z postępu w wypełnianiu przez państwa członkowskie zobowiązań wynikających z dążenia do osiągnięcia unii gospodarczo-walutowej. Sprawozdania te zawierają ocenę zgodności prawodawstw krajowych wszystkich państw członkowskich, łącznie ze statutami narodowych banków centralnych, z artykułami 107 i 108 niniejszego Traktatu i Statutem ESBC. Sprawozdania oceniają także, czy osiągnięto wysoki poziom trwałej zbieżności, poprzez analizę, w jakim stopniu każde państwo członkowskie spełnia następujące kryteria:

- osiągnięcie wysokiego stopnia stabilności cen, stwierdzonego na podstawie stopnia inflacji zbliżonego do istniejącego w trzech najlepiej funkcjonujących, pod względem stabilności cen, państwach członkowskich;

- stabilność finansów, stwierdzona na podstawie osiągnięcia sytuacji, w której nie występuje nadmierny deficyt budżetowy, określony zgodnie z artykułem 104c paragraf 6;

- przestrzeganie normalnych granic wahań kursów, przewidzianych mechanizmem kursów walut Europejskiego Systemu Walutowego, przez co najmniej dwa lata, bez przeprowadzenia dewaluacji w stosunku do waluty innego państwa członkowskiego;

- trwałość zbieżności osiągniętej przez państwo członkowskie i jego uczestnictwo w mechanizmie kursów walut Europejskiego Systemu Walutowego, odzwierciedlone w poziomach długoterminowych stóp procentowych.

Cztery kryteria wymienione w niniejszym paragrafie i stosowne terminy, w których mają być przestrzegane, są sprecyzowane w Protokole załączonym do niniejszego Traktatu. Sprawozdania Komisji i EIW biorą też pod uwagę stan rozwoju ECU, wyniki integracji rynków, stan i kształtowanie się bilansów płatności bieżących oraz ocenę rozwoju jednostkowych kosztów pracy i innych wskaźników cen.

2. Na podstawie tych sprawozdań Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na zalecenie Komisji, ocenia:

- każde państwo członkowskie czy, spełnia ono warunki konieczne do przyjęcia wspólnej waluty;

- czy większość państw członkowskich spełnia warunki konieczne do przyjęcia wspólnej waluty i przekazuje swoje wnioski w formie zaleceń Radzie, zbierającej się w składzie szefów państw lub rządów. Zasięga się opinii Parlamentu Europejskiego, który przekazuje ją Radzie, zbierającej się w składzie szefów państw lub rządów.

3. Rozważywszy należycie sprawozdania określone w paragrafie 1 i opinię Parlamentu Europejskiego określoną w paragrafie 2, Rada, zbierając się w składzie szefów państw lub rządów, działając kwalifikowaną większością głosów, nie później niż do 31 grudnia 1996 roku:

- zdecyduje, na podstawie zaleceń Rady określonych w paragrafie 2, czy większość państw członkowskich spełnia warunki konieczne do przyjęcia wspólnej waluty;

- zdecyduje, czy właściwe jest wejście przez Wspólnotę w trzeci etap,

a jeżeli tak,

- ustala datę rozpoczęcia trzeciego etapu.

4. Jeżeli do końca 1997 roku nie zostanie ustalona data rozpoczęcia trzeciego etapu, trzeci etap rozpocznie się 1 stycznia 1999 roku. Przed 1 lipca 1998 roku Rada, zbierająca się w składzie szefów państw lub rządów, po powtórzeniu procedury przewidzianej w paragrafach 1 i 2, z wyłączeniem drugiego akapitu paragrafu 2, biorąc pod uwagę sprawozdania określone w paragrafie 1 i opinię Parlamentu Europejskiego, działając kwalifikowaną większością głosów i na podstawie zaleceń Rady określonych w paragrafie 2, potwierdzi, które państwa członkowskie spełniają warunki konieczne do przyjęcia wspólnej waluty.

Artykuł 109k

1. Jeśli podjęto decyzję ustalającą datę zgodnie z artykułem 109j paragraf 3, Rada, na podstawie zaleceń określonych w artykule 109j paragraf 2, zdecyduje, kwalifikowaną większością głosów na zalecenie Komisji, czy którekolwiek z państwo członkowskie, a jeżeli tak, to które, zostanie objęte derogacją zdefiniowaną w paragrafie 3 niniejszego artykułu. Takie państwo członkowskie zwane jest w niniejszym Traktacie "państwem członkowskim objętym derogacją".

Jeśli Rada potwierdziła, które państwa członkowskie spełniają warunki konieczne do przyjęcia wspólnej waluty, te państwa członkowskie, które nie spełniają tych warunków, zostają objęte derogacją zdefiniowaną w paragrafie 3 niniejszego artykułu. Takie państwo członkowskie zwane jest w niniejszym Traktacie „państwem członkowskim objętym derogacją”.

2. Przynajmniej co dwa lata, lub na wniosek państwa członkowskiego objętego derogacją, Komisja i EBC składają sprawozdanie Radzie, zgodnie z procedurą określoną w artykule 109j paragraf 1. Po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i po dyskusji w Radzie zbierającej się w składzie szefów państw lub rządów, Rada decyduje, kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji, które państwo członkowskie objęte derogacją spełnia konieczne warunki, zgodne z kryteriami wymienionymi w artykule 109j paragraf 1 i uchyla derogację w stosunku do określonych państw członkowskich.

3. Derogacja wymieniona w paragrafie 1 powoduje, że następujące artykuły nie stosują się do danego państwa członkowskiego: artykuł 104c paragrafy 9 i 11, 105 paragrafy 1, 2, 3 i 5, 105a, 108a, 109 i 109a paragraf 2 punkt b). Pozbawienie takiego państwa członkowskiego i jego narodowego banku centralnego praw i zwolnienie ze zobowiązań w ramach ESBC są określone w rozdziale IX Statutu ESBC.

4. W artykułach 105 paragraf 1, 2 i 3, 105a, 108a, 109 i 109a paragraf 2 punkt b) "państwo członkowskie" oznacza "państwo członkowskie nie objęte derogacją".

5. Prawa głosu państw członkowskich objętych derogacją zostają zawieszane w odniesieniu do decyzji Rady określonych w artykułach niniejszego Traktatu wymienionych w paragrafie 3. W tym przypadku, w drodze uchylecia artykułów 148 i 189a paragraf 1, przez większość kwalifikowaną Państw członkowskich zostaje rozumie się dwie trzecie głosów przedstawicieli państw członkowskich nie objętych derogacją, liczona zgodnie z artykułem 148 paragraf 2, a

dla wszystkich aktów wymagających jednomyślności wymagana jest jednomyślność tych państw członkowskich.

6. Artykuły 109h i 109i nadal stosują się do państw członkowskich objętych derogacją.

Artykuł 109l

1. Natychmiast po podjęciu decyzji, zgodnie z artykułem 109j paragraf 3, ustalającej datę rozpoczęcia trzeciego etapu lub zależnie od przypadku, natychmiast po 1 lipca 1998 r.:

- Rada przyjmuje postanowienia określone w artykule 106 paragraf 6;

- rządy państw członkowskich bez derogacji mianują, zgodnie z procedurą określoną w artykule 50 Statutu ESBC, Prezesa, Wiceprezesa i pozostałych członków Zarządu EBC. Jeżeli istnieją państwa członkowskie objęte derogacją, liczba członków Zarządu może być mniejsza od przewidzianej w artykule 11.1 Statutu ESBC, ale w żadnym przypadku nie może być mniejsza od czterech.

Natychmiast po mianowaniu Zarządu zostają ustanowione ESBC i EBC, które przygotowują się do pełnego funkcjonowania, zgodnie z niniejszym Traktatem i Statutem ESBC. Rozpoczynają one w pełni wykonywać swoje uprawnienia z pierwszym dniem trzeciego etapu.

2. Natychmiast po ustanowieniu EBC przejmuje on, jeśli jest to konieczne, zadania EIW. EIW ulega likwidacji po ustanowieniu EBC; procedury likwidacyjne określa Statut EIW.

3. Jeżeli istnieją państwa członkowskie objęte derogacją, i tak długo jak istnieją, nie naruszając artykułu 106 paragraf 3 niniejszego Traktatu, Rada Generalna EBC określona w artykule 45 Statutu ESBC zostaje ustanowiona jako trzeci organ decyzyjny EBC.

4. Z dniem rozpoczęcia trzeciego etapu, Rada działając jednomyślnie głosów państw członkowskich nie objętych derogacją, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC, ustali kursy wymiany nieodwołalnie obowiązujące wobec ich waluty i nieodwołalny kurs, po jakim ECU zastąpi te waluty; ECU zaś stanie się samodzielną walutą. Samo to działanie nie zmienia wartości zewnętrznej ECU. Rada, działając zgodnie z tą samą procedurą, podejmie także inne kroki konieczne do szybkiego wprowadzenia ECU jako wspólnej waluty w tych państwach członkowskich.

5. Jeśli podjęta zostaje decyzja, zgodnie z procedurą określoną w artykule 109k paragraf 2, o uchyleniu derogacji, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów państw członkowskich nie objętych derogacją i danego państwa członkowskiego, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC, przyjmuje kurs, po jakim ECU zastępuje walutę danego państwa członkowskiego, oraz podejmuje inne działania konieczne do wprowadzenia ECU jako wspólnej waluty w danym państwie członkowskim.

Artykuł 109m

1. Do chwili rozpoczęcia trzeciego etapu każde państwo członkowskie traktuje swoją politykę kursów walut jako przedmiot wspólnego zainteresowania. Czyniąc to państwa członkowskie biorą pod uwagę doświadczenia nabyte podczas współpracy w ramach Europejskiego

Systemu Walutowego (EIW) i przy rozwoju ECU oraz respektują kompetencje istniejące w tych sferach.

2. Od początku trwania trzeciego etapu i tak długo, jak państwo członkowskie posiada derogację, paragraf 1 stosuje się odpowiednio do polityki kursów walut danego państwa członkowskiego."

26) W Tytule II części trzeciej, tytuł rozdziału 4 otrzymuje następujące brzmienie:

**"TYTUŁ VII
WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA"**

27) Uchyła się artykuł 111.

28) Artykuł 113 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 113

1. Wspólna polityka handlowa opiera się na ujednoczonych zasadach, zwłaszcza w stosunku do zmian stawek celnych, zawierania umów o cłach i umów handlowych, ujednoczenia działań liberalizacyjnych, polityki eksportowej i działań chroniących handel, podejmowanych w przypadku dumpingu subwencji.

2. Komisja przedkłada propozycje Radzie odnośnie wprowadzania w życie wspólnej polityki handlowej.

3. Jeżeli istnieje potrzeba negocjowania umów z jednym państwem, większą ich ilością lub z organizacjami międzynarodowymi, Komisja przedstawia zalecenia Radzie, która upoważnia ją do rozpoczęcia koniecznych negocjacji.

Komisja prowadzi te negocjacje w porozumieniu ze specjalnym komitetem wyznaczonym przez Radę, mającym wspierać Komisję w tym zadaniu, i w ramach takich dyrektyw, jakie może wydać jej Rada.

Stosuje się odpowiednie postanowienia artykułu 228.

4. W wykonywaniu uprawnień przyznanych niniejszym artykułem, Rada działa kwalifikowaną większością głosów."

29) Uchyła się artykuł 114.

30) Artykuł 115 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 115

Aby zapewnić, że działaniom polityki handlowej podjętym zgodnie z niniejszym Traktatem przez którekolwiek państwo członkowskie nie stanie na przeszkodzie zmniejszenie obrotów handlowych, lub jeżeli różnice pomiędzy takimi działaniami prowadzą do trudności gospodarczych w jednym państwie członkowskim lub w większej ich liczbie, Komisja zaleca metody niezbędnej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi. Przy braku

powyższego, Komisja upoważnia państwa członkowskie do podjęcia koniecznych działań ochronnych, ustalając ich warunki i szczegóły.

W nagłym przypadku, państwa członkowskie zwracają się do Komisji z wnioskiem o upoważnienie do samodzielnego podjęcia koniecznych działań, Komisja podejmuje decyzję niezwłocznie; państwa członkowskie zawiadamiają pozostałe państwa członkowskie o tych działaniach. Komisja może podjąć decyzję o uzupełnieniu lub zaprzestaniu odnośnych działań przez państwo członkowskie.

Przy wyborze takich działań, priorytet otrzymują te, które powodują najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu wspólnego rynku."

31) Uchyła się artykuł 116.

32) W części trzeciej, tytuł tytułu III otrzymuje następujące brzmienie:

**"TYTUŁ VIII
POLITYKA SPOŁECZNA, EDUKACJA, SZKOLENIE ZAWODOWE I
MŁODZIEŻ"**

33) Pierwszy ustęp paragrafu 2 artykułu 118a otrzymuje następujące brzmienie:

"2. Aby przyczynić się do osiągnięcia celu określonego w paragrafie 1, Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmuje w drodze dyrektyw minimalne wymagania, które mają zostać stopniowo wprowadzone, biorąc pod uwagę warunki i techniczne zasady istniejące w każdym państwie członkowskim."

34) Artykuł 123 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 123

Aby zwiększyć możliwości zatrudnienia pracowników na rynku wewnętrznym i przyczynić się w ten sposób do podnoszenia poziomu życia, niniejszym ustanawia się Europejski Fundusz Społeczny, zgodnie z poniższymi postanowieniami, mający ułatwiać pracownikom zatrudnianie i zwiększać ich geograficzną i zawodową mobilność wewnątrz Wspólnoty oraz ułatwiać im dostosowywanie się do zmian w przemyśle i systemach produkcyjnych, zwłaszcza poprzez szkolenie zawodowe i przekwalifikowanie."

35) Artykuł 125 otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuł 125

Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, podejmuje decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego."

36) Artykuły 126, 127 i 128 zastępuje się następującym tekstem:

"Rozdział 3 Edukacja, szkolenie zawodowe i młodzież

Artykuł 126

1. Wspólnota przyczynia się do podnoszenia poziomu edukacji zachęcając państwa członkowskie do współpracy i, jeśli jest to konieczne, wspierając i uzupełniając ich działalność, jednocześnie całkowicie respektując odpowiedzialność państw członkowskich za treści nauczania, organizację systemów edukacyjnych i ich różnorodność kulturową i językową.

2. Działalność Wspólnoty ma na celu:

- rozwój europejskiego wymiaru edukacji, zwłaszcza poprzez naukę i rozpowszechnianie języków państw członkowskich;
- popieranie wymiany studentów i nauczycieli, zwłaszcza poprzez zachęcanie do uznawania na uczelniach dyplomów i okresów studiów;
- wspieranie współpracy pomiędzy ośrodkami edukacyjnymi;
- rozwój wymiany informacji i doświadczeń w kwestiach wspólnych dla systemów edukacyjnych Państw Członkowskich;
- popieranie rozwoju wymiany młodzieży i wymiany instruktorów społecznych i edukacyjnych;
- popieranie rozwoju edukacji zaocznej.

3. Wspólnota i państwa członkowskie sprzyjają współpracy z krajami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi w sferze edukacji, a zwłaszcza z Radą Europy.

4. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów wymienionych w niniejszym artykule, Rada:

- działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, stosuje działania pobudzające, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji praw i przepisów państw członkowskich;
- działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji, stosuje zalecenia.

Artykuł 127

1. Wspólnota realizuje politykę odnośnie szkolenia zawodowego, wspierającą i uzupełniającą działalność państw członkowskich, jednocześnie w pełni respektując odpowiedzialność państw członkowskich za treści i organizację szkolenia zawodowego.

2. Działalność Wspólnoty ma na celu:

- ułatwianie przystosowania się do zmian w przemyśle, zwłaszcza poprzez szkolenie zawodowe i przekwalifikowanie;

- podnoszenie poziomu szkolenia zawodowego początkowego i uzupełniającego, celem ułatwienia integracji zawodowej i reintegracji na rynku pracy;
- ułatwianie dostępu do szkolenia zawodowego i popieranie mobilności instruktorów i uczniów, zwłaszcza młodzieży;
- pobudzanie współpracy w zakresie szkolenia pomiędzy ośrodkami szkoleniowymi i przedsiębiorstwami;
- rozwój wymiany informacji i doświadczeń w kwestiach wspólnych dla systemów szkoleniowych państw członkowskich.

3. Wspólnota i państwa członkowskie sprzyjają współpracy z krajami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi w sferze edukacji w zakresie szkolenia zawodowego.

4. Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, stosuje działania przyczyniające się do osiągnięcia celów wymienionych w niniejszym artykule, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji praw i przepisów państw członkowskich."

37) Dopisuje się następujący tekst:

"TYTUŁ IX
KULTURA

Artykuł 128

1. Wspólnota przyczynia się do rozkwitu kultur państw członkowskich, respektując ich narodową i regionalną różnorodność, jednocześnie uwypuklając wspólne dziedzictwo kulturowe.

2. Działalność Wspólnoty ma na celu zachęcanie do współpracy pomiędzy Państwami Członkowskimi i, jeśli jest to konieczne, wspieranie i uzupełnianie ich działań w następujących dziedzinach:

- podnoszenie poziomu wiedzy i szerzenie kultury i historii narodów europejskich;
- zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim;
- niekomercyjna wymiana kulturalna;
- twórczość artystyczna, w tym także audio-wizualna.

3. Wspólnota i państwa członkowskie sprzyjają współpracy z krajami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi w sferze kultury, zwłaszcza z Radą Europy.

4. W działaniach podejmowanych na podstawie pozostałych postanowień niniejszego Traktatu, Wspólnota bierze pod uwagę aspekty kulturalne.

5. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów wymienionych w niniejszym artykule, Rada:

- działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po porozumieniu z Komitetem Regionów, stosuje działania pobudzające, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji praw i przepisów państw członkowskich. W trakcie procedur określonych w artykule 189b Rada działa jednomyślnie;

- działając jednomyślnie na wniosek Komisji, stosuje zalecenia."

38) Tytuły IV, V, VI i VII zastępuje się następującym tekstem:

**"TYTUŁ X
OCHRONA ZDROWIA**

Artykuł 129

1. Wspólnota przyczynia się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony ludzkiego zdrowia, popiera współpracę pomiędzy państwami członkowskimi i, jeśli jest to konieczne, wspiera ich działalność.

Działalność Wspólnoty ma na celu zapobieganie chorobom, zwłaszcza wielkim epidemiom, łącznie z uzależnieniem od narkotyków, poprzez wspieranie badań nad nimi i nad ich przenoszeniem, a także informację i edukację w kwestii zdrowia.

Wymogi ochrony zdrowia stanowią część składową pozostałych polityk Wspólnoty.

2. Państwa członkowskie, w porozumieniu z Komisją, koordynują pomiędzy sobą polityki i programy w sferach określonych w paragrafie 1. Komisja, pozostając w ścisłym kontakcie z państwami członkowskimi, może podejmować wszelkie inicjatywy użyteczne dla wspierania takiej koordynacji.

3. Wspólnota i państwa członkowskie sprzyjają współpracy z krajami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi w zakresie ochrony zdrowia.

4. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów wymienionych w niniejszym artykule, Rada:

- działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b, po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, stosuje działania pobudzające, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji praw i przepisów państw członkowskich;

- działając jednomyślnie na wniosek Komisji, stosuje zalecenia.

**TYTUŁ XI
OCHRONA KONSUMENTA**

Artykuł 129a

1. Wspólnota przyczynia się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumenta poprzez:

a) działania stosowane na podstawie artykułu 100a w ramach ustanawiania rynku wewnętrznego;

b) działanie szczególne, wspierające i uzupełniające politykę realizowaną przez państwa członkowskie dla ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i interesów ekonomicznych konsumentów oraz dla zapewnienia im odpowiedniej informacji.

2. Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, podejmuje szczególne działanie określone w paragrafie 1 punkt b).

3. Działanie przyjęte na podstawie artykułu 2 nie stoi na przeszkodzie żadnemu państwu członkowskiemu w utrzymywaniu lub wprowadzaniu ostrzejszych środków ochronnych. Takie środki muszą być zgodne z niniejszym Traktatem. Komisja zostaje o nich powiadomiona.

TYTUŁ XII SIECI TRANSEUROPEJSKIE

Artykuł 129b

1. Mając na celu przyczynienie się do osiągnięcia celów określonych w artykułach 7a i 130a oraz umożliwienie obywatelom Unii, osobom na stanowiskach kierowniczych, regionalnym i lokalnym wspólnotom w pełni korzystać z ustanowienia obszaru bez granic wewnętrznych, Wspólnota przyczynia się do ustanowienia i rozwoju sieci transeuropejskich w dziedzinie infrastruktury transportu, telekomunikacji i energetyki.

2. W ramach systemu wolnych i konkurencyjnych rynków, działalność Wspólnoty ma na celu wspieranie wzajemnych połączeń i współdziałania sieci krajowych oraz ich dostępności. W szczególności bierze ona pod uwagę konieczność związania wysp, terenów zamkniętych i peryferyjnych z centralnymi terenami Wspólnoty.

Artykuł 129c

1. Aby osiągnąć cele określone w artykule 129b, Wspólnota:

- ustala szereg wytycznych określających cele, priorytety i ogólne kierunki działań przewidzianych w sferze sieci transeuropejskich; wytyczne te wskazują projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania;

- wprowadza w życie wszelkie działania mogące okazać się konieczne dla interoperacyjności sieci, zwłaszcza w dziedzinie normalizacji technicznej;

- może wspierać wysiłki finansowe państw członkowskich w ramach projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, finansowanych przez państwa członkowskie, wskazanych w ramach wytycznych wymienionych w pierwszym myślniku, zwłaszcza poprzez badanie wykonalności, gwarancje kredytowe lub subwencje stopy procentowej; Wspólnota może też przyczyniać się, poprzez Fundusz Spójności, ustanowiony nie później niż do 31 grudnia 1993 r. na podstawie artykułu 130d, do finansowania szczególnych projektów w Państwach Członkowskich w dziedzinie infrastruktury transportu.

Działania Wspólnoty biorą pod uwagę potencjalną skuteczność projektów.

2. Państwa członkowskie, w porozumieniu z Komisją, koordynują pomiędzy sobą polityki realizowane na poziomie krajowym, które mogą mieć zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów określonych w artykule 129b. Komisja, w bliskiej współpracy z państwami członkowskimi, może podejmować wszelkie pożyteczne inicjatywy wspierające taką koordynację.

3. Wspólnota może podjąć decyzję o współpracy z krajami trzecimi celem wspierania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i celem zapewnienia interoperacyjności sieci.

Artykuł 129d

Rada przyjmuje wytyczne określone w artykule 129c paragraf 1 działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.

Wytyczne i projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, odnoszące się do terytorium państwa członkowskiego, wymagają zgody odnośnego państwa członkowskiego.

Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po porozumieniu z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów stosuje inne działania przewidziane w artykule 129c paragraf 1.

TYTUŁ XIII

PRZEMYSŁ

Artykuł 130

1. Wspólnota i państwa członkowskie zapewniają warunki niezbędne do konkurencyjności przemysłu Wspólnoty.

W tym celu, zgodnie z systemem wolnych i konkurencyjnych rynków, ich działania dążą do:

- przyspieszania dostosowywania się przemysłu do zmian strukturalnych;
- tworzenia klimatu sprzyjającego inicjatywom i rozwojowi przedsiębiorstw w całej Wspólnocie, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw;
- tworzenia klimatu sprzyjającego współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami;
- popierania lepszego wykorzystania potencjału przemysłowego polityki innowacyjnej, badań i rozwoju techniki.

2. Państwa członkowskie porozumiewają się pomiędzy sobą, pozostając w ścisłym kontakcie z Komisją, i koordynują swoją działalność, jeżeli jest to konieczne. Komisja może podejmować wszelkie pożyteczne inicjatywy wspierające taką koordynację.

3. Wspólnota przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w paragrafie 1 poprzez politykę i działania podejmowane na podstawie niniejszego Traktatu. Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, może podjąć decyzję o szczególnych środkach wspomagających działania państw członkowskich w dążeniu do osiągnięcia celów określonych w paragrafie 1.

Niniejszy Tytuś nie stanowi podstawy do wprowadzenia przez Wspólnotę jakiegokolwiek środka mogącego prowadzić do zakłócenia konkurencji.

TYTUŚ XIV SPÓJNOŚĆ EKONOMICZNA I SPOŁECZNA

Artykuś 130a

W celu wspierania swojego wszechstronnego harmonijnego rozwoju Wspólnota rozwija i kontynuuje działania prowadzące do wzmocnienia swojej spójności ekonomicznej i społecznej.

W szczególności Wspólnota dąży do zmniejszenia różnic w stopniach rozwoju poszczególnych regionów i zmniejszenia zacofania regionów mających najmniej korzystne warunki, w tym obszarów wiejskich.

Artykuś 130b

Państwa członkowskie prowadzą swoją politykę gospodarczą i koordynują ją w taki sposób, by osiągnąć cele określone w artykule 130a. Formułując i wprowadzając w życie politykę i działania Wspólnoty oraz wprowadzając w życie rynek wewnętrzny uwzględnia się cele określone w artykule 130a i przyczynia się do ich osiągnięcia. Wspólnota wspomaga również osiągnięcie tych celów działaniami podejmowanymi poprzez fundusze strukturalne (Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnictwa - Sekcja Doradcza, Europejski Fundusz Socjalny, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), Europejski Bank Inwestycyjny i inne istniejące instrumenty finansowe.

Co trzy lata Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów z postępu w osiągnięciu spójności ekonomicznej i społecznej oraz ze sposobu, w jaki przyczynia się do tego różne środki przewidziane w niniejszym artykule. Jeżeli jest to konieczne, sprawozdaniu towarzyszą odpowiednie propozycje.

Jeżeli okażą się konieczne szczególne działania poza Funduszami, i bez uszczerbku dla środków podjętych w ramach innych polityk Wspólnoty, to działania takie mogą być zastosowane przez Radę, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów.

Artykuś 130c

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu niesienie pomocy przy wyrównywaniu głównych dysproporcji regionalnych Wspólnoty poprzez uczestnictwo w

rozwoju i w dostosowaniu strukturalnym regionów o niskim stopniu rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych.

Artykuł 130d

Nie naruszając przepisu artykułu 130e Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, określa zadania, cele priorytetowe i organizację Funduszy Strukturalnych, mogącej obejmować grupowanie funduszy. Rada, działając zgodnie z tą samą procedurą, określa również ogólne zasady stosujące się do funduszy i przepisy niezbędne do zapewnienia ich skuteczności oraz koordynacji pomiędzy funduszami a innymi istniejącymi instrumentami finansowymi.

Rada, działając zgodnie z tą samą procedurą, ustanowi przed 31 grudnia 1993 r. Fundusz Spójności, który przyczyni się finansowo do realizacji projektów dotyczących środowiska i sieci transeuropejskich w zakresie infrastruktury transportu.

Artykuł 130e

Decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego podejmuje Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów.

Jeśli chodzi o Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnictwa – Sekcję Doradczą i Europejskiego Funduszu Społecznego to nadal stosuje się odpowiednio artykuły 43 i 125.

TYTUŁ XV

BADANIA I ROZWÓJ TECHNICZNY

Artykuł 130f

1. Wspólnota ma na celu wzmocnienie podstaw naukowych i technicznych przemysłu Wspólnoty i sprzyjanie rozwojowi jego konkurencyjności na poziomie międzynarodowym, jednocześnie wspomagając wszelkie działania badawcze uznane za konieczne na podstawie niniejszego Traktatu.

2. W tym celu Wspólnota na całym swoim obszarze wspomaga przedsiębiorstwa, również małe i średnie, ośrodki badawcze i uczelnie, w ich działaniach badawczych i rozwijaniu techniki na najwyższym poziomie; wspomaga ich wysiłki w kierunku ich wzajemnej współpracy, dążąc do umożliwienia tym przedsiębiorstwom pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego, zwłaszcza poprzez otwarcie krajowych rynków zamówień publicznych, określanie wspólnych norm i usuwanie przeszkód prawnych i fiskalnych stojących na drodze tej współpracy.

3. Wszelkie wynikające z niniejszego Traktatu działania Wspólnoty w zakresie badań i rozwoju technicznego, ściśle z programami doświadczałnymi będą postanawiane i realizowane zgodnie z postanowieniami niniejszego Tytułu.

Artykuł 130g

W d^leniu do tych celów Wspólnota prowadzi następuj¹ce dzia³ania, uzupe³nij¹ce dzia³alnoœæ pa³stw cz³onkowskich:

- a) realizacja programów badawczych, programów rozwoju technicznego i programów docœwiadczalnych, poprzez wspieranie wspó³pracy z i pomiêdzy przedsiêbiorstwami, oœrodkami badawczymi i uczelniami;
- b) wspieranie wspó³pracy Wspólnoty z krajami trzecimi i organizacjami miêdzynarodowymi w zakresie bada³ni, rozwoju technicznego i demonstracji;
- c) rozpowszechnianie i optymalizacja rezultatów dzia³a³ Wspólnoty w zakresie bada³ni, rozwoju technicznego i demonstracji;
- d) popieranie szkolenia i przemieszczania siê naukowców we Wspólnocie.

Artyku³ 130h

1. Wspólnota i pa³stwa cz³onkowskie koordynuj¹ swoje dzia³ania w zakresie bada³ni i rozwoju technicznego, tak by zapewniæ wzajemn¹ spójnoœæ polityk krajowych z polityk¹ Wspólnoty.
2. W bliskiej wspó³pracy z pa³stwami cz³onkowskimi, Komisja mo³e podejmowaæ wszelkie po³yteczne inicjatywy wspieraj¹ce koordynacjê okreœlon¹ w paragrafie 1.

Artyku³ 130i

1. Rada, dzia³aj¹c¹ zgodnie z procedur¹ okreœlon¹ w artykule 189b, po zasiêgniêciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Spo³ecznego, przyjmuje wieloletni program ramowy, ustalaj¹cy wszystkie dzia³ania Wspólnoty. W trakcie procedur wymienionych w artykule 189b, Rada dzia³a jednomyœlnie.

Program ramowy:

- ustala cele naukowo-techniczne do osi¹gniêcia poprzez dzia³ania przewidziane w artykule 130g i okreœla istotne priorytety;
- wyznacza ogólne kierunki tych dzia³a³;
- okreœla maksymaln¹, ogóln¹ kwotê i szczegó³owe zasady finansowego uczestnictwa Wspólnoty w programie ramowym i odpowiednie udzia³y w ka³dej przewidzianej dzia³alnoœci.

2. Program ramowy jest dostosowywany lub uzupe³niany w miarê rozwoju sytuacji.

3. Program ramowy jest realizowany poprzez szczegó³owe programy rozwijane w ramach ka³dej dzia³alnoœci. Ka³dy program szczegó³owy okreœla dok³adne zasady jego wprowadzenia, ustala czas jego trwania i przewiduje œrodki uznawane za konieczne. Suma kwot uznawanych za konieczne, ustalona w programach szczegó³owych, nie mo³e przekroczyæ ogólnej, maksymalnej kwoty ustalonej dla programu ramowego i ka³dej dzia³alnoœci.

4. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, przyjmuje programy szczegółowe.

Artykuł 130j

W celu realizacji wieloletnich programów ramowych, Rada:

- określa zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i uczelni;
- określa zasady rozpowszechniania wyników badań.

Artykuł 130k

Podczas realizacji wieloletniego programu ramowego mogą zostać podjęte decyzje o programach uzupełniających, przewidujących udział tylko niektórych państw członkowskich, które będą je finansować zależnie od ewentualnego udziału Wspólnoty.

Rada przyjmuje zasady dotyczące programów uzupełniających, zwłaszcza co do rozpowszechniania wiedzy i dostępu do nich pozostałych państw członkowskich.

Artykuł 130l

Podczas realizacji wieloletniego programu ramowego Wspólnota może postanowić, za zgodą zainteresowanych państw członkowskich, o jej udziale w programach badawczo-rozwojowych podjętych przez kilka państw członkowskich, ściśle z uczestnictwem w strukturach tworzonych w celu wykonania tych programów.

Artykuł 130m

Podczas realizacji wieloletniego programu ramowego Wspólnota może postanowić o swojej współpracy z krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, w zakresie badań, rozwoju technicznego i demonstracji.

Szczegółowe ustalenia dotyczące takiej współpracy mogą być przedmiotem umów pomiędzy Wspólnotą i stronami trzecimi, negocjowanych i zawieranych zgodnie z artykułem 228.

Artykuł 130n

Wspólnota może tworzyć wspólne przedsięwzięcia lub wszelkie inne struktury konieczne do skutecznego realizowania badań, rozwoju technicznego i programów dociekańskich Wspólnoty.

Artykuł 130o

Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, może przyjąć postanowienia artykułu 130n.

Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, przyjmuje postanowienia wymienione w artykułach 130j do l. Przyjęcie programów uzupełniających wymaga zgody zainteresowanych Państw Członkowskich.

Artykuł 130p

Na początku każdego roku Komisja przesyła sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Sprawozdanie obejmuje informacje dotyczące działań w zakresie badań, rozwoju technicznego i rozpowszechniania wyników w roku ubiegłym, a także program pracy na rok bieżący.

TYTUŁ XVI ŚRODOWISKO NATURALNE

Artykuł 130r

1. Polityka Wspólnoty dotycząca środowiska naturalnego przyczynia się do osiągnięcia następujących celów:

- zachowania, ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego;
- ochrony zdrowia człowieka;
- rozsądnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych;
- wspierania, na poziomie międzynarodowej, działań dotyczących rozwiązywania regionalnych lub ówiatowych problemów środowiska naturalnego.

2. Polityka Wspólnoty dotycząca środowiska naturalnego ma na celu wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Wspólnoty. Opiera się na zasadach przezorności i stosowania działań zapobiegawczych, dążeniu do likwidacji szkód w środowisku przede wszystkim u Źródła oraz na zasadzie pokrywania kosztów przez sprawcę szkód. Wymogi ochrony środowiska muszą być zawarte w definicji innych polityk Wspólnoty i przy wprowadzaniu ich w życie.

W tym kontekście, działania harmonizujące odpowiadające tym wymaganiom zawierają, gdzie jest to konieczne, klauzulę zabezpieczającą zezwalającą państwom członkowskim na podejmowanie środków tymczasowych z powodów pozaekonomicznych, podlegających procedurze kontrolnej Wspólnoty.

3. Przygotowując politykę dotyczącą środowiska naturalnego, Wspólnota bierze pod uwagę:

- dostępne dane naukowo-techniczne;
- warunki środowiska naturalnego w różnych regionach Wspólnoty;
- potencjalne zyski i koszty działań lub braku działań;

- gospodarczy i społeczny rozwój Wspólnoty jako całości i równomierny rozwój jej regionów.

4. W ramach swoich kompetencji, Wspólnota i państwa członkowskie współpracują z krajami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi. Ustalenia co do współpracy Wspólnoty mogą stawać się tematami umów pomiędzy Wspólnotą i odnośnymi stronami trzecimi, negocjowanych i zawieranych zgodnie z artykułem 228.

Poprzedni akapit nie narusza uprawnień państw członkowskich do prowadzenia negocjacji w ramach organów międzynarodowych i zawierania umów międzynarodowych.

Artykuł 130s

1. Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c i po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, decyduje, jakie działania mają zostać podjęte przez Wspólnotę dla osiągnięcia celów wymienionych w paragrafie 130r.

2. W drodze derogacji procedury przewidzianej w paragrafie 1 i nie naruszając artykułu 100a, działając jednocześnie na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Rada przyjmuje:

- postanowienia głównie natury fiskalnej;

- ośrodki dotyczące planowania przestrzennego miast i wsi oraz użytkowania gruntów, wyznaczając kwestie zarządzania odpadami i działania o charakterze ogólnym oraz gospodarowanie zasobami wodnymi;

- ośrodki istotnie oddziałujące na wybór przez państwo członkowskie Źródła energii i ogólną strukturę jego zaopatrzenia w energię.

Rada, zgodnie z warunkami ustalonymi w pierwszym akapicie, może określać te kwestie wymienione w niniejszym paragrafie, w których decyzje muszą być podejmowane kwalifikowanymi większościami głosów.

3. W pozostałych sferach Rada przyjmuje programy ogólnych działań, określając cele priorytetowe, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b i po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

Rada, działając zgodnie z zasadami przewidzianymi w paragrafie 1 lub paragrafie 2, zależnie od przypadku, podejmuje ośrodki konieczne do realizacji tych programów.

4. Bez uszczerbku dla określonych działań o charakterze wspólnotowym, państwa członkowskie finansują i realizują politykę dotyczącą środowiska naturalnego.

5. Nie naruszając zasady, że państwa sprawca zanieczyszczeń, jeżeli działanie oparte na postanowieniach paragrafu 1 pokrywa koszty uznane przez władze publiczne państwa członkowskiego za nieproporcjonalne, Rada, w dokumencie określającym takie działanie umieszcza odpowiednie postanowienia w formie:

- tymczasowych derogacji i/lub

- wsparcia finansowego z Funduszu Spójności, który zostanie ustanowiony nie później niż 31 grudnia 1993 r., zgodnie z artykułem 130d.

Artykuł 130t

Środki ochronne przyjęte zgodnie z artykułem 130s nie stoją na przeszkodzie żadnemu państwu członkowskiemu w stosowaniu lub wprowadzaniu ostrzejszych środków ochronnych. Takie środki muszą być zgodne z niniejszym Traktatem. Komisja zostaje o nich powiadomiona.

TYTUŁ XVII

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ROZWOJU

Artykuł 130u

1. Polityka Wspólnoty w sferze współpracy w zakresie rozwoju, uzupełniająca politykę realizowaną przez państwa członkowskie, popiera:

- trwały rozwój gospodarczo-społeczny krajów rozwijających się, a zwłaszcza tych najmniej uprzywilejowanych;
- pełną i stopniową integrację krajów rozwijających się z gospodarką światową;
- walkę z ubóstwem w krajach rozwijających się.

2. Polityka Wspólnoty w tej sferze przyczynia się do osiągnięcia ogólnego celu rozwoju i konsolidacji demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód.

3. Wspólnota i państwa członkowskie respektują zobowiązania i biorą pod uwagę cele zatwierdzone w ramach Narodów Zjednoczonych i innych międzynarodowych organizacji międzynarodowych.

Artykuł 130v

Podczas realizacji swoich polityk, mogących wywierać wpływ na kraje rozwijające się, Wspólnota bierze pod uwagę cele określone w artykule 130u.

Artykuł 130w

1. Nie naruszając pozostałych postanowień niniejszego Traktatu, Rada, działając zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c, podejmuje kroki konieczne do realizacji celów określonych w artykule 130u. Takie kroki mogą przyjmować formę wieloletnich programów.

2. Europejski Bank Inwestycyjny przyczynia się, zgodnie z zasadami określonymi w jego statucie, do realizacji kroków określonych w paragrafie 1.

3. Postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają współpracy z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku w ramach Konwencji AKP-EWG.

Artyku³ 130x

1. Wspólnota i państwa członkowskie koordynuj¹ swoje polityki dotycz¹ce rozwoju i konsultuj¹ siê wzajemnie odnoœnie programów pomocy, tak¿e w ramach organizacji miêdzynarodowych i podczas miêdzynarodowych konferencji. Mog¹ podejmowaæ wspólne dzia³ania. państwa członkowskie przyczyniaj¹ siê, je¿eli jest to konieczne, do realizacji programów pomocy Wspólnoty.

2. Komisja mo¿e podejmowaæ wszelkie u¿yteczne inicjatywy wspieraj¹ce koordynacjê okreœlon¹ w paragrafie 1.

Artyku³ 130y

W zakresie swoich odpowiednich kompetencji, Wspólnota i państwa członkowskie wspó³pracuj¹ z krajami trzecimi i w³acziwymi organizacjami miêdzynarodowymi. Ustalenia dotycz¹ce wspó³pracy Wspólnoty mog¹ byæ tematem umów pomiêdzy Wspólnot¹ i odnoœnymi stronami trzecimi, negocjowanymi i zawieranymi zgodnie z artyku³em 228.

Poprzedni ustêp nie narusza uprawnieñ Państw Cz³onkowskich do negocjowania w ramach organów miêdzynarodowych i zawierania umów miêdzynarodowych."

E - W Czêœci Pi¹tej "Instytucje Wspólnoty"

39) Artyku³ 137 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

"Artyku³ 137

Parlament Europejski, w którego sk³ad wchodzi¹ przedstawiciele narodów państw zjednoczonych we Wspólnotcie, wykonuje uprawnienia przyznane mu niniejszym Traktatem."

40) Paragraf 3 artyku³u 138 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

"3. Parlament Europejski opracowuje projekty bezpoœrednich wyborów powszechnych zgodnie z jednolit¹ procedur¹ we wszystkich państwach członkowskich.

Rada, dzia³aj¹c jednomyœlnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, który podejmuje decyzjê wiêkszoœci¹ g³osów swoich członków, ustala odpowiednie przepisy, które s¹ zalecane państwom członkowskim do przyjêcia zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi."

41) Dopisuje siê nastêpuj¹ce artyku³y:

"Artyku³ 138a

Partie polityczne na poziomie europejskim stanowi¹ istotny czynnik integracyjny wewn¹trz Unii. Przyczyniaj¹ siê one do formowania europejskiej œwiadomoœci i wyrażania woli politycznej obywateli Unii.

Artyku³ 138b

W zakresie postanowieñ niniejszego Traktatu, Parlament Europejski uczestniczy w procesie prowadz¹cym do przyjêcia aktów Wspólnoty, egzekwuj¹c swoje prawa zgodnie z procedurami okreœlonymi w artyku³ach 189b i 189c i udzielaj¹c zgody lub wyrażaj¹c opinie doradcze.

Parlament Europejski, dzia³aj¹c wiêkszoœci¹ g³osów swoich cz³onków, mo¿e zwracaæ siê do Komisji o przedk³adanie wszelkich stosownych wniosków dotycz¹cych zagadnieñ, w których, w jego mniemaniu, akt Wspólnoty jest konieczny do wprowadzenia w ¿ycie niniejszego Traktatu.

Artyku³ 138c

Podczas wykonywania swoich obowi¹zków, Parlament Europejski, na wniosek jednej czwartej swoich cz³onków, mo¿e ustanowiæ tymczasowy komitet kontrolny do badania, bez naruszania uprawnieñ nadanych niniejszym Traktatem innym instytucjom lub organom, domniemanych wykroczeñ lub niew³aœciwego zarz¹dzania podczas egzekwowania prawa Wspólnoty, za wyj¹tkiem przypadków, kiedy powy¿sze domniemane fakty s¹ rozpatrywane przed s¹dem lub kiedy sprawa podlega jeszcze postêpowaniu s¹dowemu.

Tymczasowy komitet kontrolny przestaje istnieæ po z³o¿eniu swojego sprawozdania.

Szczegó³owe przepisy reguluj¹ce egzekwowanie prawa kontroli s¹ ustalane za wspóln¹ zgod¹ Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

Artyku³ 138d

Wszyscy obywatele Unii i wszystkie osoby naturalne lub prawne, zamieszka³e lub posiadaj¹ce swój¹ siedzibê prawn¹ zarejestrowan¹ w pañstwie cz³onkowskim, maj¹ prawo zg³aszania, pojedynczo lub razem z innymi obywatelami lub osobami, petycji do Parlamentu Europejskiego w sprawach objêtych zakresem dzia³alnoœci Wspólnoty i dotycz¹cej ich bezpoœrednio.

Artyku³ 138e

1. Parlament Europejski mianuje Rzecznika Praw Obywatelskich wyposa¿onego w prawo otrzymywania skarg od wszystkich obywateli Unii lub osób fizycznych i prawnych mieszkaj¹cych lub posiadaj¹cych swój¹ siedzibê prawn¹ w pañstwie cz³onkowskim, które dotycz¹ przypadków z³ego zarz¹dzania podczas dzia³añ instytucji lub organów Wspólnoty, z wyj¹tkiem Trybuna³u Sprawiedliwoœci i S¹du Pierwszej Instancji dzia³aj¹cych w swojej roli sêdziowskiej.

Zgodnie ze swoimi obowi¹zkami, Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadza kontrole, które uwa¿a za umowywane, z w³asnej inicjatywy lub na podstawie skarg przedstawionych mu bezpoœrednio lub poprzez pos³a Parlamentu Europejskiego, z wyj¹tkiem przypadków, gdy domniemane fakty s¹ lub by³y przedmiotem postêpowania s¹dowego. Je¿eli Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza przypadek z³ego zarz¹dzania, przedstawia sprawê odnoœnej instytucji, która w ci¹gu trzech miesiêcy informuje go o swoim stanowisku. Nastêpnie, Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia sprawozdanie Parlamentowi

Europejskiemu i odnośnej instytucji. Osoba zgłaszająca skargę jest informowana o wyniku powyższego dochodzenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia Parlamentowi Europejskiemu roczne sprawozdanie o wynikach swojej kontroli.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest mianowany po każdych wyborach do Parlamentu Europejskiego, na okres jego kadencji. Rzecznik może być mianowany ponownie.

Rzecznik Praw Obywatelskich może zostać odwołany przez Trybunał Sprawiedliwości na wniosek Parlamentu Europejskiego, jeżeli nie spełnia już warunków koniecznych dla wykonywania swoich obowiązków lub jeżeli jest winien poważnego wykroczenia.

3. Rzecznik Praw Obywatelskich jest całkowicie niezależny w wykonywaniu swoich obowiązków. Wykonując te obowiązki, nie stara się o instrukcje i nie otrzymuje instrukcji od nikogo. Rzecznik Praw Obywatelskich nie może, w trakcie swojej kadencji, podejmować żadnej innej działalności zawodowej, płatnej lub niepłatnej.

4. Parlament Europejski, po uzyskaniu opinii Komisji oraz za zgodę Rady, działając kwalifikowaną większością głosów, ustala przepisy i ogólne zasady regulujące wykonywanie obowiązków Rzecznika Praw Obywatelskich."

42) Drugi ustęp artykułu 144 uzupełnia się następującym zdaniem:

"W takim przypadku, kadencja członków Komisji mianowanych na ich miejsce wygasa z dniem, w którym wygasłaby kadencja członków Komisji mających ustąpić jako ciążo."

43) Dopisuje się następująco artykuł:

"Artykuł 146

Rada składa się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich szczebla ministerialnego, upoważnionych do sprawowania rządów w danym państwie.

Urząd Przewodniczącego piastowany jest kolejno przez każde państwo członkowskie Rady, przez sześć miesięcy, w następującej kolejności państw członkowskich:

- przez pierwszy cykl sześciu lat: Belgia, Dania, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Francja, Irlandia, Włochy, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Zjednoczone Królestwo;

- przez następny cykl sześciu lat: Dania, Belgia, Grecja, Niemcy, Francja, Hiszpania, Włochy, Irlandia, Holandia, Luksemburg, Zjednoczone Królestwo, Portugalia."

44) Dopisuje się następująco artykuł:

„Artykuł 147

Rada jest zwoływana przez Przewodniczącego z jego inicjatywy lub na wniosek jednego z jej członków lub Komisji."

45) Uchyla się artykuł 149.

46) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 151

1. Komitet składający się ze stałych przedstawicieli państw członkowskich odpowiada za przygotowanie prac Rady i wykonywanie zadań przydzielonych mu przez Radę.

2. Rada wspomaga Sekretariat Generalny, kierowany przez Sekretarza Generalnego. Sekretarza Generalnego mianuje Rada, działając jednomyślnie.

Rada określa organizację Sekretariatu Generalnego.

3. Rada przyjmuje swój regulamin wewnętrzny."

47) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 154

Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, ustala uposażenia, dodatki i emerytury Przewodniczącego i członków Komisji oraz Przewodniczącego, sędziów, rzecznicy generalni i sekretarz Trybunału Sprawiedliwości. Ustala ona także, działając kwalifikowaną większością głosów, wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia."

48) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 156

Komisja publikuje co roku, nie później niż na miesiąc przed otwarciem sesji Parlamentu Europejskiego, ogólne sprawozdanie z działalności Wspólnoty.

Artykuł 157

1. Komisja składa się z 17 członków, wybieranych na podstawie ich ogólnych kompetencji i których niezależność nie budzi wątpliwości.

Liczba członków Komisji może zostać zmieniona przez Radę, działając jednomyślnie.

Członkami Komisji mogą zostać wyłącznie obywatele państw członkowskich.

W skład Komisji musi wchodzić przynajmniej po jednym obywatelu państwa członkowskiego, nie może jednak do niej wchodzić więcej niż dwóch członków posiadających obywatelstwo tego samego państwa.

2. Członkowie Komisji, w ogólnym interesie Wspólnoty, są całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków.

Podczas wykonywania tych obowiązków nie starają się o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od żadnego rzędu lub innego organu. Powstrzymują się od wszelkich czynności nie

dających się pogodzić z ich obowiązkami. Każde państwo członkowskie zobowiązuje się respektować tę zasadę i nie usiłować wpływać na członków Komisji podczas wykonywania ich zadań.

Członkowie Komisji nie mogą, w trakcie swojej kadencji, podejmować żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej. Obejmując swoje obowiązki, uroczyście zobowiązują się, że zarówno w trakcie, jak i po upływie kadencji będą respektować wynikające z nich zobowiązania, a zwłaszcza obowiązek uczciwego i rozsądnego przyjmowania, po upływie kadencji, pewnych funkcji i korzyści. W razie zżamania tych zobowiązań, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady lub Komisji, może orzec, zależnie od okoliczności, o dymisji danego członka, zgodnie z artykułem 160, lub pozbawieniu go prawa do emerytury lub innych podobnych korzyści.

Artykuł 158

1. Członkowie Komisji są mianowani na okres pięciu lat, zgodnie z procedurą określoną w paragrafie 2, z zastrzeżeniem artykułu 144, jeżeli istnieje taka potrzeba.

Ich mandat jest odnawialny.

2. Rządy państw członkowskich wyznaczają za wspólną zgodą, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, osobę, którą zamierzają mianować Przewodniczącym Komisji.

Rządy Państw Członkowskich, po zasięgnięciu opinii kandydata na Przewodniczącego, wyznaczają pozostałe osoby, które zamierzają mianować członkami Komisji.

Przewodniczący i pozostali członkowie Komisji, wyznaczeni w ten sposób podlegają ściśle zatwierdzeniu przez Parlament Europejski. Po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski, Przewodniczący i pozostali członkowie Komisji zostają mianowani za wspólną zgodą rządów Państw Członkowskich.

3. Punkty 1 i 2 stosują się po raz pierwszy do Przewodniczącego i pozostałych członków Komisji rozpoczynających kadencję 7 stycznia 1995 r.

Przewodniczący i pozostali członkowie Komisji, rozpoczynający kadencję 7 stycznia 1993 r., zostają mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich. Ich kadencja upływa 6 stycznia 1995 r.

Artykuł 159

Poza sytuacją zwykłej rotacji lub śmierci członka Komisji kończy pełnienie swoich obowiązków z chwilą rezygnacji lub dymisji.

Zwolnione w ten sposób stanowisko zajmuje, do końca trwałej kadencji nowy członek, mianowany za wspólną zgodą rządów państw członkowskich. Rada, działając jednomyślnie, może zadecydować, że wolne stanowisko nie musi być obsadzone.

W przypadku rezygnacji, dymisji lub śmierci, stanowisko Przewodniczącego jest obsadzone na pozostały okres danej kadencji. Przy obsadzaniu stanowiska Przewodniczącego stosuje się procedurę określoną w artykule 158 paragraf 2.

Z wyjątkiem przypadków dymisji zgodnie z artykułem 160, członkowie Komisji pełni swoje funkcje do chwili ich zastąpienia.

Artykuł 160

Jeżeli którykolwiek z członków Komisji przestanie spełniać warunki konieczne do wykonywania swoich obowiązków lub dopuści się poważnego uchybienia, Trybuna Sprawiedliwości, na wniosek Rady lub Komisji, może udzielić mu dymisji.

Artykuł 161

Komisja może mianować jednego lub dwóch wiceprzewodniczących spośród swoich członków.

Artykuł 162

1. Rada i Komisja konsultują się wzajemnie i ustalają za wspólną zgodą metody współpracy.
2. Komisja ustala swój regulamin wewnętrzny w celu zapewnienia, aby działalność zarówno jej samej, jak i podległych jej organów była zgodna z postanowieniami niniejszego Traktatu. Zapewnia opublikowanie tych przepisów.

Artykuł 163

Komisja działa większością liczby członków, przewidzianą w artykule 157.

Posiedzenie Komisji jest ważne tylko w przypadku, gdy jest obecna liczba członków określona w jej regulaminie wewnętrznym."

49) Artykuł 165 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 165

Trybuna Sprawiedliwości składa się z 13 sędziów.

Trybuna Sprawiedliwości obraduje na sesjach plenarnych. Jednakże, może on tworzyć izby, składające się z trzech lub pięciu sędziów, dla prowadzenia określonych dochodzeń przygotowawczych lub do orzekania w pewnych sprawach, zgodnie z zasadami określonymi dla tych celów.

Trybuna Sprawiedliwości obraduje na sesji plenarnej na wniosek państwa członkowskiego lub instytucji Wspólnoty, będących stroną w postępowaniu.

Jeżeli Trybuna Sprawiedliwości wystąpi z takim wnioskiem, Rada, działając jednomyślnie, może zwiększyć liczbę sędziów i wprowadzić niezbędne zmiany w drugim i trzecim paragrafie niniejszego artykułu i drugim paragrafie artykułu 167."

50) Artykuł 168a otrzymuje następujące brzmienie:

„Artyku³ 168a

1. Przy Trybunale Sprawiedliwoœci ustanawia siê S¹d Pierwszej Instancji, w³aciciwy dla rozpatrywania niektórych kategorii spraw lub dzia³añ okreœlonych w warunkach przewidzianych w paragrafie 2, z mo¿liwoœci¹ odwo³ania siê - ograniczonego do kwestii prawnych i na zasadach okreœlonych przez Statut - do Trybuna³u Sprawiedliwoœci. W gestii S¹du Pierwszej Instancji nie le¿y rozpatrywanie i orzekanie w sprawach wniesionych o orzeczenie wstêpne, zgodnie z artyku³em 177.

2. Na wniosek Trybuna³u Sprawiedliwoœci i po zasiêgniêciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komisji Rada, dzia³aj¹c jednomyœlnie, okreœla rodzaje spraw lub dzia³añ wymienionych w paragrafie 1 oraz sk³ad S¹du Pierwszej Instancji, a tak¿e przyjmuje konieczne zmiany i postanowienia dodatkowe do Statutu Trybuna³u Sprawiedliwoœci. O ile Rada nie zadecyduje inaczej, postanowienia niniejszego Traktatu dotycz¹ce Trybuna³u Sprawiedliwoœci, a zw³aszcza postanowienia Protoko³u w sprawie Statutu Trybuna³u Sprawiedliwoœci, stosuj¹ siê do S¹du Pierwszej Instancji.

3. Cz³onkowie S¹du Pierwszej Instancji wybierani s¹ spoœród osób, których niezale¿noœæ nie budzi w¹tpliwoœci, spe³niaj¹cych wymagania konieczne do objêcia urzêdu sêdziowskiego; s¹ oni mianowani za wspóln¹ zgod¹ rz¹dów pañstw cz³onkowskich na okres szeœæ lat. Sk³ad S¹du jest czêœciowo odnawiany co trzy lata. Cz³onkowie ustêpuj¹cy mog¹ zostaæ mianowani ponownie.

4. S¹d Pierwszej Instancji ustala swój regulamin wewnêtrzny w porozumieniu z Trybuna³em Sprawiedliwoœci. Przepisy te wymagaj¹ jednomyœlnego zatwierdzenia przez Radê."

51) Artyku³ 171 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 171

1. Je¿eli Trybuna³ Sprawiedliwoœci stwierdza, ¿e pañstwo cz³onkowskie nie wype³nia zobowi¹zania wynikaj¹cego z niniejszego Traktatu, pañstwo to jest obowi¹zane podj¹æ konieczne dzia³ania, w celu zastosowania siê do orzeczenia Trybuna³u Sprawiedliwoœci.

2. Je¿eli Komisja uznaje, ¿e dane pañstwo cz³onkowskie nie podjê³o takich dzia³añ, po umo¿liwieniu temu pañstwu przedstawienia swoich spostrze¿eñ wydaje opiniê wraz z uzasadnieniem okreœlaj¹c punkty, w których to pañstwo cz³onkowskie nie zastosowa³o siê do orzeczenia Trybuna³u Sprawiedliwoœci.

Je¿eli dane pañstwo cz³onkowskie nie podejmuje dzia³añ koniecznych do zastosowania siê do orzeczenia Trybuna³u w terminie ustalonym przez Komisjê, ta mo¿e wniesæ sprawê do Trybuna³u Sprawiedliwoœci. Czyni¹c to, okreœla, stosownie do okolicznoœci wysokoœæ rycza³tu lub kary pieniê¿nej, któr¹ ma zap³aciæ dane pañstwo cz³onkowskie.

Je¿eli Trybuna³ Sprawiedliwoœci stwierdza, ¿e dane pañstwo Cz³onkowskie nie zastosowa³o siê do jego orzeczenia, mo¿e na³o¿yæ na nie rycza³t lub karê pieniê¿n¹.

Niniejsza procedura nie narusza artyku³u 170."

52) Artyku³ 172 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artyku³ 172

Przepisy przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu, mogą przyznawać Trybuna³owi Sprawiedliwości pełne kompetencje w zakresie orzekania o sankcjach przewidzianych tymi przepisami."

53) Artyku³ 173 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artyku³ 173

Trybuna³ Sprawiedliwości kontroluje zgodność z prawem aktów przyjętych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, aktów Rady, Komisji i EBC innych niż zalecenia i opinie, oraz aktów Parlamentu Europejskiego o skutkach prawnych w stosunku do stron trzecich.

W związku z powyższym jest on właściwy w sprawach wniesionych przez państwo członkowskie, Radę lub Komisję, z powodu niekompetencji, naruszenia istotnego wymogu proceduralnego, naruszenia niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek przepisu prawa co do jego stosowania, bądź z powodu nadużycia uprawnień.

Trybuna³ jest właściwy, na tych samych warunkach, w sprawach wniesionych przez Parlament Europejski i EBC dla ochrony ich prerogatyw.

Każda osoba fizyczna lub prawna, na tych samych warunkach, może wszcząć postępowanie przeciwko decyzji, której jest adresatem lub przeciwko decyzji, która, pomimo iż jest w formie rozporządzenia lub decyzji skierowanej do innej osoby, dotyczy jej bezpośrednio i osobiście.

Postępowanie przewidziane niniejszym artyku³em wszczyna się w ciągu dwóch miesięcy od dnia publikacji takiego aktu lub zawiadomienia o nim powoda, bądź też w razie jego nieobecności, od dnia, w którym powzi¹³ o nim wiadomości."

54) Artyku³ 175 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artyku³ 175

Jeżeli Parlament Europejski, Rada lub Komisja, naruszają niniejszy Traktat poprzez zaniechanie, państwa członkowskie i pozostałe instytucje Wspólnoty mogą wnieść sprawę do Trybuna³u Sprawiedliwości, w celu ustalenia tego naruszenia.

Powództwo jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy dana instytucja została uprzednio wezwana do działania. Jeżeli, w ciągu dwóch miesięcy od takiego wezwania, dana instytucja nie określiła swojego stanowiska, powództwo może zostać wniesione w ciągu następnych dwóch miesięcy.

Wszelkie osoby fizyczne lub prawne, zgodnie z warunkami określonymi w poprzednich akapitach, mogą zgłaszać skargi do Trybuna³u Sprawiedliwości skargi na daną instytucję Wspólnoty o niewydanie im stosownego aktu, innego niż zalecenie lub opinia.

Trybuna³ Sprawiedliwości jest w³aciwy, na tych samych zasadach, w sprawach wniesionych przez EBC, w zakresie kompetencji tego ostatniego, i w sprawach wniesionych przeciwko niemu."

55) Artyku³ 176 otrzymuje następuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 176

Instytucja lub instytucje, których akt uznano za nieważny lub jeżeli jego brak uznano za sprzeczny z niniejszym Traktatem, s¹ obowi¹zane podj¹æ konieczne œrodki w celu zastosowania siê do orzeczenia Trybuna³u Sprawiedliwości.

Obowi¹zek ten nie ma wp³ywu na ¿adne zobowi¹zanie, które mo¿e wynikaæ z zastosowania drugiego paragrafu artyku³u 215.

Niniejszy artyku³ stosuje siê tak¿e do EBC."

56) Artyku³ 177 otrzymuje następuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 177

Trybuna³ Sprawiedliwości jest w³aciwy do wydawania orzeczeñ wstepnych dotycz¹cych:

- a) interpretacji niniejszego Traktatu;
- b) wa¿noœci i interpretacji aktów instytucji Wspólnoty i EBC;
- c) interpretacji statutów organów ustanowionych aktem Rady, jeżeli te statuty to przewiduj¹.

Jeżeli taka kwestia zostaje podniesiona przed s¹dem państwa cz³onkowskiego i jeżeli ten s¹d uzna, ¿e do wydania orzeczenia konieczna jest decyzja w tej kwestii, mo¿e on zwróciæ siê do Trybuna³u Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w tej kwestii.

Jeżeli taka kwestia zostaje podniesiona przed s¹dem w sprawie zawis³ej przed s¹dem państwa cz³onkowskiego, od którego decyzji zgodnie z jego prawem wewnêtrznym nie przys³uguje œrodek odwo³awczy, s¹d ten jest zobowi¹zany zwróciæ siê z t¹ kwesti¹ do Trybuna³u Sprawiedliwości."

57) Artyku³ 180 otrzymuje następuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 180

Trybuna³ Sprawiedliwości, w ustalonych ni¿ej granicach, jest w³aciwy w sporach dotycz¹cych:

- a) wywi¹zywania siê przez państwa cz³onkowskie ze zobowi¹zañ wynikaj¹cych ze Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W tym wzglêdzie, Zarz¹d Banku posiada uprawnienia nadane Komisji artyku³em 169;

b) środków podjętych przez Radę Prezesów Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W tym względzie każde państwo członkowskie, Komisja lub Zarząd Banku mogą wszczynać postępowanie zgodnie z zasadami określonymi w artykule 173;

c) środków podjętych przez Zarząd Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Odwołanie od takich środków może być wszczynane tylko przez państwa członkowskie lub Komisję, zgodnie z warunkami określonymi w artykule 173 i wyłącznie z powodu naruszenia procedury przewidzianej w artykule 21, paragraf 2, 5, 6 i 7 Statutu Banku;

d) wywyższania się przez narodowe banki centralne ze zobowiązań wynikających z niniejszego Traktatu i Statutu ESBC. W tym względzie, Rada EBC posiada uprawnienia w stosunku do narodowych banków centralnych, takie same jak uprawnienia nadane Komisji w stosunku do państw członkowskich przez artykuł 169. Jeżeli Trybuna Sprawiedliwości stwierdzi, że narodowy bank centralny nie wywyższa się z jednego ze zobowiązań nałożonych nań niniejszym Traktatem, bank ten obowiązany jest podjąć konieczne środki w celu zastosowania się do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości."

58) Artykuł 184 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 184

Pomimo wygaśnięcia terminu określonego w pierwszym akapicie artykułu 173 każda strona, w postępowaniu dotyczącym rozporządzenia przyjętego wspólnie przez Parlament Europejski i Radę lub rozporządzenia Rady, Komisji lub EBC, może przytoczyć podstawy wymienione w drugim akapicie artykułu 173, w celu powołania się przed Trybunałem Sprawiedliwości na niemożność zastosowania tego przepisu."

59) Dodaje się następujący Dział:

„Dział piąty
Trybunał Obrachunkowy

Artykuł 188a

Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki.

Artykuł 188b

1. Trybunał Obrachunkowy składa się z 12 członków.

2. Członkowie Trybunału Obrachunkowego wybierani są z spośród osób, które w swoich krajach wchodzi lub wchodziły w skład organów kontroli zewnętrznej lub posiadają szczególne kwalifikacje do piastowania tego stanowiska. Ich niezależność nie może budzić wątpliwości.

3. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są mianowani na okres sześciu lat przez Radę, podejmując decyzję jednomyślnie, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego.

Jednakże, po dokonaniu pierwszych mianowań, czterej członkowie Trybunału Obrachunkowego, wybrani w drodze losowania, otrzymują mandat jedynie na cztery lata.

Członkowie Trybunału Obrachunkowego mogą zostać mianowani ponownie.

Wybierają oni spośród swego grona przewodniczącego Trybunału Obrachunkowego na okres trzech lat. Przewodniczący może zostać wybrany ponownie.

4. W ogólnym interesie Wspólnoty członkowie Trybunału Obrachunkowego są całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków.

Przy wykonywaniu swoich obowiązków nie starają się oni o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od żadnego rzędu lub organu. Powstrzymują się od jakichkolwiek czynności niezgodnych z ich obowiązkami.

5. Członkowie Trybunału Obrachunkowego nie mogą, w czasie swojej kadencji, podejmować żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej. Obejmując swoje obowiązki uroczysto zobowiązują się, że zarówno w trakcie, jak i po upływie kadencji będą respektować wynikające z nich zobowiązania, a zwłaszcza obowiązek uczciwego i rozważnego przyjmowania, po upływie kadencji, pewnych funkcji i korzyści.

6. Poza sytuację zwykłej rotacji lub śmierci członka Trybunału Obrachunkowego przestaje pełnić swoje obowiązki z chwilą złożenia rezygnacji lub wskutek dymisji orzeczonej przez Trybunał Sprawiedliwości na podstawie paragrafu 7.

Zwolnione w ten sposób stanowisko jest obsadzone na pozostały okres kadencji członka.

Z wyjątkiem przypadku dymisji, członkowie Trybunału Obrachunkowego sprawują swoje obowiązki do chwili ich zastąpienia.

7. Członek Trybunału Obrachunkowego może zostać pozbawiony stanowiska lub prawa do emerytury, lub renty lub innych korzyści z niego wynikających, tylko wtedy gdy Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Trybunału Obrachunkowego, stwierdzi, że nie spełnia on już koniecznych warunków lub nie wypełnia zobowiązań wynikających z jego urzędu.

8. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, określa zasady zatrudnienia Przewodniczącego i członków Trybunału Obrachunkowego, a w szczególności ich uposażenia, dodatki i emerytury. Podejmując decyzję taką samą większością głosów, określa również inne rodzaje płatności zamiast wynagrodzenia.

9. Postanowienia Protokołu w sprawie Przywilejów i Immunitetów Wspólnot Europejskich mające zastosowanie do Sędziów Trybunału Sprawiedliwości, stosują się także do członków Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 188c

1. Trybunał Obrachunkowy bada rachunki wszystkich dochodów i wydatków Wspólnoty. Bada także rachunki wszystkich dochodów i wydatków wszystkich organów ustanowionych przez Wspólnotę, jeżeli odpowiedni dokument założycielski nie wyklucza takiego badania.

Trybunał Obrachunkowy dostarcza Parlamentowi Europejskiemu i Radzie potwierdzenie wiarygodności oraz zgodności z prawem i prawidłowości podstawowych transakcji.

2. Trybuna³ Obrachunkowy bada zgodnoœæ z prawem i prawid³owoœæ wszystkich dochodów i wydatków oraz upewnia siê, czy finansowanie zarz¹dzano w³aciciwie.

Kontrolê dochodów przeprowadza siê zarówno na podstawie kwot uznanych za nale¿ne, jak i kwot faktycznie zap³aconych Wspólnotcie.

Kontrolê wydatków przeprowadza siê zarówno na podstawie podjêtych zobowi¹zañ, jak i dokonanych wyp³at.

Te kontrole mog¹ byæ przeprowadzane przed zamkniêciem rozliczeñ w danym roku obrachunkowym.

3. Kontrole oparte s¹ na dokumentach i, w razie potrzeby, przeprowadza siê je na miejscu, w innych instytucjach Wspólnoty i w pañstwach cz³onkowskich. W pañstwach cz³onkowskich kontrole przeprowadza siê w³acnoœci z krajowymi organami kontrolnymi lub, je¿eli te nie posiadaj¹ koniecznych uprawnieñ, w³aciciwym s³u¿bom krajowym. Organa te lub s³u¿by zawiadamiaj¹ Trybuna³ Obrachunkowy, czy maj¹ zamiar uczestniczyæ w kontroli.

Pozosta³e instytucje Wspólnoty i krajowe organa kontrolne lub, je¿eli te nie posiadaj¹ koniecznych uprawnieñ, w³aciciwe s³u¿by krajowe, przesy³aj¹ Trybuna³owi Obrachunkowemu, na jego wniosek, wszelkie dokumenty lub informacje konieczne do wykonywania jego zadania.

4. Trybuna³ Obrachunkowy sporz¹dza roczne sprawozdanie po zamkniêciu ka¿dego roku obrachunkowego. Zostaje ono przedstawione innym instytucjom Wspólnoty i opublikowane, razem z odpowiedziami tych instytucji na uwagi Trybuna³u Obrachunkowego, w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Trybuna³ Obrachunkowy mo¿e tak¿e w ka¿dej chwili przedstawiaæ uwagi, zw³aszcza w formie specjalnych sprawozdañ, dotycz¹ce poszczególnych kwestii oraz dostarczaæ opinie na wniosek innych instytucji Wspólnoty.

Przyjmuje on swoje sprawozdania roczne i specjalne oraz opinie wiêkszoœci¹ g³osów swoich cz³onków.

Wspiera on Parlament Europejski i Radê w wykonywaniu ich uprawnieñ kontrolnych w zakresie realizacji bud¿etu."

60) Artyku³ 189 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 189

Aby wykonywaæ zadania zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu, Parlament Europejski, dzia³aj¹cy razem z Rad¹, Rada oraz Komisja wydaj¹ rozporz¹dzenia i dyrektywy, podejmuj¹ decyzje, wydaj¹ zalecenia i wyrażaj¹ opinie.

Rozporz¹dzenie ma zastosowanie ogólne. Obowi¹zuje ono w ca³oœci i stosuje siê bezpoœrednio we wszystkich pañstwach cz³onkowskich.

Dyrektywa jest wiążąca, jeżeli chodzi o zamierzony skutek dla każdego państwa członkowskiego, do których jest skierowana, zostawiając jednak władzom krajowym wybór formy i metod.

Decyzja obowiązuje w całości tych, do których jest skierowana.

Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej."

61) Dopisuje się następujące artykuły:

„Artykuł 189a

1. Jeżeli, na mocy niniejszego Traktatu, Rada działa na podstawie propozycji Komisji, jednomyślnie jest wymagana przy aktach stanowiących zmianę tej propozycji, z zastrzeżeniem artykułu 189b paragrafu 4 i 5.

2. Dopóki Rada nie podejmuje działań, Komisja może w każdej chwili zmieniać swoją propozycję w czasie procedur prowadzących do przyjęcia aktu Wspólnoty.

Artykuł 189b

1. Jeżeli w niniejszym Traktacie wymienia się - w celu przyjęcia aktu -, niniejszy artykuł, to wówczas stosuje się następujące procedury:

2. Komisja przedkłada propozycję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego, przyjmuje wspólne stanowisko. Wspólne stanowisko jest przekazywane Parlamentowi Europejskiemu. Rada wyczerpująco informuje Parlament Europejski o przyczynach, które doprowadziły ją do przyjęcia wspólnego stanowiska. Komisja wyczerpująco informuje Parlament Europejski o swoim stanowisku.

Jeżeli, w okresie trzech miesięcy od takiego przekazania, Parlament Europejski:

a) zgadza się ze wspólnym stanowiskiem, Rada ostatecznie przyjmuje dany akt, zgodnie z tym wspólnym stanowiskiem;

b) nie podejmuje decyzji, Rada przyjmuje dany akt zgodnie ze swoim wspólnym stanowiskiem;

c) wyraża, bezwzględnie większością głosów swoich członków, zamiar odrzucenia wspólnego stanowiska i bezzwłocznie informuje o tym Radę. Rada może zwołać posiedzenie Komitetu Pojedynczego, wymienionego w paragrafie 4, w celu dalszego wyjaśnienia swojego stanowiska. Następnie Parlament Europejski albo potwierdza, bezwzględnie większością głosów swoich członków, odrzucenie wspólnego stanowiska i wówczas proponowany akt uważa się za nieprzyjęty, albo zgłasza zmiany, zgodnie z punktem d) niniejszego paragrafu;

d) zgłasza poprawki do wspólnego stanowiska bezwzględnie większością głosów swoich członków, przedkładając zmieniony tekst Radzie i Komisji, które przekazują swoje opinie na temat tych poprawek.

3. Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od otrzymania poprawek Parlamentu Europejskiego Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, zatwierdzi te poprawki, odpowiednio zmienia ona swoje wspólne stanowisko i przyjmuje dany akt; jednakże winna działać jednomyślnie w wypadku poprawek, co do których Komisja wraziła opinię negatywną. Jeżeli Rada nie zatwierdzi danego aktu, Przewodniczący Rady, w porozumieniu z Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, bezzwłocznie zwołuje posiedzenie Komitetu Pojednawczego.

4. Komitet Pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele i taka sama liczba przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, ma za zadanie osiągnięcie porozumienia co do wspólnego tekstu kwalifikowaną większością głosów członków Rady lub ich przedstawicieli i większością głosów przedstawicieli Parlamentu Europejskiego. Komisja bierze udział w pracach Komitetu Pojednawczego i podejmuje wszelkie konieczne inicjatywy mające na celu pogodzenie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

5. Jeżeli w ciągu sześciu tygodni od jego zwołania, Komitet Pojednawczy zatwierdza wspólny tekst, Parlament Europejski, działający bezzwłocznie większością oddanych głosów i Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, mają sześć tygodni, licząc od tego zatwierdzenia, na przyjęcie danego aktu zgodnie ze wspólnym tekstem. Jeżeli jedna z tych dwóch instytucji nie zatwierdzi proponowanego aktu, uważa się go za nieprzyjęty.

6. Jeżeli Komitet Pojednawczy nie zatwierdzi wspólnego tekstu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty, o ile Rada, działając kwalifikowaną większością głosów w ciągu sześciu tygodni od wygaśnięcia terminu przyznanego Komitetowi Pojednawczemu, potwierdzi wspólnego stanowisk uzgodnione przed rozpoczęciem procedury pojednawczej, ewentualnie ze zmianami proponowanymi przez Parlament Europejski. W tym przypadku dany akt zostaje ostatecznie przyjęty, o ile Parlament Europejski, w ciągu sześciu tygodni od dnia potwierdzenia przez Radę, nie odrzuci tekstu bezzwłocznie większością głosów swoich członków, w którym to przypadku proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

7. Okresy trzech miesięcy i sześciu tygodni wymienione w niniejszym artykule mogą zostać przedłużone maksymalnie o odpowiednio jeden miesiąc i dwa tygodnie, za wspólną zgodą Parlamentu Europejskiego i Rady. Okres trzech miesięcy wymieniony w paragrafie 2 przedłuża się automatycznie o dwa miesiące, w przypadkach, w których ma zastosowanie paragraf 2 punkt c).

8. Zakres zastosowania procedury przewidzianej niniejszym artykułem może zostać rozszerzony, zgodnie z procedurą przewidzianą artykułem N paragraf 2 Traktatu o Unii Europejskiej, na podstawie sprawozdania zwołanego Radzie przez Komisję najpóźniej do roku 1996.

Artykuł 189c

Jeżeli w niniejszym Traktacie wymienia się - w celu przyjęcia jakiegokolwiek aktu - - niniejszy artykuł, wówczas ma zastosowanie następująca procedura:

a) Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego, przyjmuje wspólne stanowisko;

b) wspólne stanowisko Rady zostaje przedstawione Parlamentowi Europejskiemu. Rada i Komisja wyczerpująco informują Parlament Europejski o przyczynach, które skłoniły Radę do przyjęcia wspólnego stanowiska i o stanowisku Komisji.

Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od przekazania tego stanowiska Parlament Europejski zatwierdzi wspólne stanowisko lub nie podejmie decyzji w tym okresie, Rada ostatecznie przyjmuje dany akt, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem;

c) Parlament Europejski, w ciągu trzech miesięcy wymienionych w punkcie b), bezwzględnie większości głosów swoich członków, może zaproponować zmiany we wspólnym stanowisku Rady. Parlament Europejski może też, tą samą większością, odrzucić wspólne stanowisko Rady. Wynik postępowania zostaje przekazany Radzie i Komisji.

Jeżeli Parlament Europejski odrzuci wspólne stanowisko Rady, Rada może podejmować decyzje w drugim czytaniu wyłącznie jednomyślnie;

d) w ciągu jednego miesiąca Komisja ponownie rozpatruje propozycję, na podstawie której Rada przyjęła wspólne stanowisko, biorąc pod uwagę poprawki proponowane przez Parlament Europejski.

Komisja przesyła Radzie, jednocześnie z ponownie rozpatrzoną propozycją, poprawki Parlamentu Europejskiego, których nie zaakceptowała i wyraża o nich swoją opinię. Rada może przyjąć te poprawki jednomyślnie.

e) Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, przyjmuje propozycję ponownie rozpatrzoną przez Komisję.

Rada może zmieniać propozycje ponownie rozpatrzoną przez Komisję tylko jednomyślnie.

f) w przypadkach określonych w punktach c), d) i e), Rada jest obowiązana podjąć decyzję w ciągu trzech miesięcy. Jeżeli w tym okresie nie została podjęta żadna decyzja, propozycję Komisji uważa się za nieprzyjętą.

g) okresy określone w punktach b) i f) mogą zostać przedłużone - za wspólną zgodą Rady i Parlamentu Europejskiego - najwyżej o jeden miesiąc."

62) Artykuł 190 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 190

Rozporządzenia, dyrektywy i decyzje przyjmowane wspólnie przez Parlament Europejski i Radę oraz takie akty przyjmowane przez Radę lub Komisję zawierają uzasadnienie i powołują się na wszelkie propozycje lub opinie obowiązkowo zebrane na podstawie niniejszego Traktatu."

63) Artykuł 191 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 191

1. Rozporządzenia, dyrektywy i decyzje przyjmowane zgodnie z procedurą określoną w artykule 189b są podpisywane przez Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i Przewodniczącego Rady oraz ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Wspólnoty. Wchodzi one w życie z dniem określonym w danym akcie lub, w braku takiej daty, dwudziestego dnia po ich ogłoszeniu.

2. Rozporządzenia Rady i Komisji, jak również dyrektywy tych instytucji skierowane do wszystkich państw członkowskich są ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Wspólnoty. Wchodzi one w życie z dniem, który same określają, a w braku takiej daty dwudziestego dnia po ich ogłoszeniu.

3. Pozostałe dyrektywy i decyzje są notyfikowane tym, do których są skierowane i nabierają mocy obowiązującej w wyniku tej notyfikacji.

64) Artykuł 194 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 194

Liczba członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ustala się następująco:

Belgia	12
Dania	9
Niemcy	24
Grecja	12
Hiszpania	21
Francja	24
Irlandia	9
Włochy	24
Luksemburg	6
Holandia	12
Portugalia	12
Zjednoczone Królestwo	24

Członków Komitetu mianuje Rada, podejmując decyzję jednomyślnie, na okres czterech lat. Ich mandat jest odnawialny.

Członków Komitetu nie obowiązują żadne właściwe instrukcje mandatowe. Są oni całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków, w ogólnym interesie Wspólnoty.

Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, ustala wynagrodzenia członków Komitetu."

65) Artykuł 196 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 196

Komitet wybiera przewodniczącego i swoje prezydium, spośród swoich członków, na okres dwóch lat.

Ustala on swój regulamin wewnętrzny.

Posiedzenia Komitetu zwo³uje przewodnicz¹cy, na wniosek Rady lub Komisji. Mo¿e siê on tak¿e zbieraæ z w³asnej inicjatywy."

66) Artyku³ 198 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 198

Rada lub Komisja obowi¹zane s¹ konsultowaæ siê z Komitetem, je¿eli przewiduj¹ to postanowienia niniejszego Traktatu. Instytucje te mog¹ konsultowaæ siê z Komitetem we wszelkich sprawach, które uznaj¹ za stosowne. Mo¿e on wyraziæ opinie z w³asnej inicjatywy, je¿eli uzna to za stosowne.

Rada lub Komisja, je¿eli uzna to za stosowne, wyznacza Komitetowi termin przekazania jego opinii, nie krótszy ni¿ jeden miesi¹c, licz¹c od dnia, w którym przewodnicz¹cy otrzyma zawiadomienie w tej sprawie. Po up³ywie wyznaczonego terminu brak opinii nie stoi na przeszkodzie dalszym dzia³aniom.

Opinia Komitetu i wyspecjalizowanej sekcji, razem z protoko³em obrad, zostaj¹ przed³o¿one Radzie i Komisji."

67) Dodaje siê nastêpuj¹cy rozdzia³:

„Rozdzia³ 4
Komitet Regionów

Artyku³ 198a

Niniejszym ustanawia siê Komitet o charakterze doradczym, sk³adaj¹cy siê z przedstawicieli organów regionalnych i lokalnych, zwany poni¿ej „Komitetem Regionów”.

Liczbê cz³onków ustala siê nastêpuj¹co:

Belgia	12
Dania	9
Niemcy	24
Grecja	12
Hiszpania	21
Francja	24
Irlandia	9
W³ochy	24
Luksemburg	6
Holandia	12
Portugalia	12
Zjednoczone Królestwo	24

Cz³onków Komitetu i równ¹ liczbê zastêpców mianuje Rada, dzia³aj¹c jednomyœlnie, na wniosek odpowiednich pañstw cz³onkowskich, na okres czterech lat. Ich mandat jest odnawialny.

Członków Komitetu nie obowiązują żadne wiążące instrukcje mandatowe. Sł oni całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków, w ogólnym interesie Wspólnoty.

Artykuł 198b

Komitet Regionów wybiera przewodniczącego i swoje prezydium, spośród swoich członków, na okres dwóch lat.

Ustala on swój regulamin wewnętrzny i przedkłada go do zatwierdzenia Radzie, działającej jednomyślnie.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący, na wniosek Rady lub Komisji. Może się on także zbierać z własnej inicjatywy.

Artykuł 198c

Rada lub Komisja konsultują się z Komitetem, jeżeli przewidują to postanowienia niniejszego Traktatu, i we wszelkich innych sprawach, w których jedna z tych instytucji uzna to za stosowne.

Rada lub Komisja, jeżeli uzna to za stosowne, wyznacza Komitetowi termin przekazania jego opinii, nie krótszy niż jeden miesiąc, licząc od dnia, w którym przewodniczący otrzyma o tym zawiadomienie. Po upływie terminu brak opinii nie stoi na przeszkodzie dalszym działaniom.

Jeżeli na podstawie artykułu 198 odbywa się konsultacja z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, Rada lub Komisja informuje Komitet Regionów o wniosku o opinię. Komitet Regionów może wyrazić w danej sprawie swoją opinię, jeżeli uzna, że dotyczy ona szczególnych interesów regionalnych.

Może on wyrażać opinię z własnej inicjatywy, jeżeli uzna to za stosowne.

Opinia Komitetu razem z protokołem obrad są przesyłane Radzie i Komisji."

68) Dodaje się następujący rozdział:

„Rozdział 5 Europejski Bank Inwestycyjny

Artykuł 198d

Europejski Bank Inwestycyjny posiada osobowość prawną.

Członkami Europejskiego Banku Inwestycyjnego są państwa członkowskie.

Statut Europejskiego Banku Inwestycyjnego zawarty jest w Protokole załączonym do niniejszego Traktatu.

Artykuł 198e

Zadaniem Europejskiego Banku Inwestycyjnego jest przyczynianie się, sięgając do rynku kapitałowego i środków własnych, do zrównoważonego i stabilnego rozwoju wspólnego rynku, w interesie Wspólnoty. W tym celu, prowadząc działalność nie nastawianą na zysk, Bank udziela pożyczek i gwarancji umożliwiających finansowanie następujących projektów, we wszystkich sektorach gospodarki:

- a) projekty rozwoju regionów mniej rozwiniętych;
- b) projekty modernizacji lub przekształcania przedsiębiorstw lub rozwoju nowych działań, wymaganych przy stopniowym ustanawianiu wspólnego rynku, o rozmiarach lub charakterze nie pozwalającym na ich całkowite finansowanie różnymi środkami dostępnymi w poszczególnych państwach członkowskich;
- c) projekty mające znaczenie dla większej ilości państw członkowskich, o rozmiarach lub charakterze nie pozwalającym na ich całkowite finansowanie różnymi środkami dostępnymi w poszczególnych państwach członkowskich.

Wykonując swoje zadanie Bank ułatwia finansowanie programów inwestycyjnych w połączeniu ze wsparciem ze strony Funduszy strukturalnych i innych instrumentów finansowych Wspólnoty."

69) Artykuł 199 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 199

Wszystkie wpływy i wydatki Wspólnoty, łącznie z tymi, które dotyczą Europejskiego Funduszu Socjalnego, są włączane do preliminarza sporządzanego na każdy rok obrachunkowy i uwzględniane w budżecie.

Wydatki administracyjne ponoszone przez instytucje, zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej, odnoszą się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz współpracy w sferze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, obciążają budżet. Wydatki operacyjne ponoszone podczas wprowadzania w życie powyższych postanowień, zgodnie z określonymi w nich warunkami, mogą obciążać budżet.

Wpływy i wydatki budżetu pozostają w równowadze."

70) Uchyła się artykuł 200.

71) Artykuł 201 otrzymuje następujące brzmienie:

Artykuł 201

Nie wyznaczają innych wpływów budżet jest finansowany całkowicie ze środków własnych.

Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, ustala przepisy dotyczące systemu środków własnych Wspólnoty, których przyjęcie zaleca państwom członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi."

72) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 201a

W celu utrzymania dyscypliny budżetowej Komisja nie proponuje żadnych aktów Wspólnoty, nie zmienia swoich propozycji i nie podejmuje żadnych działań wykonawczych mogących wywrzeć znaczny wpływ na budżet, bez zagwarantowania, że taka propozycja lub działania mogą być sfinansowane w ramach środków własnych Wspólnoty, powstałych zgodnie z postanowieniami określonymi przez Radę na podstawie artykułu 201."

73) Artykuł 205 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 205

Komisja realizuje budżet, zgodnie z przepisami sporządzonymi na podstawie artykułu 209, na swój odpowiedzialność i w granicach przyznanego kredytu, mając na uwadze zasady właściwego zarządzania finansami.

Rozporządzenia określają szczególne zasady udziału każdej instytucji w ponoszonych przez nią wydatkach.

W ramach budżetu, Komisja, w granicach i na zasadach określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie artykułu 209, może przenosić kredyty z rozdziału do rozdziału i z działu do działu."

74) Artykuł 206 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 206

1. Parlament Europejski, działając na podstawie zalecenia Rady, działając kwalifikowaną większością głosów, udziela Komisji absolutorium z realizacji budżetu. W tym celu, Rada, a następnie Parlament Europejski, bada rozliczenia i sprawozdanie finansowe określone w art. 205a oraz roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego ³¹cznie z odpowiedziami kontrolowanych instytucji, udzielonymi na uwagi Trybunału Obrachunkowy, jak również wszelkie istotne sprawozdania specjalne sporządzone przez Trybunał Obrachunkowy.

2. Przed udzieleniem Komisji absolutorium lub w jakimkolwiek innym celu związanym z wykonywaniem swoich uprawnień w zakresie realizacji budżetu, Parlament Europejski może zarządzić przesłuchanie Komisji odnośnie realizacji wydatków lub funkcjonowania systemów kontroli finansowej. Na jego wniosek Komisja udziela mu wszelkich koniecznych informacji,

3. Komisja podejmuje wszelkie odpowiednie kroki w celu działania zgodnego z uwagami towarzyszącymi absolutorium i innymi uwagami Parlamentu Europejskiego związanymi z dokonywaniem wydatków, jak również zgodnego z komentarzami towarzyszącymi zaleceniom co do absolutorium przyjętego przez Radę.

Na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady Komisja składa sprawozdanie z działań podjętych w świetle tych uwag i komentarzy, a zwłaszcza z instrukcji udzielonych służbom

odpowiedzialnym za realizację budżetu. Sprawozdania te są również przedstawiane Trybunałowi Obrachunkowego."

75) Uchyła się artykuły 206a i 206b.

76) Artykuł 209 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 209

Rada, działając jednomyślnie na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i uzyskaniu opinii Trybunału Obrachunkowego:

a) wydaje rozporządzenia finansowe określające zwłaszcza procedurę, która ma zostać przyjęta dla ustanawiania i realizacji budżetu oraz przedstawiania i kontroli rozliczeń;

b) określa metody i procedurę udostępniania Komisji wpływów budżetowych, przewidzianych w ustaleniach dotyczących środków własnych Wspólnoty oraz określa działania, jakie w razie konieczności należy zastosować w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych;

c) ustala zasady dotyczące odpowiedzialności kontrolerów finansowych, dysponentów środków finansowych i księgowych oraz zasady dotyczące odpowiedniej organizacji kontroli."

77) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 209a

Państwa członkowskie podejmują takie same działania w walce z oszustwami godzące w interesy finansowe Wspólnoty, jakie stosują zwalczając oszustwa godzącymi w ich własne interesy finansowe.

Nie naruszając innych postanowień niniejszego Traktatu, państwa członkowskie koordynują swoje działania mające ochronić interesy finansowe Wspólnoty przed oszustwami. W tym celu organizują z pomocą Komisji bliską i regularną współpracę pomiędzy właściwymi służbami ich administracji."

78) Artykuł 215 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 215

Odpowiedzialność umowną Wspólnoty reguluje prawo mające zastosowanie do danej umowy.

W przypadku odpowiedzialności pozaumownej Wspólnota, zgodnie z ogólnymi zasadami, wspólnymi dla systemów prawnych państw członkowskich, pokrywa wszelkie szkody spowodowane przez jej instytucje lub funkcjonariuszy podczas wykonywania ich obowiązków.

Poprzedni akapit stosuje się, na tych samych zasadach, do szkód spowodowanych przez EBC lub jego funkcjonariuszy podczas wykonywania ich obowiązków.

Odpowiedzialność osobistą funkcjonariuszy przed Wspólnotą regulują przepisy zawarte w regulaminie personelu lub w warunkach zatrudnienia mających do nich zastosowanie."

79) Artykuł 227 zmienia się w następujący sposób:

a) paragraf otrzymuje następujące brzmienie:

„2. Jeżeli chodzi o francuskie departamenty zamorskie, to ogólne i szczególne postanowienia niniejszego Traktatu, dotyczą:

- swobodnego przepływu towarów;
- rolnictwa, z wyjątkiem artykułu 40 paragraf 4;
- liberalizacji usług;
- zasad konkurencji;
- środków ochronnych przewidzianych w artykułach 109h, 109i i 226;
- instytucji

mają zastosowanie z chwilą wejścia w życie niniejszego Traktatu.

Warunki stosowania pozostałych postanowień niniejszego Traktatu zostaną określone w ciągu dwóch lat po jego wejściu w życie jednomyślnymi decyzjami Rady, na podstawie propozycji Komisji.

Instytucje Wspólnoty, w ramach procedur przewidzianych przez niniejszy Traktat, a zwłaszcza w artykule 226, czuwają nad umożliwieniem rozwoju gospodarczo-społecznego tych regionów.";

b) w paragrafie 5 punkt a) otrzymuje następujące brzmienie:

„a) niniejszego Traktatu nie stosuje się do Wysp Owczych."

80) Artykuł 228 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 228

1. Jeżeli niniejszy Traktat przewiduje zawarcie umowy pomiędzy Wspólnotą a jednym lub kilkoma państwami albo organizacjami międzynarodowymi, Komisja udziela zaleceń Radzie, która upoważniona jest do rozpoczęcia koniecznych negocjacji. Komisja prowadzi te negocjacje w porozumieniu ze specjalnymi komitetami, wyznaczonymi przez Radę dla wspierania jej w tym zadaniu, i w ramach dyrektyw, które Rada może wydać w tym celu.

W wykonywaniu uprawnień nadanych jej niniejszym paragrafem Rada działa kwalifikowan¹ większością głosów, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w drugim zdaniu paragrafu 2, kiedy działa jednomyślnie.

2. Z uwzględnieniem uprawnień nadanych Komisji w tej dziedzinie, umowy zawiera Rada, działając kwalifikowan¹ większością głosów, na wniosek Komisji. Rada działa jednomyślnie, jeżeli umowa obejmuje dziedzinę, w której jednomyślnie jest wymagana do przyjęcia przepisów wewnętrznych i w przypadku umów określonych w artykule 238.

3. Rada zawiera umowy po porozumieniu z Parlamentem Europejskim, z wyjątkiem umów określonych w artykule 113 paragraf 3, z tymi przypadkami, kiedy umowa obejmuje dziedzinę, w której do przyjęcia wewnętrznych przepisów wymagana jest procedura określona w artykule 189b lub 189c. Parlament Europejski wyraża swoją opinię w terminie, który może określić Rada, zależnie od pilności sprawy. W razie braku opinii w tym terminie, Rada może podjąć działanie.

W drodze derogacji poprzedniego akapitu, umowy określone w artykule 238, inne umowy ustanawiające szczególne ramy instytucjonalne poprzez organizację procedur współpracy, umowy o istotnym znaczeniu dla budżetu Wspólnoty i umowy powodujące zmianę aktu przyjętego na podstawie procedury określonej w artykule 189b są zawierane po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Rada i Parlament Europejski mogą, w nagłych przypadkach, ustalić termin wyrażenia zgody.

4. Po zawarciu umowy Rada, w drodze derogacji paragrafu 2, może upoważnić Komisję do zatwierdzenia poraek w imieniu Wspólnoty, jeżeli umowa przewiduje ich przyjęcie w drodze uproszczonej procedury lub przyjęcie przez organ ustanowiony umową; może też założyć szczególne warunki do takiego upoważnienia.

5. Jeżeli Rada przewiduje zawarcie umowy wymagającej zmian w niniejszym Traktacie, takie zmiany muszą zostać najpierw przyjęte zgodnie z procedurą określoną w artykule N Traktatu o Unii Europejskiej.

6. Rada, Komisja lub państwo członkowskie mogą uzyskać opinię Trybunału Sprawiedliwości co do zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami niniejszego Traktatu. Jeżeli opinia Trybunału Sprawiedliwości jest negatywna, umowa może nabrać mocy tylko zgodnie z artykułem N Traktatu o Unii Europejskiej.

7. Umowy zawarte zgodnie z warunkami wymienionymi w niniejszym artykule obowiązują instytucje Wspólnoty i państwa członkowskie."

81) Dodaje się niniejszy artykuł³:

„Artykuł 228a

Kiedy we wspólnym stanowisku lub działaniu - przyjętych na mocy postanowień niniejszego Traktatu a dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, - przewiduje się działanie Wspólnoty mające na celu przerwanie lub ograniczenie w części lub w całości stosunków gospodarczych z jednym lub kilkoma krajami trzecimi, Rada podejmuje

niezw³ocznie konieczne œrodku. Rada dzia³a kwalifikowan¹ wiêkszoœci¹ g³osów, na wniosek Komisji."

82) Artyku³ 231 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 231

Wspólnota nawi¹zuje blisk¹ wsp³pracê z Organizacj¹ Wsp³pracy Gospodarczej i Rozwoju, a jej szczeg³y ustalane s¹ za wspóln¹ zgod¹."

83) Uchy³a siê artyku³y 236 i 237.

84) Artyku³ 238 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 238

Wspólnota mo¿e zawieraæ z jednym lub kilkoma pañstwami cz³onkowskimi, lub z organizacjami miêdzynarodowymi umowy ustanawiaj¹ce stowarzyszenie, obejmuj¹ce wzajemne prawa i obowi¹zki, wspólne dzia³anie i specjalne procedury."

F - W Aneksie III:

85) Tytu³ otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„Lista transakcji niewidocznych, wymieniona w artykule 73h niniejszego Traktatu."

G - W Protokole w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego:

86) Odniesienie do artyku³ów 129 i 130 zastêpuje siê odniesieniem do artyku³ów 198d i 198e.

TYTUŁ III

POSTANOWIENIA ZMIENIAJ¹CE TRAKTAT USTANAWIAJ¹CY EUROPEJSK¹ WSPÓLNOTÊ WÊGLA I STALI

Artyku³ H

Traktat ustanawiaj¹cy Europejsk¹ Wspólnotê Wêgla i Stali zmienia siê zgodnie z postanowieniami niniejszego artyku³u.

1) Artyku³ 7 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„Artyku³ 7

Instytucjami Wspólnoty s¹:

- WYSOKA WŁADZA (zwana dalej „Komisj¹”);
- WSPÓLNE ZGROMADZENIE (zwane dalej "Parlamentem Europejskim");
- SPECJALNA RADA MINISTRÓW (zwana dalej "Rad¹");
- TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŒCI;

- TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY.

Komisję wspomaga Komitet Konsultacyjny."

2) Dodaje się następujące artykuły:

„Artykuł 9

1. Komisja składa się z 17 członków wybieranych ze względu na ich ogólne kwalifikacje i których niezależność nie budzi wątpliwości.

Liczba członków Komisji może zostać zmieniona przez Radę, działając jednomyślnie.

Członkami Komisji mogą zostać wyłącznie obywatele państw członkowskich.

W skład Komisji musi wchodzić przynajmniej po jednym obywatele każdego państwa członkowskiego, jednak w jej skład nie może wchodzić więcej niż dwóch członków posiadających obywatelstwo tego samego państwa.

2. Członkowie Komisji, w ogólnym interesie Wspólnoty, są całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków.

Podczas wykonywania tych obowiązków nie starają się o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od żadnego rzędu czy organu. Powstrzymują się oni od wszelkich czynności nie dających się pogodzić z ich obowiązkami. Każde państwo członkowskie zobowiązuje się respektować tę zasadę i nie usiłować wpływać na członków Komisji podczas wykonywania ich zadań.

Członkowie Komisji nie mogą, w trakcie swojej kadencji, podejmować żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej. Obejmują swoje obowiązki, uroczystie zobowiązując się, że zarówno w trakcie, jak i po upływie kadencji będą respektować wynikające z nich zobowiązania, a zwłaszcza obowiązek uczciwego i rozsądnego przyjmowania, po upływie kadencji, określonych funkcji i korzyści. W razie jakiegokolwiek złamania tych zobowiązań, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady lub Komisji, może orzec, zależnie od okoliczności, dymisję z urzędu danego członka, zgodnie z artykułem 12a, lub pozbawić go prawa do emerytury lub innych podobnych korzyści.

Artykuł 10

1. Członkowie Komisji są mianowani na okres pięciu lat, zgodnie z procedurą określoną w paragrafie 2, z zastrzeżeniem artykułu 24, jeżeli istnieje taka potrzeba.

Ich mandat jest odnawialny.

2. Rządy państw członkowskich wyznaczają za wspólną zgodą, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, osobę, którą zamierzają mianować Przewodniczącym Komisji.

Rządy państw członkowskich, po zasięgnięciu opinii kandydata na Przewodniczącego, wyznaczają pozostałe osoby, które zamierzają mianować członkami Komisji.

Przewodniczycy i pozostali członkowie Komisji, wyznaczeni w ten sposób, podlegają jako zespół zatwierdzeniu przez Parlament Europejski. Po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski, Przewodniczycy i pozostali członkowie Komisji są mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich.

3. Punkty 1 i 2 stosują się po raz pierwszy do Przewodniczego i pozostałych członków Komisji, rozpoczynających kadencję 7 stycznia 1995.

Przewodniczycy i pozostali członkowie Komisji, rozpoczynający kadencję 7 stycznia 1993 r., są mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich. Ich kadencja upływa 6 stycznia 1995 r.

Artykuł 11

Komisja może mianować Wiceprzewodniczego lub dwóch Wiceprzewodniczących spośród swoich członków.

Artykuł 12

Poza sytuacją zwykłej rotacji lub śmierci członek Komisji kończy pełnienie swoich obowiązków z chwilą rezygnacji lub dymisji.

Zwolnione w ten sposób stanowisko jest obsadzane na pozostały okres kadencji członka przez nowego członka, mianowanego za wspólną zgodą rządów państw członkowskich. Rada, działając jednomyślnie, może zdecydować, że takie wolne stanowisko nie musi być obsadzone.

W razie rezygnacji, dymisji lub śmierci, stanowisko Przewodniczego jest zastępowany na pozostały okres jego kadencji. Przy zastępowaniu Przewodniczego stosuje się procedurę określoną w artykule 10 paragraf 2.

Z wyjątkiem przypadków dymisji zgodnie z artykułem 12a, członkowie Komisji pełnią swoje funkcje do chwili ich zastąpienia.

Artykuł 12a

Jeżeli któryś z członków Komisji przestaje spełniać warunki konieczne do pełnienia swoich obowiązków lub dopuści się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady lub Komisji, może orzec dymisję z urzędu.

Artykuł 13

Komisja działa większością liczby członków, przewidzianą w artykule 9.

Posiedzenie Komisji jest ważne tylko wtedy, gdy jest obecna liczba członków określona w jej regulaminie wewnętrznym."

3) Artykuł 16 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artyku³ 16

Komisja dokonuje wszelkich ustaleñ administracyjnych koniecznych dla funkcjonowania jej s³u¿b.

Mo¿e ona powo³ywaæ komitety badawcze, w tym tak¿e komitet badañ gospodarczych.

Rada i Komisja konsultuj¹ siê wzajemnie i ustalaj¹, za wspóln¹ zgod¹, metody wspó³pracy.

Komisja ustala swój regulamin wewnêtrzny w celu zapewnienia, aby dzia³alnoœæ zarówno jej samej, jak i podleglych jej organów by³a zgodna z postanowieniami niniejszego Traktatu. Zapewnia ona opublikowanie tego regulaminu.”

4) Dodaje siê nastêpuj¹cy artyku³:

„Artyku³ 17

Komisja publikuje co roku, nie póŹniej ni¿ na miesi¹c przed otwarciem sesji Parlamentu Europejskiego, ogólne sprawozdanie z dzia³alnoœci Wspólnoty.”

5) Do artyku³u 18 dodaje siê nastêpuj¹cy ustêp:

„Rada, dzia³aj¹c kwalifikowan¹ wiêkszoœci¹ g³osów, okreœla wszelkie p³atnoœci nale¿ne zamiast wynagrodzenia.”

6) Dodaje siê nastêpuj¹ce artyku³y:

„Artyku³ 20a

Parlament Europejski, dzia³aj¹c wiêkszoœci¹ g³osów swoich cz³onków, mo¿e wystêpowaæ do Komisji z wnioskiem o zg³aszanie wszelkich stosownych propozycji w sprawach, w których uznaje, ¿e dla wprowadzenia w ¿ycie niniejszego Traktatu wymagany jest akt Wspólnoty.

Artyku³ 20b

Podczas wykonywania swoich obowi¹zków Parlament Europejski, na wniosek jednej czwartej swoich cz³onków, mo¿e ustanowiæ tymczasowy Komitet Dochodzeniowy do badania, bez naruszania uprawnieñ nadanych niniejszym Traktatem innym instytucjom lub organom, ewentualnych wykroczeñ lub z³ego zarz¹dzania w stosowaniu prawa Wspólnoty, z wy¹tkiem przypadków, kiedy powy¿sze zarzucane fakty s¹ rozpatrywane przez s¹d i tak d³ugo, dopóki postêpowanie s¹dowe nie zostanie ukoñczone.

Tymczasowy Komitet Dochodzeniowy przestaje istnieæ z chwil¹ z³o¿enia swojego sprawozdania.

Szczegó³owe przepisy reguluj¹ce wykonywanie uprawnieñ w zakresie dochodzenia s¹ ustalane za wspóln¹ zgod¹ Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

Artyku³ 20c

Wszyscy obywatele Unii i wszystkie osoby fizyczne lub prawne, zamieszka³e lub posiadaj¹ce swój¹ siedzibê statutow¹ w państwie cz³onkowskim, maj¹ prawo zg³aszania, indywidualnie lub razem z innymi obywatelami lub osobami, petycji do Parlamentu Europejskiego w sprawie wchodz¹cej w zakres dzia³alnoœci Wspólnoty i i bezpoœrednio ich dotycz¹cej.

Artyku³ 20d

1. Parlament Europejski mianuje Rzecznika Praw Obywatelskich wyposa³onego w prawo przyjmownia skarg od wszystkich obywateli Unii lub osób fizycznych i prawnych mieszkaj¹cych lub posiadaj¹cych swój¹ siedzibê statutow¹ w państwie cz³onkowskim, które dotycz¹ przypadków z³ego zarz¹dzania w dzia³aniach instytucji lub organów Wspólnoty, z wyj¹tkiem Trybuna³u Sprawiedliwoœci i S¹du Pierwszej Instancji dzia³aj¹cych w swojej roli s¹downiczej.

Zgodnie ze swoimi obowi¹zkami, Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadza kontrole, które uważa za uzasadnione, z w³asnej inicjatywy lub na podstawie skarg przedstawionych mu bezpoœrednio lub poprzez pos³a Parlamentu Europejskiego, z wyj¹tkiem przypadków, gdy zarzucane fakty s¹ lub by³y przedmiotem postêpowania s¹dowego. Je¹eli Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza przypadek z³ego zarz¹dzania, zwraca siê w tej sprawie do danej instytucji, która w ci¹gu trzech miesiêcy informuje go o swoim stanowisku. Nastêpnie, Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i danej instytucji. Osoba zg³aszaj¹ca skargê jest informowana o wyniku powy³szego dochodzenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia Parlamentowi Europejskiemu roczne sprawozdanie z wyników swojej kontroli.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest mianowany po ka³dych wyborach do Parlamentu Europejskiego, na okres jego kadencji. Rzecznik mo³e byæ mianowany ponownie.

Rzecznik Praw Obywatelskich mo³e zostaæ odwo³any przez Trybuna³ Sprawiedliwoœci na wniosek Parlamentu Europejskiego, je¹eli przesta³ spe³niaæ warunki konieczne dla wykonywania swoich obowi¹zków lub je¹eli dopuœci³ siê powa³anego uchybienia.

3. Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje swoje obowi¹zki w sposób ca³kowicie niezale³ny. Wykonuj¹c te obowi¹zki, nie zwraca siê o instrukcje ani nie przyjmuje instrukcji od nikogo. Rzecznik Praw Obywatelskich nie mo³e, w trakcie swojej kadencji, podejmowaæ ¹adnej innej dzia³alnoœci zawodowej, odp³atnej lub nieodp³atnej.

4. Parlament Europejski, po uzyskaniu opinii Komisji oraz za zgod¹ Rady, dzia³aj¹c kwalifikowan¹ wiêkszoœci¹ g³osów, ustala przepisy i ogólne zasady reguluj¹ce wykonywanie obowi¹zków Rzecznika Praw Obywatelskich."

7) Paragraf 3 artyku³u 21 otrzymuje nastêpuj¹ce brzmienie:

„3. Parlament Europejski opracowuje projekty pozwalaj¹cych na przeprowadzenie bezpoœrednich wyborów powszechnych wed³ug jednolitej procedury we wszystkich państwach cz³onkowskich.

Rada, działając jednomyślnie, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, działającego większością głosów swoich członków, ustala odpowiednie przepisy, które zaleca Państwom Członkowskim do przyjęcia zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi."

8) Artykuł 24 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 24

Parlament Europejski omawia na posiedzeniu otwartym ogólne sprawozdanie dostarczone mu przez Komisję.

Jeżeli przedłożono mu wniosek o wotum nieufności dla Komisji, Parlament Europejski wypowiada się o nim najwcześniej trzy dni po dacie przedłożenia i jedynie w głosowaniu jawnym.

Jeżeli wniosek o wotum nieufności zostaje przyjęty większością dwóch trzecich oddanych głosów, stanowiących większość członków Parlamentu Europejskiego, członkowie Komisji, jako zespół, składają dymisję. Kontynuują oni bieżące prace do chwili ich zastąpienia, zgodnie z artykułem 10. W takim przypadku, mandat członków Komisji mianowanych na ich miejsce wygasa z dniem, w którym wygasłby mandat członków Komisji, którzy musieli jako zespół podać się do dymisji."

9) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 27

W skład Rady wchodzi po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego szczebla ministerialnego, upoważnionym do zaciągania zobowiązań w imieniu rządu tego państwa członkowskiego.

Urząd Przewodniczącego piastują na zmianę wszystkie państwa członkowskie Rady, przez okres sześciu miesięcy, w następującej kolejności państw członkowskich:

- podczas pierwszego sześciomiesięcznego cyklu: Belgia, Dania, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Francja, Irlandia, Włochy, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Zjednoczone Królestwo;

- podczas następnego sześciomiesięcznego cyklu: Dania, Belgia, Grecja, Niemcy, Francja, Hiszpania, Włochy, Irlandia, Holandia, Luksemburg, Zjednoczone Królestwo, Portugalia.

Artykuł 27a

Rada jest zwoływana przez jej Przewodniczącego z jego inicjatywy lub na wniosek jednego z jej członków lub Komisji."

10) Dodaje się następujące artykuły:

„Artykuł 29

Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, ustala uposażenia, dodatki i emerytury Przewodniczącego i członków Komisji oraz Przewodniczącego, sędziów, rzeczników

generalnych i kierownika Sekretariatu Trybunału Sprawiedliwości. Ustala ona także, działając kwalifikowaną większością głosów, wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia.

Artykuł 30

1. Komitet składający się ze stałych przedstawicieli państw członkowskich odpowiada za przygotowanie prac Rady i wykonywanie zadań przydzielonych mu przez Radę.

2. Rada wspomaga Sekretariat Generalny, kierowany przez Sekretarza Generalnego. Sekretarza Generalnego mianuje Rada, działając jednomyślnie.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego.

3. Rada przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

1) Artykuł 32 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 32

Trybunał Sprawiedliwości składa się z 13 sędziów.

Trybunał Sprawiedliwości obraduje na sesji plenarnej. Jednakże może on tworzyć izby, składające się z trzech lub pięciu sędziów, dla prowadzenia określonych dochodzeń przygotowawczych lub do orzekania w pewnych sprawach, zgodnie z zasadami określonymi dla tych celów.

Trybunał Sprawiedliwości obraduje na sesji plenarnej na wniosek państwa członkowskiego lub instytucji Wspólnoty, które są stroną w postępowaniu.

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości wystąpi z takim wnioskiem, Rada, działając jednomyślnie, może zwiększyć liczbę sędziów i wprowadzić niezbędne zmiany w drugim i trzecim akapicie niniejszego artykułu oraz w drugim akapicie artykułu 32b."

5) Artykuł 32d otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 32d

1. Przy Trybunale Sprawiedliwości ustanawia się Sąd Pierwszej Instancji, podlegający prawu apelacji w Trybunale Sprawiedliwości, właściwy dla rozpatrywania niektórych kategorii spraw określonych w warunkach przewidzianych w paragrafie 2, z możliwości odwołania się - ograniczonego do kwestii prawnych i na zasadach określonych przez Statut - do Trybunału Sprawiedliwości. W gestii Sądu Pierwszej Instancji nie leży rozpatrywanie i orzekanie i orzekanie w sprawach wniesionych o orzeczenie wstępne, zgodnie z artykułem 41.

2. Na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komisji, Rada, działając jednomyślnie, określa rodzaje spraw lub postępowania, wymienione w paragrafie 1 i ustala skład Sądu Pierwszej Instancji oraz przyjmuje konieczne zmiany i postanowienia dodatkowe do Statutu Trybunału

Sprawiedliwości. O ile Rada nie zdecyduje inaczej, postanowienia niniejszego Traktatu dotyczą Trybunału Sprawiedliwości, a zwłaszcza postanowienia Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, stosują się do Sądu Pierwszej Instancji.

3. Członkowie Sądu Pierwszej Instancji są wybierani spośród osób, których niezależność nie budzi wątpliwości i spełniających wymagania konieczne do objęcia urzędu sędziowskiego; są oni mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich na okres sześciu lat. Skład Sądu Pierwszej Instancji jest częściowo odnawiany co trzy lata. Członkowie ustępujący mogą zostać mianowani ponownie.

4. Sąd Pierwszej Instancji ustala swój regulamin wewnętrzny w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Przepisy te wymagają jednomyślnego zatwierdzenia przez Radę."

13) Artykuł 33 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 33

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w sprawach, wniesionym przez państwo członkowskie lub Radę, o unieważnienie decyzji lub zaleceń Komisji z powodu niekompetencji, naruszenia istotnego wymogu proceduralnego, naruszenia niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek przepisu prawa dotyczącego jego stosowania lub z powodu nadużycia uprawnień. Trybunał Sprawiedliwości nie może jednak dokonywać oceny sytuacji wynikającej z faktów lub okoliczności natury gospodarczej, w świetle których Komisja podejmuje decyzje lub wydaje zalecenia, z wyjątkiem przypadków, w których zarzuca się Komisji, że nadużyła uprawnień lub w sposób oczywisty nie stosowała się do postanowień niniejszego Traktatu albo jakichkolwiek przepisów prawnych dotyczących jego zastosowania.

Przedsięwzięcia lub stowarzyszenia wymienione w artykule 48 mogą na tych samych zasadach wszczynać postępowanie przeciwko decyzjom lub dotyczącym ich zaleceniom o charakterze indywidualnym albo przeciwko decyzjom lub zaleceniom ogólnym, w których, w ich opinii, nadużyto wobec nich uprawnień.

Postępowania przewidziane w pierwszych dwóch akapitach niniejszego artykułu wszczyna się w ciągu jednego miesiąca od chwili zawiadomienia o decyzji lub zaleceniu albo od chwili opublikowania ich, zależnie od przypadku.

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy, na tych samych zasadach, w sprawach wniesionych przez Parlament Europejski dla ochrony jego prerogatyw."

14) Dodaje się następujący rozdział:

„Rozdział V
Trybunał Obrachunkowy

Artykuł 45a

Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki.

Artykuł 45b

1. Trybuna Obrachunkowy składa się z 12 członków.

2. Członkowie Trybunału Obrachunkowego wybierani są spośród osób, które w swoich krajach wchodzi lub wchodziły w skład organów kontroli zewnętrznej lub posiadają szczególne kwalifikacje do piastowania tego stanowiska. Ich niezależność nie może budzić wątpliwości.

3. Członkowie Trybunału Obrachunkowy są mianowani na okres sześciu lat przez Radę, podejmując decyzję jednomyślnie, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego.

Jednakże, po dokonaniu pierwszych mianowań, czterech członków Trybunału Obrachunkowego, wybrani w drodze losowania, otrzymują mandat jedynie na cztery lata.

Członkowie Trybunału Obrachunkowego mogą zostać mianowani ponownie.

Wybierają oni spośród swego grona Przewodniczącego Trybunału Obrachunkowego na okres trzech lat. Przewodniczący może zostać wybrany ponownie.

4. W ogólnym interesie Wspólnoty członkowie Trybunału Obrachunkowego wykonują swoje obowiązki w sposób całkowicie niezależny.

Przy wykonywaniu swoich obowiązków nie starają się oni o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od żadnego rzędu czy organu. Powstrzymują się od jakichkolwiek czynności niezgodnych z ich obowiązkami.

5. Członkowie Trybunału Obrachunkowego nie mogą w czasie swojej kadencji podejmować żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej. Obejmując swoje obowiązki uroczysto zobowiązują się, że zarówno w trakcie, jak i po upływie kadencji będą respektować wynikające z nich zobowiązania, a zwłaszcza obowiązek uczciwego i rozsądnego przyjmowania, po upływie kadencji, pewnych funkcji czy korzyści.

6. Poza sytuacją zwykłej rotacji lub śmierci członka Komisji przestaje pełnić swoje obowiązki z chwilą rezygnacji lub dymisji orzeczonej przez Trybunał Sprawiedliwości na podstawie paragrafu 7.

Zwolnione w ten sposób stanowisko jest obsadzane na pozostały okres kadencji członka.

Z wyjątkiem przypadku dymisji, członkowie Trybunału Obrachunkowego sprawują swoje obowiązki do chwili ich zastąpienia.

7. Członek Trybunału Obrachunkowego może zostać pozbawiony stanowiska lub prawa do emerytury innych korzyści z niego wynikających, tylko wtedy, gdy Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Trybunału Obrachunkowego stwierdzi, że nie spełnia on już koniecznych warunków lub nie wypełnia zobowiązań wynikających z jego urzędu.

8. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, określa zasady zatrudnienia Przewodniczącego i członków Trybunału Obrachunkowego, a w szczególności ich uposażenia, dodatki i emerytury.

Podjmujc decyzjê tak sam wiêkszoœci g³osów, okreœla równie¿ inne rodzaje p³atnoœci zamiast wynagrodzenia.

9. Postanowienia Protoko³u w sprawie przywilejów i immunitetach Wspólnot Europejskich maj¹ce zastosowanie do Sêdziów Trybuna³u Sprawiedliwoœci, stosuj¹ siê tak¿e do cz³onków Trybuna³u Obrachunkowego.

Artyku³ 45c

1. Trybuna³ Obrachunkowy bada rachunki wszystkich dochodów i wydatków Wspólnoty. Bada tak¿e rachunki wszystkich dochodów i wydatków wszystkich organów ustanowionych przez Wspólnotê, jeœli odpowiedni dokument za³o¿ycielski nie wyklucza takiego badania.

Trybuna³ Obrachunkowy dostarcza Parlamentowi Europejskiemu i Radzie potwierdzenie wiarygodnoœci rachunków oraz zgodnoœci z prawem i prawid³owoœci podstawowych transakcji.

2. Trybuna³ Obrachunkowy bada zgodnoœæ z prawem i prawid³owoœæ wszystkich dochodów i wydatków oraz upewnia siê, czy finansami zarz¹dzano w³aciwie.

Kontrolê dochodów przeprowadza siê zarówno na podstawie kwot uznanych za nale¿ne, jak i kwot faktycznie zap³aconych Wspólnotie.

Kontrolê wydatków przeprowadza siê zarówno na podstawie podjêtych zobowi¹zañ, jak i dokonanych wyp³aty.

Te kontrole mog¹ byæ przeprowadzane przed zamkniêciem rozliczeñ w danym roku obrachunkowym.

3. Kontrole oparte s¹ na dokumentach, a w razie potrzeby, przeprowadza siê je na miejscu, w innych instytucjach Wspólnoty i pañstw cz³onkowskich. W pañstwach cz³onkowskich kontrole przeprowadza siê w³acznoœci z krajowymi organami kontrolnymi lub, jeœli te nie posiadaj¹ koniecznych uprawnieñ, w³aciwymi s³u¿bami krajowymi. Organa te lub s³u¿by zawiadamiaj¹ Trybuna³ Obrachunkowy, czy maj¹ zamiar uczestniczyæ w kontroli.

Pozosta³e instytucje Wspólnoty i krajowe organa kontrolne lub, jeœli te nie posiadaj¹ koniecznych uprawnieñ, w³aciwie s³u¿by krajowe, przesy³aj¹ Trybuna³owi Obrachunkowemu, na jego wniosek, wszelkie dokumenty lub informacje konieczne do wykonywania jego zadania.

4. Trybuna³ Obrachunkowy sporz¹dza roczne sprawozdanie po zamkniêciu ka¿dego roku obrachunkowego. Zostaje ono przedstawione innym instytucjom Wspólnoty i opublikowane, razem z odpowiedziami tych instytucji na uwagi Trybuna³u Obrachunkowego, w Dzienniku Urzêdowym Wspólnot Europejskich.

Trybuna³ Obrachunkowy mo¿e tak¿e w ka¿dej chwili przedstawiaæ uwagi, zw³aszcza w formie specjalnych sprawozdañ, dotycz¹ce poszczególnych kwestii oraz dostarczaæ opinie na wniosek innych instytucji Wspólnoty.

Przyjmuje sprawozdania roczne i specjalne oraz opinie większości¹ głosów swoich członków³.

Wspiera on Parlament Europejski i Radę w wykonywaniu ich uprawnień kontrolnych w zakresie realizacji budżetu.

5. Trybuna³ Obrachunkowy sporządza także oddzielne, roczne sprawozdanie stwierdzające, czy księgowanie operacji innych niż wydatki i dochody wymienione w paragrafie 1 i związane z nimi zarządzanie finansami przez Komisję dokonane było w sposób prawidłowy. Sporządza to sprawozdanie w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia roku obrachunkowego, którego dotyczy zestawienie rachunkowe, i przekazuje je Komisji i Radzie. Komisja przesyła je Parlamentowi Europejskiemu."

15) Artykuł³ 78c otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł³ 78c

Komisja realizuje budżet administracyjny zgodnie z rozporządzeniami sporządzonymi na podstawie na podstawie artykułu³ 78h, na swój odpowiedzialność i w granicach przyznaných kredytów, mając na uwadze zasady właściwego zarządzania finansami.

Rozporządzenia określają¹ szczegółowe zasady udziału³ każdej instytucji, w ponoszonych przez nią¹ wydatkach.

W ramach budżetu administracyjnego Komisja, w granicach i na zasadach określonych w rozporządzeniach sporządzonych na podstawie artykułu³ 78h, może przenosić kredyty z rozdziału³ do rozdziału³ i z działu³ do działu³."

16) Uchyla się artykuły³ 78e i 78f.

17) Artykuł³ 78g otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł³ 78g

1. Parlament Europejski, działając¹ na podstawie zalecenia Rady, działającej¹ kwalifikowaną¹ większością¹ głosów, udziela Komisji absolutorium z realizacji budżetu. W tym celu, Rada, a następnie Parlament Europejski, bada¹ rozliczenia i sprawozdania finansowe określone w artykule 78d oraz roczne sprawozdanie Trybunału³ Obrachunkowy, ³cznie z odpowiedziami kontrolowanych instytucji, udzielonymi na uwagi Trybunału³ Obrachunkowego, a także wszelkie istotne, specjalne sprawozdania sporządzone przez Trybunał³ Obrachunkowy.

2. Przed udzieleniem Komisji absolutorium lub w jakimkolwiek innym celu związanym z wykonywaniem swoich uprawnień w zakresie realizacji budżetu administracyjnego, Parlament Europejski może zażądać¹ przesłuchania Komisji co do realizacji wydatków lub funkcjonowania systemów kontroli finansowej. Komisja udziela Parlamentowi Europejskiemu - na jego wniosek - wszelkich koniecznych informacji.

3. Komisja podejmuje wszelkie odpowiednie kroki w celu działania zgodnego z uwagami towarzyszącymi absolutorium i innymi uwagami Parlamentu Europejskiego związanymi z

dokonywaniem wydatków, jak również komentarzami towarzyszącymi zaleceniom co do absolutorium uchwalonego przez Radę.

Na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady, Komisja składa sprawozdanie z działań podjętych w świetle tych uwag i komentarzy, a zwłaszcza z instrukcji udzielonych służbom odpowiedzialnym za realizację budżetu administracyjnego. Sprawozdania te są również przesyłane Trybunałowi Obrachunkowemu.

18) Artykuł 78h otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 78h

Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i uzyskaniu opinii Trybunału Obrachunkowy:

a) wydaje rozporządzenia finansowe, określające zwłaszcza procedurę, która ma zostać przyjęta dla ustanowienia i realizacji budżetu administracyjnego oraz przedstawiania i kontroli rachunków;

b) określa metody i procedurę, według której wpływy budżetowe, przewidziane w ustaleniach dotyczących środków własnych Wspólnoty, są udostępniane Komisji oraz określa środki, jakie w razie konieczności należy zastosować w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych;

c) ustala zasady dotyczące odpowiedzialności kontrolerów finansowych, dysponentów środków finansowych i księgowych oraz zasady dotyczące odpowiedniej organizacji kontroli.”

19) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 78i

Państwa członkowskie podejmują takie same środki w celu przeciwdziałania oszustwom naruszającym interesy finansowe Wspólnoty, jakie podejmują w celu przeciwdziałania oszustwom naruszającym ich własne interesy finansowe.

Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego Traktatu państwa członkowskie koordynują swoje działania mające ochronić interesy finansowe Wspólnoty przed oszustwami. W tym celu, organizują z pomocą Komisji, bliską i regularną współpracę pomiędzy właściwymi służbami ich administracji.”

20) Punkt a) artykułu 79 otrzymuje następujące brzmienie:

„a) niniejszy Traktat nie stosuje się do Wysp Owczych.”

21) Uchyla się artykuły 96 i 98.

TYTUŁ IV

POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ WĘGLA I STALI

Artykuł I

Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej zmienia się zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

1) Artykuł 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 3

1. Zadania powierzone Wspólnocie wykonują następujące instytucje:

- PARLAMENT EUROPEJSKI,
- RADA,
- KOMISJA,
- TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
- TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY.

Każda instytucja działa w ramach uprawnień nadanych im przez niniejszy Traktat.

2. Rada i Komisja są wspomagane przez Komitet Ekonomiczno-Społeczny działający w charakterze doradczym.”

2) Dodaje się następujące artykuły:

Artykuł 107a

Parlament Europejski, działając większością głosów swoich członków, może zwracać się od Komisji o przedkładanie wszelkich stosownych wniosków dotyczących zagadnień, w których, w jego mniemaniu, akt Wspólnoty jest konieczny do wprowadzenia w życie niniejszego Traktatu.

Artykuł 107b

Podczas wykonywania swoich obowiązków, Parlament Europejski, na wniosek jednej czwartej swoich członków, może ustanowić tymczasowy Komitet Dochodzeniowy do badania, bez naruszania uprawnień nadanych niniejszym Traktatem innym instytucjom lub organom, ewentualnych wykroczeń lub złego zarządzania w stosowaniu prawa Wspólnoty, z wyjątkiem przypadków, gdy zarzucane fakty są rozpatrywane przez sąd i tak długo, dopóki postępowanie sądowe nie zostanie ukończone.

Tymczasowy Komitet Dochodzeniowy przestaje istnieć z chwilą złożenia swojego sprawozdania.

Szczegółowe przepisy regulujące wykonywanie prawa dochodzeń są ustalane za wspólnym porozumieniem Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

Artykuł 107c

Wszyscy obywatele Unii i wszystkie osoby fizyczne lub prawne, zamieszkałe lub mające swoją siedzibę statutową w państwie członkowskim, mają prawo zgłaszania indywidualnie lub razem z innymi obywatelami lub osobami, petycji do Parlamentu Europejskiego w sprawach objętych zakresem działalności Wspólnoty i bezpośrednio ich dotyczących.

Artykuł 107d

1. Parlament Europejski mianuje Rzecznika Praw Obywatelskich wyposażonego w prawo przyjmowania skarg od wszystkich obywateli Unii lub osób fizycznych i prawnych mieszkających lub posiadających swą siedzibę statutową w państwie członkowskim, które dotyczą przypadków złego zarządzania w działaniach instytucji lub organów Wspólnoty, z wyjątkiem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji pełniących swe funkcje sędownicze.

Zgodnie ze swoimi obowiązkami Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadza kontrole, które uważa za uzasadnione, z własnej inicjatywy lub na podstawie skarg przedstawionych mu bezpośrednio lub poprzez członka Parlamentu Europejskiego, z wyjątkiem przypadków, gdy zarzucane fakty były lub są przedmiotem postępowania sądowego. Jeżeli Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza przypadek złego zarządzania, zwraca się w tej sprawie do danej instytucji, która w ciągu trzech miesięcy informuje go o swoim stanowisku. Następnie Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i danej instytucji. Osoba zgłaszająca skargę jest informowana o wyniku powyższego dochodzenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia Parlamentowi Europejskiemu roczne sprawozdanie z wyników kontroli.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest mianowany po każdych wyborach do Parlamentu Europejskiego, na czas jego kadencji. Rzecznik może być mianowany ponownie.

Rzecznik Praw Obywatelskich może zostać odwołany przez Trybunał Sprawiedliwości na wniosek Parlamentu Europejskiego, jeżeli przestał spełniać warunki konieczne dla wykonywania swoich obowiązków lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia.

3. Rzecznik Praw Obywatelskich jest całkowicie niezależny w wykonywaniu swoich obowiązków. Wykonując te obowiązki, nie zwraca się o instrukcje ani nie przyjmuje instrukcji od nikogo. Rzecznik Praw Obywatelskich nie może, w trakcie swojej kadencji, podejmować żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej.

4. Parlament Europejski, po uzyskaniu opinii Komisji oraz za zgodą Rady, działającej kwalifikowaną większością głosów, ustala przepisy i ogólne zasady regulujące wykonywanie obowiązków Rzecznika Praw Obywatelskich."

3) Paragraf 3 artykułu 108 otrzymuje następujące brzmienie:

„3. Parlament Europejski opracowuje projekty, które pozwolą na przeprowadzenie bezpośrednich wyborów powszechnych według jednolitej procedury we wszystkich państwach członkowskich.

Rada, działając jednomyślnie, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, który podejmuje decyzję większością głosów swoich członków, ustala odpowiednie przepisy, które są zalecane państwom członkowskim do przyjęcia zgodnie z ich wymaganiami konstytucyjnymi."

4) Drugi akapit artykułu 114 uzupełnia się następującym zdaniem:

„W takim przypadku kadencja członków Komisji mianowanych na ich miejsce upływa w terminie, w którym upłynęłaby kadencja członków Komisji mającej ustąpić w całości."

5) Dodaje się następujące artykuły:

„Artykuł 116

W skład Rady wchodzi po jednym przedstawicielu przedstawicielu każdego państwa członkowskiego, szczebla ministerialnego, upoważnionym do zaciągania zobowiązań w imieniu rządów tego państwa członkowskiego.

Urząd Przewodniczącego piastowany jest kolejno przez każde państwo członkowskie Rady przez sześć miesięcy, w następującej kolejności państw członkowskich:

- przez pierwszy cykl sześciu lat: Belgia, Dania, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Francja, Irlandia, Włochy, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Zjednoczone Królestwo;

- przez następny cykl sześciu lat: Dania, Belgia, Grecja, Niemcy, Francja, Hiszpania, Włochy, Irlandia, Holandia, Luksemburg, Zjednoczone Królestwo, Portugalia.

Artykuł 117

Radę zwoływana jest przez jej Przewodniczącego z jego inicjatywy lub na wniosek jednego z jej członków, lub Komisji."

6) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 121

1. Komitet składający się ze stałych przedstawicieli państw członkowskich odpowiada za przygotowanie prac Rady i wykonanie zadań przydzielonych mu przez Radę.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny kierowany przez Sekretarza Generalnego. Sekretarza Generalnego mianuje Rada, działająca jednomyślnie.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego.

3. Rada przyjmuje swój regulamin wewnętrzny."

7) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 123

Rada, działając kwalifikowaną większością, ustala uposażenia, dodatki i emerytury Przewodniczącego i członków Komisji, oraz Przewodniczącego, sędziów, rzeczników generalnych i sekretarza Trybunału Sprawiedliwości. Ustala ona także, działając kwalifikowaną większością głosów, wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia.”

8) Dodaje się następujące artykuły:

„Artykuł 125

Komisja publikuje co roku, nie później niż na miesiąc przed otwarciem sesji Parlamentu Europejskiego, ogólne sprawozdanie z działalności Wspólnoty.

Artykuł 126

1. W skład Komisji wchodzi 17 członków wybieranych na podstawie ich ogólnych kwalifikacji, których niezależność nie budzi wątpliwości.

Liczba członków Komisji może zostać zmieniona przez Radę, działającą jednomyślnie.

Członkami Komisji mogą zostać wyłącznie obywatele państw członkowskich.

W skład Komisji musi wchodzić przynajmniej po jednym obywatelu każdego państwa członkowskiego, nie może jednak do niej wchodzić więcej niż dwóch członków zasiadających obywatelstwo tego samego państwa.

2. Członkowie Komisji, w ogólnym interesie Wspólnoty, są całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków.

Przy wykonywaniu tych obowiązków nie starają się o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od żadnego rządu czy innego organu. Powstrzymują się od wszelkich czynności nie dających się pogodzić z ich obowiązkami. Każde państwo członkowskie zobowiązuje się respektować tę zasadę i nie dążyć do wywierania wpływu na członków Komisji podczas wykonywania ich zadań.

Członkowie Komisji nie mogą, w trakcie swojej kadencji, podejmować żadnej innej działalności zawodowej, płatnej lub nieodpłatnej. Obejmując swoje obowiązki uroczystie zobowiązują się, że zarówno w trakcie, jak i po upływie kadencji będą respektować wynikające z nich zobowiązania, a zwłaszcza obowiązek uczciwego i rozważnego przyjmowania, po upływie kadencji, określonych funkcji i korzyści. W przypadku złamania tych zobowiązań, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady lub Komisji, może orzec, zależnie od przypadku, dymisję danego członka, zgodnie z artykułem 129, lub pozbawić go prawa do emerytury lub innych podobnych korzyści.

Artykuł 127

1. Członkowie Komisji są mianowani na okres pięciu lat, zgodnie z procedurą określoną w paragrafie 2, z zastrzeżeniem artykułu 114, jeśli istnieje taka potrzeba,.

Ich mandat jest odnawialny.

2. Rządy państw członkowskich wyznaczają za wspólną zgodą, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, osobę, którą zamierzają mianować Przewodniczącym Komisji.

Rządy państw członkowskich, po zasięgnięciu opinii kandydata na Przewodniczącego, wyznaczają pozostałe osoby, które zamierzają mianować członkami Komisji.

Przewodniczący i pozostali członkowie Komisji wyznaczeni w ten sposób podlegają jako zespół zatwierdzeniu przez Parlament Europejski. Po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski, Przewodniczący i pozostali członkowie Komisji zostają mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich.

3. Punkty 1 i 2 stosują się po raz pierwszy do Przewodniczącego i pozostałych członków Komisji rozpoczynających kadencję 7 stycznia 1995 r.

Przewodniczący i pozostali członkowie Komisji, rozpoczynają kadencję 7 stycznia 1993 roku, zostają mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich. Ich kadencja upływa 6 stycznia 1995 roku.

Artykuł 128

Poza sytuacją zwykłej rotacji lub śmierci członek Komisji kończy pełnienie swoich obowiązków z chwilą rezygnacji lub dymisji.

Zwolnione w ten sposób stanowisko zostaje obsadzone na pozostały okres kadencji przez nowego członka, mianowanego za wspólną zgodą rządów państw członkowskich. Rada, działając jednomyślnie, może zdecydować, że takie wolne stanowisko nie musi być obsadzone.

W przypadku rezygnacji, dymisji lub śmierci stanowisko Przewodniczącego, jest obsadzane na pozostały okres danej kadencji. Przy obsadzaniu stanowiska Przewodniczącego stosuje się procedurę określoną w artykule 127 paragraf 2.

Z wyjątkiem przypadków dymisji zgodnie z artykułem 129, członkowie Komisji pełnią swoje funkcje do chwili zastąpienia.

Artykuł 129

Jeżeli którykolwiek z członków Komisji przestał spełniać wymagania konieczne do wykonywania swoich obowiązków lub dopuścił się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady lub Komisji, może orzec dymisję.

Artykuł 130

Komisja może mianować jednego lub dwóch Wiceprzewodniczących.

Artykuł 131

Rada i Komisja konsultują się wzajemnie i ustalają za wspólną zgodą metody współpracy.

Komisja ustala swój regulamin wewnętrzny w celu zapewnienia, aby działalność zarówno jej samej, jak i podległych jej organów była zgodna z postanowieniami niniejszego Traktatu. Zapewnia ona opublikowanie tych przepisów.

Artykuł 132

Komisja działa większością liczby członków, przewidzianą w artykule 126.

Posiedzenie Komisji jest ważne tylko w przypadku, gdy jest obecna liczba członków określona w jej regulaminie wewnętrznym."

9) Uchyła się artykuł 133.

10) Artykuł 137 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 137

Trybunał Sprawiedliwości składa się z 13 sędziów.

Trybunał Sprawiedliwości obraduje na sesji plenarnej. Jednakże może tworzyć izby, składające się z trzech lub pięciu sędziów, dla prowadzenia określonych dochodzeń przygotowawczych lub do orzekania w pewnych sprawach, zgodnie z zasadami określonymi dla tych celów.

Trybunał Sprawiedliwości obraaduje na sesji plenarnej na wniosek państwa członkowskiego lub instytucji Wspólnoty, będących stroną w postępowaniu.

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości wystąpi z takim wnioskiem, Rada, działając jednomyślnie, może zwiększyć liczbę sędziów i wprowadzić niezbędne zmiany w drugim i trzecim akapicie niniejszego artykułu oraz w drugim akapicie artykułu 139."

11) Artykuł 140a otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 140a

1. Przy Trybunale Sprawiedliwości ustanawia się Sąd Pierwszej Instancji właściwy dla rozpatrywania niektórych kategorii spraw określonych w warunkach przewidzianych w paragrafie 2, z możliwością odwołania się - ograniczonego do kwestii prawnych i na zasadach określonych przez Statut - do Trybunału Sprawiedliwości. W gestii Sądu Pierwszej Instancji nie leży rozpatrywanie i orzekanie w kwestiach wniesionych o orzeczenie wstępne, zgodnie z artykułem 150.

2. Na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komisji, Rada, działając jednomyślnie, określa rodzaje spraw lub postępowanie wymienione w paragrafie 1, i ustala skład Sądu Pierwszej Instancji oraz przyjmuje konieczne zmiany i postanowienia dodatkowe do Statutu Trybunału Sprawiedliwości. O ile Rada nie zadecyduje inaczej, postanowienia niniejszego Traktatu dotyczące Trybunału Sprawiedliwości, a zwłaszcza postanowienia Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, stosują się do Sądu Pierwszej Instancji.

3. Członkowie Sądu Pierwszej Instancji wybierani są spośród osób, których niezależność nie budzi wątpliwości i spełniających wymagania konieczne do objęcia urzędu sędziowskiego; są oni mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich, na okres sześciu lat. Skład Sądu Pierwszej Instancji jest częściowo odnawiany co trzy lata. Członkowie ustępujący mogą zostać mianowani ponownie.

4. Sąd Pierwszej Instancji ustala swój regulamin wewnętrzny w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Przepisy te wymagają jednomyślnego zatwierdzenia przez Radę."

12) Artykuł 143 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 143

1. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdza, że państwo członkowskie nie dotrzymuje zobowiązania wynikającego z niniejszego Traktatu, państwo to jest obowiązane podjąć konieczne działania w celu zastosowania się do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości.

2. Jeżeli Komisja uważaje, że dane państwo członkowskie nie podjęło takich działań, po umożliwieniu temu Państwu przedstawienia swoich spostrzeżeń wydaje opinię wraz z uzasadnieniem, określającą punkty, w których dane państwo członkowskie nie zastosowało się do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości.

Jeżeli dane państwo członkowskie nie podejmuje działań koniecznych do zastosowania się do orzeczenia Trybunału w terminie ustalonym przez Komisję, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości. Czyniąc to, określa wysokość ryczałtu lub opłaty karnej do zapłacenia przez dane państwo członkowskie.

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdza, że dane państwo członkowskie nie zastosowało się do jego orzeczenia, może nałożyć na nie ryczałt lub opłatę karną.

Niniejsza procedura nie narusza artykułu 142."

13) Artykuł 146 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 146

Trybunał Sprawiedliwości kontroluje zgodność z prawem aktów Rady i Komisji, innych niż zalecenia i opinie, oraz aktów Parlamentu Europejskiego o skutkach prawnych w stosunku do osób trzecich.

W tym celu posiada, jest on właściwy w sprawach wniesionych przez państwo członkowskie, Radę lub Komisję z powodu niekompetencji, naruszenia istotnego wymogu proceduralnego, naruszenia niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek przepisu prawa związanego z jego stosowaniem lub z powodu nadużycia uprawnień.

Trybunał jest właściwy, na takich samych warunkach, w sprawach wniesionych przez Parlament Europejski w celu ochrony jego prerogatyw.

Każda osoba fizyczna lub prawna może, na tych samych warunkach, wszcząć postępowanie przeciwko decyzji odnoszącej się do niej lub przeciwko decyzji, która, pomimo iż jest w formie rozporządzenia lub decyzji odnoszącej się do innej osoby, dotyczy jej bezpośrednio i osobiście.

Postępowanie przewidziane niniejszym artykułem wszczyna się w ciągu dwóch miesięcy od podania decyzji do wiadomości publicznej lub od zawiadomienia o nim powoda lub, w przypadku jego nieobecności, od dnia, w którym stało mu się to wiadome, zależnie od przypadku.

14) Dodaje się następujący dział:

„Dział V

Trybunał Obrachunkowy

Artykuł 160a

Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki.

Artykuł 160b

1. Trybunał Obrachunkowy składa się z 12 członków.

2. Członkowie Trybunału Obrachunkowego wybierani są spośród osób, które w swoich krajach wchodziły lub wchodziły w skład organów kontroli zewnętrznej lub posiadają szczególne kwalifikacje do piastowania tego stanowiska. Ich niezależność nie może budzić wątpliwości.

3. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są mianowani na sześć lat przez Radę, podejmującą decyzję jednomyślnie, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego.

Jednakże, po dokonaniu pierwszych nominacji, czterej członkowie Trybunału Obrachunkowego, wybrani w drodze losowania, otrzymują mandat jedynie na cztery lata.

Członkowie Trybunału Obrachunkowego mogą zostać mianowani ponownie.

Wybierają oni spośród swego grona wybierają Przewodniczącego Trybunału Obrachunkowego na okres trzech lat. Przewodniczący może zostać wybrany ponownie.

4. W ogólnym interesie Wspólnoty, członkowie Trybunału Obrachunkowego są całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków.

Przy wykonywaniu swoich obowiązków nie starają się oni o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od żadnego rządu lub organu. Powstrzymują się oni od wszelkich czynności niezgodnych z ich obowiązkami.

5. Członkowie Trybunału Obrachunkowego nie mogą w czasie swojej kadencji podejmować żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej. Obejmując swoje obowiązki uroczystie zobowiązują się, że zarówno w trakcie, jak i po upływie kadencji będą

respektować wynikające z nich zobowiązania, a zwłaszcza obowiązek uczciwego i rozważnego przyjmowania, po upływie kadencji, pewnych funkcji czy korzyści.

6. Poza sytuacją zwykłej rotacji lub śmierci, członek Trybunału Obrachunkowego przestaje pełnić swoje obowiązki z chwilą złożenia rezygnacji albo wskutek dymisji orzeczonej przez Trybunał Sprawiedliwości, na podstawie paragrafu 7.

Powstałe w ten sposób wolne stanowisko jest obsadzane na pozostały okres kadencji członka.

Z wyjątkiem przypadku dymisji członkowie Trybunału Obrachunkowego pełnią swoje obowiązki do chwili ich zastąpienia.

7. Członek Trybunału Obrachunkowego może zostać pozbawiony urzędu lub prawa do emerytury lub renty, lub innych korzyści z niego wynikających, tylko wtedy, gdy Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Trybunału Obrachunkowego stwierdzi, że nie spełnia on już koniecznych warunków lub nie wypełnia zobowiązań wynikających z jego urzędu.

8. Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, określa zasady zatrudniania Przewodniczącego i członków Trybunału Obrachunkowego, a w szczególności ich uposażenia, dodatki i emerytury. Podejmując decyzję taką samą większością, określa również inne rodzaje płatności zamiast wynagrodzenia.

9. Postanowienia Protokołu w sprawie Przywilejów i Immunitetów Wspólnot Europejskich mające zastosowanie do Sędziów Trybunału Sprawiedliwości stosują się także do członków Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 160c

1. Trybunał Obrachunkowy bada rachunki wszystkich dochodów i wydatków Wspólnoty. Bada także rachunki wszystkich dochodów i wydatków wszystkich organów ustanowionych przez Wspólnotę, o ile odpowiedni dokument założycielski nie wyklucza takiej kontroli.

Trybunał Obrachunkowy dostarcza Parlamentowi Europejskiemu i Radzie potwierdzenie wiarygodności rachunków oraz zgodności z prawem i prawidłowości podstawowych transakcji.

2. Trybunał Obrachunkowy bada zgodność z prawem i prawidłowość wszystkich dochodów i wydatków oraz upewnia się, czy finansami zarządzano właściwie.

Kontrolę dochodów przeprowadza się zarówno na podstawie kwot uznanych za należne, jak i kwot faktycznie zapłaconych Wspólnocie.

Kontrolę wydatków przeprowadza się zarówno na podstawie podjętych zobowiązań, jak i dokonanych wpłat.

Kontrole te mogą być przeprowadzane przed zamknięciem rozliczeń w danym roku obrachunkowym.

3. Kontrole oparte są na dokumentach i, w razie potrzeby, przeprowadza się je na miejscu, w innych instytucjach Wspólnoty i w państwach członkowskich. W państwach członkowskich

kontrole przeprowadza się w łączności z krajowymi organami kontrolnymi lub, jeżeli te nie posiadają koniecznych uprawnień, z właściwymi służbami krajowymi. Organa te lub służby informują Trybunał Obrachunkowy czy mają zamiar uczestniczyć w kontroli.

Pozostałe instytucje Wspólnoty i krajowe organa kontrolne lub, jeżeli te nie posiadają koniecznych uprawnień, właściwe służby krajowe, przedstawiają Trybunałowi Obrachunkowemu, na jego wniosek, wszelkie dokumenty lub informacje konieczne do wykonania jego zadania.

4. Trybunał Obrachunkowy sporządza roczne sprawozdanie po zamknięciu każdego roku obrachunkowego. Zostaje ono przedstawione innym instytucjom Wspólnoty i opublikowane razem z odpowiedziami tych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowy, w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Trybunał Obrachunkowy może także w każdej chwili przedstawiać uwagi, zwłaszcza w formie specjalnych sprawozdań, dotyczące poszczególnych kwestii oraz dostarczać opinii na wniosek innych instytucji Wspólnoty.

Przyjmuje on swoje sprawozdania roczne i specjalne oraz opinie większością głosów swoich członków.

Wspiera on Parlament Europejski i Radę w wykonywaniu ich uprawnień kontrolnych kontroli w zakresie realizacji budżetu."

15) Artykuł 166 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 166

Liczbę członków Komitetu Ekonomiczno-Społeczno ustala się następująco:

Belgia	12
Dania	9
Niemcy	24
Grecja	12
Hiszpania	21
Francja	24
Irlandia	9
Włochy	24
Luksemburg	6
Holandia	12
Portugalia	12
Zjednoczone Królestwo	24

Członków Komitetu mianuje Rada, podejmując decyzję jednomyślnie, na okres czterech lat. Ich mandat jest odnawialny.

Członków Komitetu nie obowiązują żadne wiążące instrukcje mandatowe. Są oni całkowicie niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków, w ogólnym interesie Wspólnoty.

Rada, działając kwalifikowaną większością, ustala wynagrodzenia członków Komitetu."

16) Artykuł 168 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 168

Komitet wybiera przewodniczącego i swoje biuro, spośród swoich członków, na okres dwóch lat.

Ustala on swój regulamin wewnętrzny.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący na wniosek Rady lub Komisji. Może się on także zbierać z własnej inicjatywy."

17) Artykuł 170 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 170

Rada lub Komisja obowiązane są konsultować się z Komitetem, jeżeli przewidują to postanowienia niniejszego Traktatu. Instytucje te mogą konsultować się z Komitetem we wszystkich sprawach, które uznają za stosowne. Może on wyrażać opinie z własnej inicjatywy, jeśli uzna to za stosowne.

Rada lub Komisja, jeżeli uzna to za stosowne, wyznacza Komitetowi termin przekazania jego opinii, nie krótszy niż jeden miesiąc, licząc od dnia, w którym przewodniczący otrzyma o tym zawiadomienie. Po upływie wyznaczonego terminu brak opinii nie stoi na przeszkodzie dalszym działaniom.

Opinia Komitetu i opinia wyspecjalizowanej sekcji, razem z protokołem obrad, zostają przedłożone Radzie i Komisji."

18) Uchyła się punkty 1 - 3 artykułu 172.

19) Artykuł 173 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 173

Nie wyłączając innych wpływów, budżet finansowany jest całkowicie ze środków własnych.

Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, ustala przepisy dotyczące systemu środków własnych Wspólnoty, których przyjęcie zaleca państwom członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi."

20) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 173a

W celu utrzymania dyscypliny budżetowej Komisja nie proponuje żadnych aktów Wspólnoty, nie zmienia swoich propozycji i nie podejmuje żadnych środków wykonawczych mogących wywrzeć znaczny wpływ na budżet, bez zagwarantowania, że taka propozycja lub działanie

mogą być sfinansowane w ramach środków własnych Wspólnoty, zgodnie z postanowieniami określonymi przez Radę na podstawie artykułu 173."

21) Artykuł 179 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 179

Komisja realizuje budżet zgodnie z przepisami sporządzonymi na podstawie artykułu 183, na swoją odpowiedzialność i w granicach przyznanych kredytów, mając na uwadze zasady właściwego zarządzania finansami.

Rozporządzenia określają szczegółowe zasady udziału każdej instytucji w ponoszonych przez nią wydatkach.

W ramach każdego budżetu Komisja, w granicach i na zasadach określonych w przepisach sporządzonych na podstawie artykułu 183, może przenosić kredyty z rozdziału do rozdziału i z działu do działu"

22) Uchyla się artykuły 180 i 180a.

23) Artykuł 180b otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 180b

1. Parlament Europejski, działając na podstawie zalecenia Rady, działającej kwalifikowaną większością głosów, udziela Komisji absolutorium z realizacji budżetu. W tym celu Rada, a następnie Parlament Europejski, badają rozliczenia i sprawozdanie finansowe określone w artykule 179a oraz roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego, łącznie z odpowiedziami kontrolowanych instytucji, udzielonymi na uwagi Trybunału Obrachunkowego, jak również wszelkie istotne sprawozdania specjalne sporządzane przez Trybunał Obrachunkowy.

2. Przed udzieleniem Komisji absolutorium lub w jakimkolwiek innym celu związanym z wykonywaniem jej uprawnień w zakresie realizacji budżetu, Parlament Europejski może zarządzić przesłuchanie Komisji co do realizacji wydatków lub funkcjonowania systemów kontroli finansowej. Na jego wniosek Komisja udziela mu wszelkich koniecznych informacji.

3. Komisja podejmuje wszelkie odpowiednie kroki w celu działania zgodnego z uwagami towarzyszącymi absolutorium i innymi uwagami Parlamentu Europejskiego związanymi z dokonywaniem wydatków oraz zgodnego z komentarzami towarzyszącymi zaleceniom co do absolutorium przyjętego przez Radę.

Na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady Komisja składa sprawozdanie z działań podjętych w świetle tych uwag i komentarzy, a zwłaszcza z instrukcji udzielonych służbom odpowiedzialnym za realizację budżetu. Sprawozdania te są również przedstawiane Trybunałowi Obrachunkowemu."

24) Artykuł 183 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 183

Rada, działając jednomyślnie na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i użyciu opinii Trybunału Obrachunkowego:

a) wydaje rozporządzenia finansowe określające zwłaszcza procedurę, która ma zostać przyjęta dla ustanawiania i realizacji budżetu oraz dla przedstawiania i kontroli rozliczeń;

b) określa metody i procedurę, zgodnie z którymi wpływy budżetowe, przewidziane w ustaleniach dotyczących środków własnych Wspólnoty, są udostępniane Komisji oraz określa środki, jakie w razie konieczności należy zastosować, w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych;

c) ustala zasady dotyczące odpowiedzialności kontrolerów finansowych, dysponentów środków finansowych i księgowych oraz zasady dotyczące odpowiedniej organizacji kontroli."

25) Dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 183a

Państwa członkowskie podejmą takie same środki dla przeciwdziałania oszustwom naruszającym interesy finansowe Wspólnoty, jakie podejmują w celu przeciwdziałania oszustwom naruszającym ich własne interesy finansowe. Nie naruszając innych postanowień niniejszego Traktatu państwa członkowskie koordynują swoje działania mające chronić interesy finansowe Wspólnoty przed oszustwami. W tym celu organizują z pomocą Komisji bliską i regularną współpracę pomiędzy właściwymi służbami ich administracji."

26) Punkt a) artykułu 198 otrzymuje następujące brzmienie:

„a) Niniejszego Traktatu nie stosuje się do Wysp Owczych."

27) Artykuł 201 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 201

Wspólnota nawiąże ścisłą współpracę z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, a jej szczegóły zostaną ustalone za wspólną zgodą."

28) Uchyla się artykuły 204 i 205.

29) Artykuł 206 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 206

Wspólnota może zawierać z jednym lub więcej państwami lub organizacjami międzynarodowymi umowy ustanawiające stowarzyszenie, obejmujące wzajemne prawa i obowiązki, wspólne działania i specjalne procedury.

Umowy te są zawierane przez Radę, działającą jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego.

Jeżeli umowy te wymagają zmian niniejszego Traktatu, zmiany te są uprzednio przyjmowane zgodnie z procedurą ustaloną w artykule N Traktatu o Unii Europejskiej.

TYTUŁ V

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł J

Niniejszym ustala się wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, regulowaną poniższymi postanowieniami.

Artykuł J.1

1. Unia i jej państwa członkowskie określają i realizują wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, regulowaną poniższymi postanowieniami niniejszego Tytułu i obejmującą wszelkie dziedziny polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

2. Cele wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa są następujące:

- ochrona wspólnych wartości, podstawowych interesów i niezależności Unii;
- umacnianie bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich we wszelkich formach;
- zachowanie pokoju i umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, Aktu Końcowego z Helsinek i celami Karty Paryskiej;
- rozwijanie i konsolidacja demokracji oraz rządów prawa, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności.

3. Unia osiąga niniejsze cele:

- poprzez ustanowienie systematycznej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w prowadzeniu polityki, zgodnie z artykułem J.2;
- poprzez stopniowe wprowadzanie, zgodnie z artykułem J.3, wspólnego działania w dziedzinach, w których państwa członkowskie mają istotne wspólne interesy.

4. Państwa członkowskie wspierają politykę zewnętrzną i bezpieczeństwa Unii aktywnie i bez ograniczeń, w duchu lojalności i wzajemnej solidarności. Powstrzymują się od działań, które są sprzeczne z interesami Unii lub które mogłyby osłabić jej skuteczność jako spójnej siły w stosunkach międzynarodowych. Rada zapewnia stosowanie niniejszych zasad.

Artykuł J.2

1. Państwa członkowskie informują się i konsultują wzajemnie na forum Rady we wszelkich kwestiach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa o znaczeniu ogólnym, dla zapewnienia jak największej skuteczności ich połączonym wpływom poprzez zgodne i zbieżne działanie.

2. Rada określa wspólne stanowisko, jeżeli tylko uznaje to za stosowne.

3. Państwa członkowskie koordynują swoje działania w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych. Zajmują wówczas wspólne stanowiska.

W organizacjach międzynarodowych lub na konferencjach międzynarodowych, w których uczestniczą nie wszystkie państwa członkowskie, te z nich, które uczestniczące zajmują wspólne stanowiska.

Artykuł J.3

Wspólne działanie w sprawach związanych z polityką zagraniczną i bezpieczeństwa podejmowane jest zgodnie z następującą procedurą:

1. Rada decyduje, na podstawie ogólnych wytycznych Rady Europejskiej, że dana kwestia powinna stać się przedmiotem wspólnego działania.

Ilekroć Rada podejmuje decyzje wspólnym działaniem, określa dokładny zakres, ogólne i szczegółowe cele Unii przy podejmowaniu takiego działania, czas jego trwania, jeżeli zachodzi taka potrzeba, oraz sposoby, procedury i warunki jego realizacji.

2. Podejmując wspólne działania i na każdym jego etapie Rada określa kwestie, w których decyzje podejmowane są większością kwalifikowaną.

Jeżeli wymagane jest, aby Rada działała większością kwalifikowaną, zgodnie z pierwszym akapitem niniejszego punktu, głosy jej członków są liczone zgodnie z artykułem 148 paragraf 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i dla przyjęcia aktu Rady wymagane są co najmniej 54 głosy za, oddane przez co najmniej ośmiu członków.

3. Jeżeli nastąpiła zmiana warunków o znacznych skutkach dla kwestii podlegającej wspólnemu działaniu, Rada weryfikuje zasady i cele danego działania i podejmuje niezbędne decyzje. Dopóki Rada nie podejmie żadnych kroków, kontynuuje się wspólne działanie;

4. Wspólne działania zobowiązują państwa członkowskie do utrzymania przyjętych stanowisk i do prowadzenia wspólnej działalności;

5. Kiedy powstaje plan przyjęcia krajowego stanowiska lub podjęcia krajowego działania związanego z działaniem wspólnym, informacja ta powinna być przekazana w czasie pozwalającym, jeżeli jest to konieczne, na uprzednie konsultacje na forum Rady. Obowiązek wcześniejszego przekazania informacji nie dotyczy środków, które są jedynie przeniesieniem decyzji Rady na kraj;

6. W razie nagłej konieczności związanej ze zmianą sytuacji i wobec braku decyzji Rady, państwa członkowskie mogą podjąć konieczne środki, traktując to jako sprawę pilną i mając na uwadze ogólne cele wspólnego działania. Dane państwo członkowskie natychmiast informuje Radę o takich środkach.

7. W razie poważnych trudności w realizacji wspólnego działania, państwo członkowskie zgłasza je Radzie, która poddaje je dyskusji i poszukuje odpowiednich rozwiązań. Takie

rozwiązania nie mogą być sprzeczne z celami wspólnego działania ani osłabić jego skuteczności.

Artykuł J.4

1. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa obejmuje wszelkie kwestie związane z bezpieczeństwem Unii Europejskiej, włącznie z docelowym sformułowaniem wspólnej polityki obronnej, która z czasem mogłaby prowadzić do wspólnej obrony.
2. Unia zwraca się z prośbą do Unii Zachodnioeuropejskiej (UZE) stanowiącej integralną część procesu rozwoju Unii Europejskiej, o wypracowanie i realizację decyzji i działań Unii, które mają skutki dla obronności. Rada, w porozumieniu z instytucjami UZE, przyjmuje niezbędne rozwiązania praktyczne.
3. Sprawy wpływające na obronność wyszczególnione w niniejszym artykule nie podlegają procedurom opisanym w artykule J.3.
4. Polityka Unii, zgodnie z niniejszym artykułem, nie prowadzi do naruszenia szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i polityki obronnej niektórych państw członkowskich, respektuje zobowiązania niektórych państw członkowskich wynikające z Paktu Północnoatlantyckiego i jest zgodna ze wspólną polityką bezpieczeństwa i polityką obronną ustanowioną w tych ramach.
5. Postanowienia niniejszego artykułu nie stoją na przeszkodzie rozwojowi bliższej współpracy pomiędzy dwoma lub więcej państwami członkowskimi na poziomie bilateralnym, w ramach UZE i Sojuszu Atlantyckiego, jeżeli tylko taka współpraca nie hamuje współpracy przewidzianej w niniejszym Tytule ani nie jest z nią sprzeczna.
6. Dla realizacji celów niniejszego Traktatu, mając na uwadze rok 1998, w kontekście artykułu XII Traktatu Brukselskiego, postanowienia niniejszego artykułu mogą zostać zmienione zgodnie z artykułem N paragraf 2 na podstawie sprawozdania, które w 1996 roku Rada przedstawi Radzie Europejskiej i które będzie zawierało ocenę osiągniętych postępów oraz doświadczenia zgromadzonych do tego czasu.

Artykuł J.5

1. Urząd Przewodniczący reprezentuje Unię w sprawach związanych ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa.
2. Urząd Przewodniczący jest odpowiedzialny za realizację wspólnych działań; w tej roli, wyraża on zasadniczo stanowisko Unii w organizacjach międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych.
3. W zadaniach określonych w paragrafach 1 i 2 Urząd Przewodniczący jest wspierany, jeżeli zachodzi taka potrzeba, przez poprzednie i następnie państwo członkowskie piastujące Urząd Przewodniczący. Komisja uczestniczy w pełni w tych zadaniach.
4. Bez wpływu na zastosowanie przepisu artykułu J.2.3 i artykułu J.3. 4, państwa członkowskie reprezentowane w organizacjach międzynarodowych i na konferencjach

międzynarodowych, w których uczestniczą nie wszystkie państwa członkowskie informują te ostatnie o wszelkich sprawach ogólnego zainteresowania.

Państwa członkowskie, które są także członkami Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych, działają zgodnie i przekazują pozostałym państwom członkowskim wyczerpujące informacje. państwa członkowskie, które są stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa, przy wykonywaniu swoich obowiązków zapewniają obronę stanowiska i interesów Unii, nie naruszając swoich obowiązków wynikających z postanowień Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł J.6

Misje dyplomatyczne i konsularne państw członkowskich oraz przedstawicielstwa Komisji w krajach trzecich, na konferencjach międzynarodowych, i w organizacjach międzynarodowych współpracują dla zapewnienia, że wspólne stanowiska i środki przyjęte przez Radę będą przestrzegane i realizowane.

Intensyfikują one współpracę poprzez wymianę informacji, przeprowadzanie wspólnych ocen oraz wnoszenie wkładu w realizację postanowień wymienionych w artykule 8c Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Artykuł J.7

Urząd Przewodniczącego konsultuje się z Parlamentem Europejskim w głównych kwestiach i podstawowych kierunków wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz zapewnia, by zdanie Parlamentu Europejskiego zostało należycie wzięte poważnie pod uwagę. Parlament Europejski jest regularnie informowany przez Urząd Przewodniczącego i Komisję o rozwoju polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii.

Parlament Europejski może kierować do Rady zapytania lub udzielać jej zaleceń. Odbywa on co roku debatę na temat postępu w realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł J.8

1. Rada Europejska określa zasady i ogólne wytyczne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

2. Rada podejmuje decyzje niezbędne do określenia i realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na podstawie ogólnych wytycznych przyjętych przez Radę Europejską. Zapewnia jedność, spójność i skuteczność działania Unii.

Rada podejmuje decyzje jednomyślnie, z wyjątkiem kwestii proceduralnych i przypadku określonego w artykule J.3 punkt 2.

Każde państwo członkowskie lub Komisja może zwracać się do Rady z wszelkimi pytaniami związanymi ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa i może przedstawiać Radzie propozycje.

4. W przypadkach wymagających szybkiej decyzji Urząd Przewodniczącego, na swój własny wniosek lub na wniosek Komisji lub państwa członkowskiego, zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady w ciągu 48 godzin lub, w nagłym przypadku, w krótszym terminie.

5. Bez wpływu na zastosowanie przepisu artykułu 151 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Komitet Polityczny, składający się z dyrektorów politycznych, obserwuje sytuację międzynarodową w dziedzinach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa oraz przyczynia się do określenia kierunków polityki poprzez dostarczanie opinii na życzenie Rady lub z własnej inicjatywy. Kontroluje on także realizację uzgodnionych kierunków polityki, nie naruszając zakresu odpowiedzialności Urzędu Przewodniczącego i Komisji.

Artykuł J.9

Komisja w pełni włączana jest do prac podejmowanych w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł J.10

W przypadku rewizji postanowień artykułu J.4 dotyczących bezpieczeństwa, zwołana w tym celu Konferencja bada również, czy nie są konieczne inne zmiany postanowień odnoszących się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł J.11

1. Postanowienia artykułów 137, 138, 139 - 142, 146, 147, 150 - 153, 157 - 163 i 217 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską stosują się do postanowień związanych z dziedzinami omawianymi w niniejszym Tytule.

2. Wydatki administracyjne na instytucje, przewidziane w postanowieniach dotyczących dziedzin omawianych w niniejszym Tytule, są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich.

Rada może także:

- zdecydować jendnomyślnie, że wydatki operacyjne spowodowane realizacją niniejszych postanowień są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich; w takim przypadku stosuje się procedurę budżetową określoną w Traktacie ustanawiającym Wspólnoty Europejskie;

- albo postanowić, że takie wydatki pokrywane są przez państwa członkowskie, w razie potrzeby według skali, która zostanie ustalona.

TYTUŁ VI

POSTANOWIENIA W SPRAWIE WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Artykuł K

Współpraca w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych regulowana jest poniższymi postanowieniami.

Artykuł K.1

Dla realizacji celów Unii, a w szczególności swobodnego ruchu osobowego, nie naruszając uprawnień Wspólnoty Europejskiej, państwa członkowskie uważają za przedmiot wspólnego zainteresowania następujące dziedziny:

- 1) polityka azylowa;
- 2) zasady regulujące przekraczanie zewnętrznych granic państw członkowskich i sprawowanie kontroli nad tym ruchem;
- 3) polityka imigracyjna i polityka wobec obywateli krajów trzecich:
  - a) warunki wjazdu oraz poruszanie się obywateli krajów trzecich po terytorium państw członkowskich;
  - b) warunki pobytu obywateli krajów trzecich na terytorium państw członkowskich, włącznie z łączeniem rodzin i możliwością zatrudnienia;
  - c) walka z nielegalną imigracją, pobyt i praca obywateli krajów trzecich na terytorium państw członkowskich;
- 4) walka z narkomanią w zakresie nie objętym punktami 7 - 9;
- 5) walka z oszustwami na skalę międzynarodową w zakresie nie objętym punktami 7 - 9;
- 6) współpraca sądowa w sprawach cywilnych;
- 7) współpraca sądowa w sprawach karnych;
- 8) współpraca celna;
- 9) współpraca policji w celach zapobiegania i walki z terroryzmem, z nielegalnym handlem narkotykami i innymi poważnymi formami międzynarodowej przestępczości, włącznie z koniecznymi formami współpracy celnej, w związku ze zorganizowaniem obejmującego całą Unię systemu wymiany informacji w ramach Biura Policji Europejskiej (Europol).

Artykuł K.2

1. Zagadnienia wymienione w artykule K.1 rozwiązywane są zgodnie z Europejską Konwencją Ochrony Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 roku i Konwencją w sprawie Statusu Uchodźców z dnia 28 lipca 1951 roku i w poszanowaniu ochrony przyznawanej przez państwa członkowskie osobom prześladowanym z przyczyn politycznych.
2. Niniejszy Tytuł nie ogranicza wykonywania obowiązków spoczywających na państwach członkowskich, związanych z utrzymaniem prawa i porządku oraz z ochroną bezpieczeństwa wewnętrznego.

Artykuł K.3

1. W dziedzinach wymienionych w artykule K.1, państwa członkowskie informują się i konsultują wzajemnie w ramach Rady w celu skoordynowania swoich działań. W tym celu organizują współpracę pomiędzy odpowiednimi służbami swoich administracji.

2. Rada może:

- z inicjatywy każdego państwa członkowskiego lub Komisji, w dziedzinach wymienionych w artykule K.1 punkty 1 - 6;

- z inicjatywy każdego państwa członkowskiego, w dziedzinach wymienionych w artykule K.1 punkty 7 - 9:

a) przyjmować wspólne stanowiska i wspierać, przy użyciu odpowiednich form i procedur, wszelką współpracę przyczyniającą się do osiągnięcia celów Unii;

b) podejmować wspólne działania, jeżeli cele Unii - ze względu na skalę lub efekt przewidywanego działania - mogą zostać lepiej osiągnięte poprzez wspólne działanie niż przez państwa członkowskie działające indywidualnie; Rada może zdecydować, że środki wprowadzające wspólne działanie są przyjmowane kwalifikowaną większością;

c) bez wpływu na zastosowanie przepisu artykułu 220 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, opracowywać konwencje, które zaleca państwom członkowskim do przyjęcia zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Jeżeli powyższe konwencje nie stanowią inaczej, środki wprowadzające je są przyjmowane przez Radę większością dwóch trzecich Wysokich Umawiających się Stron.

Powyższe konwencje mogą określać, że Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do interpretacji ich postanowień i orzekania w każdym sporze odnoszącym się do ich stosowania, zgodnie z zawartymi w nich ustaleniami.

Artykuł K.4

1. Ustanawia się Komitet Koordynujący składający się z wyższych urzędników. Oprócz jego roli koordynacyjnej zadaniem Komitetu jest:

- wyrażanie opinii przeznaczonych do wiadomości Rady, na wniosek Rady albo ze swojej własnej inicjatywy;

- udział, bez wpływu na zastosowanie przepisów artykułu 151 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w przygotowaniu dyskusji Rady w dziedzinach wymienionych w artykule K.1 i, zgodnie z warunkami określonymi w artykule 100d Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w dziedzinach wymienionych w artykule 100c wymienionego Traktatu.

2. Komisja w pełni współpracuje w działaniach dotyczących dziedzin wymienionych w niniejszym Tytule.

3. Rada działa jednomyślnie, z wyłączeniem kwestii proceduralnych i w sprawach, w których artykuł K.3 wyraźnie określa inne reguły głosowania.

Jeżeli wymagane jest, aby Rada działała kwalifikowaną większością, głosy jej członków liczone są zgodnie z artykułem 148 paragraf 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i dla przyjęcia aktu Rady wymaga się przynajmniej 54 głosów za, oddanych przez co najmniej ośmiu członków.

Artykuł K.5

W ramach organizacji międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych, w których biorą udział państwa członkowskie, bronią one wspólnych stanowisk przyjętych zgodnie z postanowieniami niniejszego Tytułu.

Artykuł K.6

Urząd Przewodniczącego i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o debatach dotyczących dziedzin wymienionych w niniejszym Tytule.

Urząd Przewodniczącego konsultuje się z Parlamentem Europejskim w sprawach podstawowych aspektów działania w dziedzinach wymienionych w niniejszym Tytule i zapewnia, by opinie Parlamentu Europejskiego były należycie brane pod uwagę.

Parlament Europejski może kierować do Rady pytania lub udzielać jej zaleceń. Każdego roku Parlament odbywa debatę w sprawie postępów dokonanych w realizacji zadań w dziedzinach wymienionych w niniejszym Tytule.

Artykuł K.7

Postanowienia niniejszego Tytułu nie stoją na przeszkodzie ustanowieniu lub rozwojowi bliższej współpracy pomiędzy dwoma lub więcej państwami członkowskimi, jeżeli tylko ta współpraca nie hamuje współpracy przewidzianej w niniejszym Tytule ani z nią nie koliduje.

Artykuł K.8

1. Postanowienia w artykułach 137, 138, 139 - 142, 146, 147, 150 - 153, 157 - 163 i 217 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską stosują się do postanowień odnoszących się do dziedzin omówionych w niniejszym Tytule.

2. Wydatki administracyjne odnoszące się do dziedzin omówionych w niniejszym Tytule są pokrywane z budżetu Wspólnoty Europejskiej.

Rada może także:

- albo jednomyślnie zdecydować, że wydatki operacyjne związane z realizacją tych postanowień są pokrywane z budżetu Wspólnot Europejskich; stosuje w takim przypadku stosuje się wówczas procedurę budżetową określoną w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską;

- albo ustalić, że takie wydatki są pokrywane przez państwa członkowskie, ewentualnie zgodnie ze skalą, która zostanie ustalona.

Artykuł K.9

Rada działając jednomyślnie, z inicjatywy Komisji lub państwa członkowskiego, może zdecydować o zastosowaniu artykułu 100c Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do działań w dziedzinach wymienionych w artykule K.1 punkty 1 - 6, i jednocześnie określić odpowiednie warunki odnośnego głosowania. Rada zaleca państwom członkowskim przyjęcie takiej decyzji zgodnie z ich wymogami konstytucyjnymi.

TYTUŁ VII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł L

Postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Węgla i Stali i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, dotyczące uprawnień Trybunału Sprawidliwości Wspólnot Europejskich i wykonywania tych uprawnień, stosują się wyłącznie do następujących postanowień niniejszego Traktatu:

- a) postanowienia zmieniające Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą w celu ustanowienia Wspólnoty Europejskiej, Traktat ustanawiających Europejską Wspólnotę Węgla i Stali i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
- b) trzeci ustęp artykułu K.3.2 c;
- c) artykuły L - S.

Artykuł M

Z zastrzeżeniem postanowień zmieniających Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą w celu ustanowienia Wspólnoty Europejskiej, Traktat ustanawiających Europejską Wspólnotę Węgla i Stali i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej oraz niniejszych postanowień końcowych, żaden przepis niniejszego Traktatu nie narusza Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie ani późniejszych Traktatów i Aktów zmieniających je lub uzupełniających.

Artykuł N

1. Rząd każdego państwa członkowskiego lub Komisja może przedstawić Radzie propozycję zmiany Traktatów, na których opiera się Unia.

Jeżeli Rada, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i, w razie potrzeby Komisji, wydaje opinię opowiadającą się za zwołaniem konferencji przedstawicieli rządów państw członkowskich, konferencja jest zwoływana przez Przewodniczącego Rady w celu określenia za wspólną zgodą zmian, które mają zostać dokonane w powyższych Traktatach. W sprawach

związanych z przemianami instytucjonalnymi w sferze walutowej konsultuje się również Europejski Bank Centralny.

Zmiany nabierają mocy po ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

2. Konferencja przedstawicieli rządów państw członkowskich zbierze się z 1996 roku dla zbadania tych postanowień niniejszego Traktatu, w stosunku do których przewidziana jest rewizja, zgodnie z celami ustalonymi w artykułach A i B.

Artykuł O

Każde Państwo Europejskie może ubiegać się o status członka Unii. Swój wniosek składa do Rady, która działa jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji i po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, który działa bezwzględną większością swoich członków.

Warunki przyjęcia i wynikające z tego przyjęcia dostosowanie Traktatów, na których opiera się Unia, będą przedmiotem umowy pomiędzy państwami członkowskimi a państwem ubiegającym się o członkostwo. Umowa ta podlega ratyfikacji przez wszystkie umawiające się państwa zgodnie z ich wymogami konstytucyjnymi.

Artykuł P

1. Uchyła się niniejszym artykuły 2-7 i 10-19 Traktatu ustanawiającego Wspólną Radę i Wspólną Komisję Wspólnot Europejskich podpisanego w Brukseli dnia 8 kwietnia 1965 roku.

2. Uchyła się niniejszym artykuł 2, artykuł 3.2 i Tytuł III Jednolitego Aktu Europejskiego podpisanego w Luksemburgu dnia 17 lutego 1986 roku i w Hadze dnia 28 lutego 1986 roku.

Artykuł Q

Niniejszy Traktat zawiera się na czas nieokreślony.

Artykuł R

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony zgodnie z ich wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne składa się rządowi Republiki Włoskiej.

2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 roku, jeżeli złożone zostaną wszystkie dokumenty ratyfikacyjne, lub, w przeciwnym wypadku, pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez ostatnie państwo sygnatariusza.

Artykuł S

Niniejszy Traktat zostaje sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w języku angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, holenderskim, irlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne, i złożony w archiwach rządu Republiki Włoskiej, który wyda poświadczony odpis każdemu z rządów innych państw sygnatariuszy.

W DOWÓD POWYŻSZEGO, poniżsi pełnomocnicy podpisali niniejszy Traktat.

Sporządzono w Maastricht dnia siedemnastego lutego tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego drugiego roku.

W imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Belgów
Mark Eyskens, Philippe Maystadt

W imieniu Jej Królewskiej Mości Królowej Danii
Uffe Ellemann-Jensen, Anders Fogh Rasmussen

W imieniu Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec
Hans-Dietrich Genscher, Theodor Waigel

W imieniu Prezydenta Republiki Greckiej
Antonios Samaras, Efthymios Christodoulou

W imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Hiszpanii
Francisco Fernandez Ordóñez, Carlos Solchaga Catalán

W imieniu Prezydenta Republiki Francuskiej
Roland Dumas, Pierre Bérégovoy

W imieniu Prezydenta Irlandii
Gerard Collins, Bertie Ahern

W imieniu Prezydenta Republiki Włoskiej
Gianni de Michelis, Guido Carli

W imieniu Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego Księcia Luksemburga
Jacques F. Poos, Jean-Claude Juncker

W imieniu Jej Królewskiej Mości Królowej Holandii
Hans van den Broek, Willem Kok

W imieniu Prezydenta Republiki Portugalskiej
João de Deus Pinheiro, Jorge Braga de Macedo

W imieniu Jej Królewskiej Mości Królowej Zjednoczonego Królestwa Wielkiej
Brytanii i Irlandii Północnej
The Rt. Hon. Douglas Hurd, The Hon. Francis Maude

PROTOKOŁY

PROTOKÓŁ

w sprawie nabywania własności w Danii

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC uregulować pewne szczególne problemy dotyczące Danii,

UZGODNIŁY następujące postanowienie, które zostaje dołączone do Traktatu ustanawiającego Unię Europejską:

Pomimo postanowień niniejszego Traktatu Dania może zachować swoje obecne prawodawstwo dotyczące nabywania drugich domów.

PROTOKÓŁ

w sprawie artykułu 119 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY

UZGODNIŁY następujące postanowienie, które zostaje dołączone do Traktatu ustanawiającego Unię Europejską:

Dla celów określonych w artykule 119 niniejszego Traktatu korzyści w ramach zawodowych ubezpieczeń społecznych nie są traktowane jako wynagrodzenie, jeżeli są one, i w takim zakresie w jakim są one możliwe do przypisania do okresów zatrudnienia przed 17 maja 1990 roku, z wyjątkiem przypadków pracowników lub innych osób zgłaszających roszczenia w tych ramach, którzy przed tą datą rozpoczęli postępowanie sądowe lub zgłosili równorzędne roszczenie zgodnie z odpowiednim prawem krajowym.

PROTOKÓŁ

w sprawie statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC ustanowić Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego zgodnie z artykułem 4a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

ROZDZIAŁ I

USTANOWIENIE ESBC

Artykuł 1

Europejski System Banków Centralnych

1.1. Europejski System Banków Centralnych (ESBC) i Europejski Bank Centralny (EBC) zostają ustanowione zgodnie z artykułem 4a niniejszego Traktatu; wykonują one swoje zadania i działają zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu.

1.2. Zgodnie z artykułem 106.1 niniejszego Traktatu, ESBC składa się z EBC i banków centralnych państw członkowskich („narodowych banków centralnych”). Institut monétaire luxembourgeois jest bankiem centralnym Luksemburga.

ROZDZIAŁ II

CELE I ZADANIA ESBC

Artykuł 2

Cele

Zgodnie z artykułem 105.1 niniejszego Traktatu podstawowym celem ESBC jest utrzymywanie stabilności cen. Bez naruszania celu stabilności cen wspiera on także ogólne kierunki polityki gospodarczej we Wspólnocie w celu przyczynienia się do osiągnięcia celów Wspólnoty przedstawionych w artykule 2 niniejszego Traktatu. ESBC działa zgodnie z zasadami gospodarki wolnorynkowej w warunkach wolnej konkurencji, popierając sprawny podział zasobów i zgodnie z zasadami ustanowionymi w artykule 3a niniejszego Traktatu.

Artykuł 3

Zadania

3.1. Zgodnie z artykułem 105.2 niniejszego Traktatu, podstawowe zadania ESBC są następujące:

- określenie i realizowanie polityki walutowej Wspólnoty;
- przeprowadzanie operacji dewizowych zgodnie z postanowieniami artykułu 109 niniejszego Traktatu;
- przechowywanie oficjalnych rezerw dewizowych państw członkowskich i zarządzanie nimi;
- popierania sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych.

3.2. Zgodnie z artykułem 105.3 niniejszego Traktatu trzeci akapit artykułu 3.1 nie stanowi przeszkody w posiadaniu przez rządy państw członkowskich dewizowych środków obrotowych i zarządzaniu nimi.

3.3. Zgodnie z artykułem 105.5 niniejszego Traktatu ESBC przyczynia się do sprawnego prowadzenia przez kompetentne władze polityki związanej z kontrolą ostrożnościową instytucji kredytowych i stabilnością systemu finansowego.

Artykuł 4

Funckje doradcze

Zgodnie z artykułem 105.4 niniejszego Traktatu:

a) opinii EBC:

- zasięga się co do wszelkich aktów prawnych Wspólnoty, mieszczących się w ramach jego kompetencji;

- zasięgają władze krajowe w sprawach dotyczących wszystkich projektów przepisów ustawodawczych w ramach jego kompetencji, lecz w granicach i na warunkach określonych przez Radę zgodnie z procedurą ustaloną w artykule 42.

b) EBC może przekazywać odpowiednim instytucjom lub organom Wspólnoty, lub władzom krajowym opinie dotyczące zagadnień mieszczących się w jego kompetencjach.

Artykuł 5

Gromadzenie informacji statystycznych

5.1. W celu realizacji zadań ESBC, EBC, wspomagany przez narodowe banki centralne, gromadzi niezbędne informacje statystyczne albo od kompetentnych władz krajowych, albo bezpośrednio od podmiotów gospodarczych. W tych celach współpracuje z instytucjami lub organami Wspólnoty i z kompetentnymi władzami państw członkowskich lub krajów trzecich i z orgnizacjami międzynarodowymi.

5.2. Narodowe banki centralne wykonują, w miarę możliwości, zadania opisane w artykule 5.1.

5.3. EBC przyczynia się do harmonizacji, w miarę potrzeb, zasad i praktyki rządzącej gromadzeniem, prowadzeniem i dystrybucją statystyki w ramach swoich uprawnień.

5.4. Rada, zgodnie z procedurą wymienioną w artykule 42, określa osoby fizyczne i prawne podlegające wymogom składania sprawozdań, określa reżim poufności i odpowiednie przepisy wykonawcze.

Artykuł 6

Współpraca międzynarodowa

6.1. Na polu współpracy międzynarodowej związanej z zadaniami powierzonymi ESBC, EBC decyduje o sposobie reprezentacji ESBC.

6.2. EBC i, za jego zgodą, narodowe banki centralne mogą uczestniczyć w międzynarodowych instytucjach walutowych.

6.3. Artykuły 6.1 i 6.2 nie naruszają artykułu 109.4 niniejszego Traktatu.

ROZDZIAŁ III ORGANIZACJA ESBC

Artykuł 7

Niezależność

Zgodnie z artykułem 107 niniejszego Traktatu podczas wykonywania uprawnień oraz zadań i obowiązków nałożonych przez niniejszy Traktat i niniejszy Statut ani ECB, ani narodowy bank centralny, ani żaden członek ich organów decyzyjnych nie starają się o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od instytucji czy organów Wspólnoty, rządów państw członkowskich czy od jakiegokolwiek innego organu. Instytucje i organa Wspólnoty i rządy Państw Członkowskich zobowiązują się respektować tę zasadę i starać się nie wywierać wpływu na członków organów decyzyjnych EBC lub narodowych banków centralnych w wykonywaniu ich obowiązków.

Artykuł 8

Zasada ogólna

ESBC jest zarządzany przez organa decyzyjne EBC.

Artykuł 9

Europejski Bank Centralny

9.1. EBC, posiadający, zgodnie z artykułem 106.2 niniejszego Traktatu, osobowość prawną, posiada w każdym z państw członkowskich pełną zdolność prawną przyznaną osobom prawnym przez ich prawo krajowe; w szczególności EBC może nabywać i zbywać nieruchomości i może być stroną w postępowaniu sądowym.

9.2. EBC zapewnia realizację zadań powierzonych ESBC na mocy artykułu 105 punkty 2, 3 i 5 niniejszego Traktatu, albo poprzez jego własne działania zgodne z niniejszym Statutem, albo poprzez narodowe banki centralne zgodnie z artykułami 12.1 i 14.

9.3 Zgodnie z artykułem 106. 3 niniejszego Traktatu, organami decyzyjnymi EBC są Rada Naczelna i Zarząd.

Artykuł 10

Rada Naczelna

10.1. Zgodnie z artykułem 109a.1 niniejszego Traktatu, Rada Naczelna składa się z członków Zarządu EBC i prezesów narodowych banków centralnych.

10.2. Z zastrzeżeniem przepisu artykułu 10.3, wyłącznie członkowie Rady Naczelnej obecni osobiście mają prawo głosowania. W drodze derogacji tej zasady, regulamin wewnętrzny wymieniony w artykule 12.3 może przewidywać, że członkowie Rady Naczelnej mogą oddawać swój głos w drodze telekonferencji. Ten regulamin może przewidzieć także, że członek Rady Naczelnej, który nie jest w stanie głosować przez dłuższy czas, może mianować swojego zastępcę.

Z zastrzeżeniem artykułów 10.3 i 11.3 każdy członek Rady Naczelnej ma jeden głos. Jeżeli niniejszy Statut nie stanowi inaczej, Rada Naczelna działa zwykłą większością głosów. W przypadku jednakowej liczby głosów, głos decydujący należy do Przewodniczącego.

Dla celu głosowania w Radzie Naczelnej kworum wynosi dwie trzecie członków. Przy braku kworum Przewodniczący może zwołać posiedzenie nadzwyczajne, podczas którego dopuszcza się podejmowanie decyzji nie zważając na brak kworum.

10.3. Dla decyzji podjętych zgodnie z artykułami 28, 29, 30, 32, 33 i 55 głosy członków Rady Naczelnej liczone są zgodnie z udziałami narodowych banków centralnych w subskrybowanym kapitale EBC. Waga głosów członków Zarządów wynosi zero. Decyzja wymagająca kwalifikowanej większości zostaje podjęta, jeżeli głosy opowiadające się za jej przyjęciem reprezentują przynajmniej dwie trzecie subskrybowanego kapitału EBC i przynajmniej połowę udziałowców. Jeżeli jeden z Prezesów nie może być obecny, może mianować swego zastępcę dla oddania jego ważonego głosu.

10.4. Przebieg spotkań jest poufny. Rada Naczelna może zdecydować o udostępnieniu wyników swoich dyskusji opinii publicznej.

10.5. Rada Naczelna zbiera się przynajmniej 10 razy w roku.

Artykuł 11

Zarząd

11.1. Zgodnie z artykułem 109a.2.a niniejszego Traktatu Zarząd składa się z prezesa, wiceprezesa i czterech członków.

Członkowie wykonują swoje obowiązki w pełnym wymiarze godzin. Członkowie nie podejmują żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej, chyba że Rada Naczelna wyjątkowo udzieli pozwolenia.

11.2. Zgodnie z artykułem 109a.2.b niniejszego Traktatu, prezes, wiceprezes i pozostali członkowie Zarządu są mianowani spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu w dziedzinie walutowej i bankowej, za wspólną zgodą rządów państw członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów, na zalecenie Rady, po uzyskaniu przez nią opinii Parlamentu Europejskiego i Rady Naczelnej.

Ich kadencja trwa osiem lat i nie jest odnawialna.

Tylko obywatele państw członkowskich mogą zostać członkami Zarządu.

11.3. Okresy i warunki zatrudnienia członków Zarządu, w szczególności ich wynagrodzenia, emerytury i inne świadczenia z tytułu ubezpieczeń społecznych podlegają umowom z EBC i są ustalane przez Radę Naczelną na podstawie propozycji komitetu składającego się z trzech członków mianowanych przez Radę Naczelną i trzech członków mianowanych przez Radę. Członkowie Zarządu nie mają prawa głosowania w sprawach określonych w niniejszym punkcie.

11.4. Jeżeli członek Zarządu przestał spełniać wymagania konieczne dla wykonywania jego obowiązków lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady Naczelnej lub Zarządu, może orzec dymisję.

11.5. Każdy członek Zarządu obecny osobiście na posiedzeniach ma prawo głosować i dysponuje jednym głosem. Jeżeli nie zostanie postanowione inaczej, Zarząd działa zwykłą większością oddanych głosów. W przypadku jednakowej liczby głosów głos decydujący należy do przewodniczącego. Procedury głosowania są szczegółowo określone w regulaminie wewnętrznym przewidzianym w artykule 12.3.

11.6. Zarząd jest odpowiedzialny za bieżące sprawy ECB.

11.7. Wolne stanowiska w Zarządzie są obsadzane w drodze nominacji nowego członka zgodnie z artykułem 11.2.

Artykuł 12

Obowiązki organów decyzyjnych

12.1. Rada Naczelna określa wytyczne i wydaje decyzje konieczne dla wykonania zadań powierzonych ESBC na mocy niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu. Rada Naczelna ustala politykę walutową Wspólnoty, włącznie z odpowiednimi decyzjami w sprawach pośrednich celów monetarnych, podstawowych stóp procentowych i wielkości rezerw w ESBC oraz określa wytyczne konieczne dla ich realizacji.

Zarząd realizuje politykę walutową zgodnie z wytycznymi i postanowieniami Rady Naczelnej. Wykonując powyższe zadania Zarząd wydaje konieczne instrukcje narodowym bankom centralnym. Ponadto Zarządowi mogą zostać powierzone inne uprawnienia, jeżeli Rada Naczelna tak zadecyduje.

W stopniu uznanym za możliwy i odpowiedni i nie naruszając postanowień niniejszego artykułu EBC posiada prawo regresu w stosunku do narodowych banków centralnych, dla przeprowadzania operacji wchodzących w skład zadań ESBC.

12.2. Zarząd jest odpowiedzialny za przygotowywanie posiedzeń Rady Naczelnej.

12.3. Rada Naczelna przyjmuje regulamin wewnętrzny, który określa wewnętrzną organizację EBC i jego organów decyzyjnych.

12.4. Rada Naczelna wykonuje funkcje doradcze określone w artykule 4.

12.5. Rada Naczelna podejmuje decyzje określone w artykule 6.

Artykuł 13

Przewodniczący

13.1. Prezes lub, w razie jego nieobecności, wiceprzewodniczący, przewodniczy Radzie Naczelnej i Zarządowi EBC.

13.2. Nie naruszając postanowień artykułu 39, przewodniczący lub osoba przez niego mianowana reprezentują EBC na zewnątrz.

Artykuł 14

Narodowe banki centralne

14.1. Zgodnie z artykułem 108 niniejszego Traktatu każde państwo członkowskie zapewni najpóźniej w dniu ustanowienia ESBC, by jego ustawodawstwo, łącznie ze statutem jego narodowego banku centralnego, było zgodne z niniejszym Traktatem i niniejszym Statutem.

14.2. Statuty narodowych banków centralnych w szczególności zagwarantują w szczególności, że kadencja Prezesa narodowego banku centralnego nie będzie krótsza niż pięć lat.

Prezes może być zwolniony ze swego urzędu wyłącznie wtedy, gdy przestał spełniać warunki konieczne dla wykonywania swoich obowiązków lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia. Dany Prezes lub Rada Naczelna mogą zaskarżyć powyższą decyzję do Trybunału Sprawiedliwości z powodu naruszenia przepisów niniejszego Traktatu lub jakiegokolwiek prawa związanego z jego zastosowaniem. Postępowanie wszczyna się w ciągu dwóch miesięcy od opublikowania decyzji lub od poinformowania o niej powoda, lub, w razie jego nieobecności, od dnia, w którym się jej dowiedział, w zależności od sytuacji.

14.3. Narodowe banki centralne stanowią integralną część ESBC i działają zgodnie z wytycznymi i instrukcjami EBC. Rada Naczelna podejmuje kroki konieczne dla zapewnienia przestrzegania wytycznych i instrukcji EBC i wymaga, by dostarczano jej wszelkich koniecznych informacji.

14.4. Narodowe banki centralne mogą wykonywać funkcje odmienne od określonych niniejszym Statutem, chyba że Rada Naczelna, działając większością dwóch trzecich oddanych głosów, orzeknie, że są one sprzeczne z celami i zadaniami ESBC. Tych zadań, które narodowe banki centralne wykonują na własną odpowiedzialność i własne ryzyko, nie uważa się za należące do zadań ESBC.

Artykuł 15

Obowiązki sprawozdawcze

15.1. EBC opracowuje i publikuje sprawozdania z działalności ESBC przynajmniej raz na kwartał.

15.2. Skonsolidowane zestawienie finansowe ESBC jest publikowane co tydzień.

15.3. Zgodnie z artykułem 109b.3 niniejszego Traktatu, EBC kieruje roczne sprawozdanie z działalności ESBC i polityki walutowej, zarówno za rok poprzedni jak i bieżący, do Parlamentu Europejskiego, Komisji i Rady Europejskiej.

15.4. Sprawozdania określone w niniejszym artykule udostępnia się zainteresowanym stronom bezpłatnie.

Artykuł 16

Banknoty

Zgodnie z artykułem 105a.1 niniejszego Traktatu Rada Naczelna ma wyłączne prawo wydawania zgody na emisję banknotów we Wspólnocie. Banknoty takie mogą być emitowane przez EBC i narodowe banki centralne. Banknoty emitowane przez EBC i narodowe banki centralne są jedynym prawnym środkiem płatniczym we Wspólnocie.

EBC respektuje, w miarę możliwości, istniejące praktyki związane z emisją i projektowaniem banknotów.

ROZDZIAŁ IV

FUNKCJE I OPERACJE PIENIĘŻNE ESBC

Artykuł 17

Rachunki w EBC i narodowych bankach centralnych

Dla przeprowadzania swoich operacji, EBC i narodowe banki centralne mogą otwierać rachunki instytucjom kredytowym, instytucjom publicznym i innym uczestnikom rynku i przyjmować aktywa, łącznie z podlegającymi zapisowi księgowemu papierami wartościowymi, w charakterze zabezpieczenia.

Artykuł 18

Operacje wolnorynkowe i kredytowe

18.1. Dla osiągnięcia celów ESBC oraz wykonywania jego zadań EBC i narodowe banki centralne mogą:

- przeprowadzać operacje na rynkach finansowych poprzez umowy kupna i sprzedaży - z zapłatą natychmiastową i terminową (spot i forward), - ewentualnie z prawem odkupu, poprzez zaciąganie i udzielanie pożyczek w formie wierzytelności i dokumentów podlegających obrotowi rynkowemu, zarówno w walutach Wspólnoty, jak i innych, pożyczki mogą dotyczyć również metali szlachetnych;
- przeprowadzać operacje kredytowe z instytucjami kredytowymi lub z innymi uczestnikami rynku, na podstawie stosownych zabezpieczeń pożyczek.

18.2. EBC ustanawia ogólne zasady operacji wolnorynkowych i kredytowych przeprowadzanych przez niego lub przez narodowe banki centralne, włącznie z zasadami ogłaszania warunków, na jakich są one gotowe zawierać powyższe transakcje.

Artykuł 19

Rezerwy obowiązkowe

19.1. Z zastrzeżeniem artykułu 2, EBC może wymagać od instytucji kredytowych ustanawianych w państwach członkowskich utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach EBC i narodowych banków centralnych, dążąc do realizacji celów polityki walutowej. Przepisy dotyczące obliczania i ustalania wymaganych rezerw obowiązkowych mogą być ustanawiane przez Radę Naczelną. W przypadkach niestosowania się do powyższych wymagań EBC jest upoważniony do nakładania karnego oprocentowania oraz narzucania innych sankcji o porównywalnym skutku.

19.2. Dla zastosowania niniejszego artykułu Rada, zgodnie z procedurą ustaloną w artykule 42, określa podstawy rezerw obowiązkowych i maksymalne dopuszczalne proporcje pomiędzy tymi rezerwami a ich podstawami, a także odpowiednie sankcje na wypadek niestosowania się do powyższych ustaleń.

Artykuł 20

Inne narzędzia kontroli monetarnej

Rada Naczelna może, większością dwóch trzecich oddanych głosów, podjąć decyzję o zastosowaniu - z uwzględnieniem artykułu 2 - innych metod operacyjnych kontroli monetarnej, które uzna za stosowne.

Rada, zgodnie z procedurą ustaloną w artykule 42, określa zakres powyższych metod, jeżeli wiążą się one ze zobowiązaniami stron trzecich.

Artykuł 21

Operacje z instytucjami publicznymi

21.1. Zgodnie z artykułem 104 niniejszego Traktatu, stwarzanie możliwości przekraczania stanu rachunków lub jakiegokolwiek inne formy kredytów EBC lub narodowych banków centralnych na rzecz instytucji lub organów Wspólnoty, rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych organów podlegających prawu publicznemu lub instytucji publicznych Państw Członkowskich są zabronione, podobnie jak zabronione jest nabywanie bezpośrednio od nich przez EBC lub narodowe banki centralne instrumentów zadłużenia.

21.2. EBC i narodowe banki centralne mogą działać jako agenci skarbowi na rzecz jednostek wymienionych w artykule 21.1.

21.3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się do instytucji publicznych instytucji kredytowych, które, w ramach zapewniania rezerw przez narodowe banki centralne i EBC na takich samych zasadach jak prywatne instytucje kredytowe.

Artykuł 22

Systemy clearingowe i systemy płatności

EBC i narodowe banki centralne mogą zapewnić ułatwienia, a EBC może wydawać przepisy, dla zapewnienia efektywnych i solidnych systemów clearingowych i systemów płatniczych wewnątrz Wspólnoty i w stosunkach z innymi krajami.

Artykuł 23

Operacje zagraniczne

EBC i narodowe banki centralne mogą:

- ustanawiać stosunki z bankami centralnymi i instytucjami finansowymi w innych krajach, i w razie potrzeby z organizacjami międzynarodowymi;
- nabywać i zbywać, z zapłatą natychmiastową i terminową, wszelkie rodzaje środków dewizowych oraz metale szlachetne; termin „środki dewizowe” obejmuje papiery wartościowe i wszelkie inne środki w walucie dowolnego kraju lub rachunki prowadzone w dowolnej formie;
- przechowywać i zarządzać środkami omawianymi w niniejszym artykule;
- przeprowadzać wszelkie rodzaje operacji bankowych z krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, włącznie z operacjami udzielania i zaciągania pożyczek.

Artykuł 24

Inne operacje

Poza operacjami wynikającymi z ich zadań EBC i narodowe banki centralne mogą dokonywać operacji w celach administracyjnych lub na rzecz swojego personelu.

ROZDZIAŁ V

NADZÓR OSTROŻNOŚCIOWY

Artykuł 25

Nadzór ostrożnościowy

25.1. EBC może udzielać porad i konsultacji Radzie, Komisji i właściwym władzom państw członkowskich co do zakresu i realizacji prawa Wspólnoty związanego z nadzorem ostrożnościowym instytucji kredytowych i stabilnością systemu finansowego.

25.2. Zgodnie z decyzjami Rady podjętymi w oparciu o artykuł 105.6 niniejszego Traktatu, EBC może wykonywać zadania szczególne, związane z polityką nadzoru ostrożnościowego

instytucji kredytowych i innych instytucji finansowych, z wyłączeniem instytucji ubezpieczeniowych.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY FINANSOWE ESBC

Artykuł 26

Rachunki finansowe

26.1. Rok obrachunkowy EBC i narodowych banków centralnych rozpoczyna się pierwszego dnia stycznia i kończy ostatniego dnia grudnia.

26.2. Roczne sprawozdanie finansowe EBC sporządza Zarząd zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Radę Naczelną. Sprawozdanie finansowe jest zatwierdzone przez Radę Naczelną, a następnie publikowane.

26.3. Dla celów analitycznych i operacyjnych, Zarząd sporządza skonsolidowany bilans ESBC zawierający aktywa i pasywa narodowych banków centralnych należące do ESBC.

26.4. Dla zastosowania niniejszego artykułu Rada Naczelna ustala zasady konieczne do ujednolicenia księgowości i sprawozdawczości z operacji podejmowanych przez narodowe banki centralne.

Artykuł 27

Kontrola rachunków

27.1. Rachunki EBC i rachunki narodowych banków centralnych są kontrolowane przez niezależnych rewidentów z zewnątrz, którzy zostali zarekomendowani przez Radę Naczelną i zatwierdzeni przez Radę. Rewidenci dysponują pełnymi uprawnieniami do kontroli wszystkich ksiąg i rachunków EBC oraz narodowych banków centralnych i do uzyskiwania pełnej informacji na temat ich transakcji.

27.2. Postanowienia artykułu 188c niniejszego Traktatu stosują się wyłącznie do badania skuteczności operacyjnej kierownictwa EBC.

Artykuł 28

Kapitał EBC

28.1. Kapitał EBC, który staje się operacyjny w momencie jego ustanowienia, wynosi 5 miliardów ECU. Kapitał ten może zostać powiększony o sumy określone przez Radę Naczelną działającą kwalifikowaną większością przewidzianą w artykule 10.3, w granicach i na warunkach ustanowionych przez Radę, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 42.

28.2. Narodowe banki centralne są jedynymi subskrybentami i posiadaczami kapitału EBC. Kapitał jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w artykule 29.

28.3. Rada Naczelna, działając kwalifikowaną większością, przewidzianą w artykule 10.3, określa zakres i formę płatności kapitału

28.4. Z zastrzeżeniem przepisu artykułu 28.5, udziały narodowych banków centralnych w subskrybowanym kapitale akcyjnym EBC nie mogą być przekazywane, zastawiane ani zajmowane.

28.5. Jeżeli klucz określony w artykule 29 ulega zmianie, narodowe banki centralne przekazują sobie udziały kapitałowe w taki sposób, aby rozłożenie tych udziałów odpowiadało nowemu kluczowi. Rada Naczelna określa terminy i warunki powyższych przekazów.

Artykuł 29

Klucz subskrypcji kapitału

29.1. Po ustanowieniu, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 109.1 niniejszego Traktatu, ESBC i EBC, określa się klucz do subskrypcji kapitału EBC. Każdy narodowy bank centralny otrzymuje według tego klucza część będącą równowartością sumy:

- 50% udziału danego państwa członkowskiego w ogólnej liczbie ludności Wspólnoty w przedostatnim roku poprzedzającym ustanowienie ESBC;

- 50% udziału danego państwa członkowskiego w produkcie krajowym brutto Wspólnoty obliczonym na podstawie cen rynkowych, według notowań z ostatnich pięciu lat poprzedzających przedostatni rok przed ustanowieniem ESBC;

Procenty zostaną zaokrąglone do najbliższej wielokrotności 0.05 w górę.

29.2. Dane statystyczne, z których korzysta się stosując niniejszy artykuł, są dostarczane przez Komisję zgodnie z zasadami przyjętymi przez Radę na podstawie procedury przewidzianej w artykule 42.

29.3. Części przyznane narodowym bankom centralnym są uaktualniane co pięć lat po ustanowieniu ESBC, analogicznie do postanowień artykułu 29.1. Uaktualniony klucz stosuje się od pierwszego dnia następnego roku.

29.4. Rada Naczelna podejmie wszelkie inne środki konieczne do zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 30

Transfer środków rezerw dewizowych do EBC

30.1. Nie naruszając artykułu 28, EBC zostanie wyposażony przez narodowe banki centralne w środki rezerw dewizowych, inne niż waluty państw członkowskich, ECU, udziały w rezerwach MFU i Specjalne Prawa Ciągnięcia (SDR), do sumy o równowartości ECU 50 miliardów ECU. Rada Naczelna decyduje o rozmiarach części, której EBC może zażądać w chwili jego ustanowienia i o kwotach, które będą wymagane w późniejszych terminach. EBC

posiada pełne uprawnienia do przechowywania przekazanych mu rezerw dewizowych i zarządzania nimi i może użytkować je zgodnie z celami określonymi w niniejszym Statucie.

30.2. Wkłady każdego narodowego banku centralnego zostają ustalone proporcjonalnie do ich udziału w subskrybowanym kapitale akcyjnym EBC.

30.3. Każdy narodowy bank centralny staje się wierzycielem EBC w stopniu stanowiącym równowartość jego wkładu. Rada Naczelna określa walutę oraz oprocentowanie powyższych wierzytelności.

30.4. Późniejsze żądania wpłaty środków rezerw dewizowych ponad limit ustalony w artykule 30.1 mogą zostać wydane przez EBC, zgodnie z artykułem 30.2, w granicach i na warunkach ustanowionych przez Radę zgodnie z procedurą określoną w artykule 42.

30.5. EBC może przechowywać udziały i zarządzać nimi w rezerwach MFW i SDR oraz zapewnić łączenie powyższych środków.

30.6. Rada Naczelna podejmuje wszelkie inne kroki konieczne do zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 31

Środki rezerw dewizowych przechowywane przez narodowe banki centralne

31.1. Narodowym bankom centralnym zezwala się na dokonywanie transakcji w celu wywiązania się ze swoich zobowiązań w stosunku do organizacji międzynarodowych zgodnie z artykułem 23.

31.2. Wszelkie inne operacje związane ze środkami rezerw dewizowych pozostających w narodowych bankach centralnych po dokonaniu przekazów wymienionych w artykule 30, oraz transakcje państw członkowskich związane z ich dewizowymi środkami obrotowymi, ponad pewne granice, które zostaną ustalone w ramach artykułu 31.3, podlegają zatwierdzeniu EBC dla zapewnienia zgodności z polityką kursów walut i polityką walutową Wspólnoty.

31.3. Rada Naczelna określa wytyczne w celu ułatwienia powyższych operacji.

Artykuł 32

Podział dochodów pieniężnych narodowych banków centralnych

32.1. Dochód przypadający narodowym bankom centralnym w wyniku spełniania przez ESBC funkcji związanych z polityką walutową (dalej nazywany „dochodem walutowym”) jest rozdzielany pod koniec każdego roku obrachunkowego zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

32.2. Z zastrzeżeniem artykułu 32.3 wysokość dochodu pieniężnego każdego narodowego banku centralnego równa jest jego rocznemu dochodowi uzyskanemu z jego aktywów równych wartości banknotów w obiegu i zobowiązań związanych z wkładami bankowymi

instytucji kredytowych. Powyższe aktywa są asygnowane przez narodowe banki centralne zgodnie z wytycznymi przyjętymi przez Radę Naczelną.

32.3. Jeżeli, po rozpoczęciu trzeciego etapu, struktury bilansów narodowych banków centralnych, w ocenie Rady Naczelnej, nie pozwalają na zastosowanie artykułu 32.2, Rada Naczelna działając kwalifikowaną większością, może zdecydować, że w drodze derogacji artykułu 32.2 dochód pieniężny będzie określany według innej metody, przez okres nie dłuższy niż pięć lat.

32.4. Wysokość dochodu pieniężnego każdego narodowego banku centralnego jest zmniejszana o sumę równą każdemu procentowaniu wypłaconemu instytucjom kredytowym przez ten bank centralny od jego zobowiązań związanych z wkładami bankowymi zgodnie z artykułem 19.

Rada Naczelna może zdecydować o wyrównaniu narodowym bankom centralnym kosztów związanych z drukowaniem banknotów lub, w wyjątkowych okolicznościach, o wyrównaniu konkretnych strat spowodowanych operacjami polityki walutowej realizowanej dla ESBC. Wyrównanie dokonywane jest w formie uznanej za odpowiednią przez Radę Naczelną; powyższe sumy mogą być potrącone z dochodu pieniężnego narodowych banków centralnych.

32.5. Suma dochodu pieniężnego narodowych banków centralnych zostaje rozdzielona pomiędzy narodowe banki centralne proporcjonalnie do ich wpłaconych udziałów w kapitale EBC, z zastrzeżeniem wszelkich decyzji podjętych przez Radę Naczelną zgodnie z artykułem 33.2.

32.6. Clearing i rozliczanie bilansów wynikających z podziału dochodu pieniężnego przeprowadza EBC zgodnie z wytycznymi ustanowionymi przez Radę Naczelną.

32.7. Rada Naczelna podejmie wszelkie inne środki konieczne do zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 33

Podział zysków netto i strat EBC

33.1. Zysk netto EBC jest przekazywany w następującym porządku:

- a) suma określona przez Radę Naczelną, która nie może przekroczyć 20% zysku netto, jest przekazywana do ogólnego funduszu rezerwowego ograniczonego do 100% kapitału;
- b) pozostały zysk netto zostaje podzielony między wspólników EBC proporcjonalnie do ich wpłaconych udziałów.

33.2. W przypadku strat poniesionych przez EBC deficyt może być potrącony z ogólnego funduszu rezerwowego EBC i, jeżeli będzie to konieczne, po podjęciu decyzji przez Radę Naczelną, z dochodu pieniężnego odpowiedniego roku obrachunkowego proporcjonalnie i do wysokości sum podzielonych pomiędzy narodowe banki centralne zgodnie z artykułem 32.5.

ROZDZIAŁ VII

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 34

Akty prawne

34.1. Zgodnie z artykułem 108a niniejszego Traktatu, EBC:

- wydaje rozporządzenia w stopniu koniecznym do realizacji zadań określonych w pierwszym akapicie artykułu 3.1, w artykułach 19.1, 22 lub 25.2 i w przypadkach, które zostaną określone w aktach prawnych Rady powołanych w artykule 42;
- podejmuje decyzje konieczne do realizacji zadań powierzonych ESBC na mocy niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu;
- wydaje zalecenia i opinie.

34.2. Rozporządzenie ma ogólne zastosowanie. Obowiązuje w całości i stosuje się bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich.

Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej.

Decyzja jest obowiązująca w całości tych, do których jest skierowana.

Artykuły 190 - 192 niniejszego Traktatu stosują się do rozporządzeń i decyzji podjętych przez EBC.

EBC może postanowić o opublikowaniu swoich decyzji, zaleceń i opinii.

34.3. W granicach i na warunkach przyjętych przez Radę zgodnie z procedurą określoną w artykule 42 EBC ma prawo do nakładania grzywny lub okresowych opłat karnych na przedsiębiorstwa za niewypełnienie zobowiązań określonych przez jego rozporządzenia i decyzje.

Artykuł 35

Kontrola sądowa i związane z nią kwestie

35.1. Trybunał Sprawiedliwości może zapoznawać się działaniami lub przeoczeniami EBC bądź interpretować je w sprawach i na zasadach określonych niniejszym Traktatem. EBC może wszczynać postępowanie w sprawach i na warunkach określonych niniejszym Traktatem.

35.2. Spory pomiędzy EBC, z jednej strony, a jego wierzycielami, dłużnikami lub wszelkimi innymi osobami z drugiej, rozstrzygają kompetentne sądy krajowe, z wyłączeniem spraw, w których ustalono, że właściwy jest Trybunał Sprawiedliwości.

35.3. EBC podlega reżimowi odpowiedzialności przewidzianemu w artykule 215 niniejszego Traktatu. Odpowiedzialność narodowych banków centralnych jest określona stosownie do ich krajowych systemów prawnych.

35.4. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania na mocy każdej klauzuli arbitrażowej zamieszczonej w umowie zawartej przez EBC lub w jego imieniu, bez względu na to, czy umowa ta podlega prawu publicznemu czy prywatnemu.

35.5. Decyzja EBC o wszczęciu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości podejmowana jest przez Radę Naczelną.

35.6. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w sporach związanych z wypełnieniem przez narodowe banki centralne zobowiązań określonych w niniejszym Statucie. Jeżeli EBC uznaje, że narodowy bank centralny nie wypełnił swoich zobowiązań, przewidzianych w niniejszym Statucie, wydaje w tej sprawie opinię z uzasadnieniem, umożliwiając uprzednio danemu bankowi centralnemu przedstawienie swoich uwag. Jeżeli dany narodowy bank centralny nie zastosuje się do powyższej opinii w terminie określonym przez EBC, ten ostatni może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 36

Personel

18.1. Rada Naczelna, na wniosek Zarządu, określa warunki zatrudnienia personelu EBC.

18.2. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy w sporach pomiędzy EBC a jego funkcjonariuszami, w granicach i na warunkach określonych w ich warunkach zatrudnienia.

Artykuł 37

Siedziba

Przed końcem 1992 roku decyzja co do miejsca ustanowienia siedziby EBC zostanie podjęta za wspólną zgodą rządów państw członkowskich, na szczeblu szefów państw lub rządów.

Artykuł 38

Tajemnica służbowa

38.1. Członkowie organów decyzyjnych i personelu EBC oraz narodowych banków centralnych są obowiązani, nawet po zakończeniu pełnienia swoich obowiązków do nieudzielania informacji objętych tajemnicą służbową.

38.2. Osoby mające dostęp do danych podlegających prawu Wspólnoty nakładającemu obowiązek zachowania tajemnicy podlegają temu prawu.

Artykuł 39

Sygnatariusze

Prawne zobowiązania EBC w stosunku do osób trzecich są podejmowane przez Prezesa lub przez dwóch członków Zarządu, lub na podstawie podpisów dwóch członków personelu EBC, którzy zostali należycie upoważnieni przez Prezesa do składania podpisów w imieniu EBC.

Artykuł 40

Przywileje i immunitety

EBC cieszy się na terenie państw członkowskich wszelkimi przywilejami i immunitetami jakie są niezbędne dla wykonywania swoich zadań, na warunkach ustanowionych w Protokole w sprawie Przywilejów i Immunitetów Wspólnot Europejskich, załączonym do Traktatu ustanawiającego Wspólną Radę i Wspólną Komisję Wspólnot Europejskich.

ROZDZIAŁ VIII

ZMIANA STATUTU I PRAWODAWSTWO UZUPEŁNIAJĄCE

Artykuł 41

Uproszczona procedura zmian

41.1. Zgodnie z artykułem 16.5 niniejszego Traktatu, artykuły 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1.a i 36 niniejszego Statutu mogą zostać zmienione przez Radę, działającą albo kwalifikowaną większością, na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Komisji, lub jednomyślnie, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii EBC. W każdym przypadku wymagana jest zgoda Parlamentu Europejskiego.

41.2. Zalecenie wydane przez EBC zgodnie z niniejszym artykułem wymaga jednomyślnej decyzji Rady Naczelnej.

Artykuł 42

Przepisy uzupełniające

Zgodnie z artykułem 106.6 niniejszego Traktatu natychmiast po podjęciu decyzji o terminie rozpoczęcia trzeciego etapu Rada, działając kwalifikowaną większością, bądź na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego oraz EBC, bądź na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego oraz Komisji, przyjmie postanowienia określone w artykułach 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 i 34.3 niniejszego Statutu.

ROZDZIAŁ IX

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I INNE POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ESBC

Artykuł 43

Postanowienia ogólne

43.1. Derogacja określona w artykule 109k.1 niniejszego Traktatu powoduje, że następujące artykuły niniejszego Statutu nie przynaję żadnych praw ani nie nakładają żadnych zobowiązań na dane państwa członkowskie: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 i 52.

43.2. Banki centralne Państw Członkowskich objętych derogacją wyszczególnioną w artykule 109k.1 niniejszego Traktatu zachowują swoje uprawnienia w zakresie polityki walutowej zgodnie z prawem krajowym.

43.3. Zgodnie z artykułem 109k.4 niniejszego traktatu, określenie „państwa członkowskie” rozumie się jako „państwa członkowskie nie objęte derogacją” w następujących artykułach niniejszego Statutu: 3, 11.2, 19, 34.2 i 50.

43.4. Określenie „narodowe banki centralne” należy rozumieć jako „banki centralne państw członkowskich nie objętych derogacją” w następujących artykułach niniejszego Statutu: 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2, 52.

43.5. Określenie „wspólnicy” należy rozumieć jako „banki centralne państw członkowskich nie objętych derogacją” w artykułach 10.3 i 33.1.

43.6. Określenie „subskrybowany kapitał akcyjny EBC” należy rozumieć jako „kapitał EBC subskrybowany przez banki centralne państw członkowskich nie objętych derogacją” w artykułach 10.3, 30.2.

Artykuł 44

Zadania przejściowe EBC

EBC przejmie te zadania EIW, które, z powodu objęcia derogacją jednego lub więcej Państw Członkowskich, muszą być nadal realizowane w trzecim etapie.

EBC pełni funkcję doradczą w przygotowaniach do zniesienia derogacji określonych artykułem 109k niniejszego Traktatu.

Artykuł 45

Rada Generalna EBC

45.1. Z zastrzeżeniem przepisu artykułu 16.3 niniejszego Traktatu, Rada Generalna zostaje ustanowiona jako trzeci organ decyzyjny EBC.

45.2. Rada Generalna składa się z prezesa i wiceprezesa EBC oraz prezesów narodowych banków centralnych. Pozostali członkowie Zarządu mogą uczestniczyć w posiedzeniach Rady Generalnej, ale bez prawa do głosowania.

45.3. Obowiązki Rady Generalnej są wymienione w całości w artykule 47 niniejszego Statutu.

Artykuł 46

Regulamin wewnętrzny Rady Generalnej

46.1. Radzie Generalnej EBC przewodniczy Prezes lub, w razie jego nieobecności, Wiceprezes EBC.

46.2. Prezes Rady i członek Komisji mogą uczestniczyć w posiedzeniach Rady Generalnej, ale bez prawa głosowania.

46.3. Prezes przygotowuje posiedzenia Rady Generalnej.

46.4. W drodze derogacji artykułu 12.3, Rada Generalna uchwała swój regulamin wewnętrzny.

46.5. Sekretariat Rady Generalnej jest organizowany przez EBC.

Artykuł 47

Obowiązki Rady Generalnej

47.1. Rada Generalna:

- wykonuje zadania wymienione w artykule 44;
- współdziała w wykonywaniu funkcji doradczych określonych w artykułach 4 i 25.1.

47.2. Rada Generalna wspomaga:

- zbieranie informacji statystycznych określonych w artykule 5;
- działalność sprawozdawczą EBC określoną w artykule 15;
- ustanawianie zasad koniecznych dla zastosowania artykułu 26, określonych w artykule 26.4;
- podejmowanie wszelkich innych środków koniecznych dla zastosowania artykułu 29, określonych w artykule 29.4;
- określanie warunków pracy personelu EBC przewidzianych w artykule 36.

47.3. Rada Generalna wspomaga wszelkie przygotowania niezbędne do nieodwołalnego ustalenia kursów walut państw członkowskich objętych derogacją w odniesieniu do walut, lub wspólnej waluty, państw członkowskich nie objętych derogacją, zgodnie z artykułem 109.5 niniejszego Traktatu.

47.4. Rada Generalna jest informowana przez prezesa EBC o decyzjach podjętych przez Radę Naczelną.

Artykuł 48

Postanowienia przejściowe dotyczące kapitału EBC

Zgodnie z artykułem 29.1, każdemu narodowemu bankowi centralnemu zostaje przyznana - zgodnie z kluczem do subskrypcji - część kapitału EBC. W drodze derogacji artykułu 28.3, banki centralne państw członkowskich objętych derogacją nie wpłacają swojego subskrybowanego kapitału, chyba że Rada Generalna, działając większością reprezentującą przynajmniej dwie trzecie subskrybowanego kapitału EBC i przynajmniej połowę akcjonariuszy, podejmie decyzję, że musi zostać wpłacony minimalny procent jako wkład w koszty operacyjne EBC.

Artykuł 49

Odroczona wpłata kapitału, rezerwy i zasoby EBC

49.1. Bank centralny państwa członkowskiego, którego derogacja została uchylona, wpłaca swój subskrybowany udział w kapitale EBC w takim samym stopniu jak banki centralne innych państw członkowskich nie objętych derogacją i przekazuje do EBC środki rezerw dewizowych zgodnie z artykułem 30.1. Suma do przekazania jest określona poprzez pomnożenie środków rezerw dewizowych, które zostały już przekazane do EBC zgodnie z artykułem 30.1 - określonych w ECU zgodnie z obowiązującymi kursami walut - przez stosunek pomiędzy liczbą udziałów subskrybowanych przez dany narodowy bank centralny a liczbą udziałów uprzednio wpłaconych przez inne narodowe banki centralne.

49.2. Oprócz wpłaty, która jest dokonywana zgodnie z artykułem 49.1, dany bank centralny dokonuje wpłaty do rezerw EBC, do zasobów równoważnych rezerwom i do sumy, która ma zostać dodana do rezerw i zasobów odpowiadających saldu rachunku zysków i strat z 31 grudnia roku poprzedzającego uchylenie derogacji. Suma, którą należy wyasygnować, zostaje ustalona poprzez pomnożenie sumy rezerw, określonej powyżej i zapisanej w zatwierdzonym bilansie EBC, przez stosunek liczby udziałów subskrybowanych przez dany bank centralny a liczbą udziałów uprzednio wpłaconych przez inne banki centralne.

Artykuł 50

Wstępna nominacja członków Zarządu

W chwili ustanawiania Zarządu EBC przewodniczący, wiceprzewodniczący i pozostali członkowie Zarządu są mianowani za wspólną zgodą rządów państw członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów, na podstawie zalecenia Rady i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Rady EIW. Przewodniczący Zarządu jest mianowany na osiem lat. W drodze derogacji artykułu 11.2 wiceprzewodniczący jest mianowany na cztery lata, a pozostali członkowie Zarządu na kadencję trwającą od pięciu do ośmiu lat. Żaden mandat nie jest odnawialny. Liczba członków Zarządu może być mniejsza niż przewidziana w artykule 11.1 ale w żadnym wypadku nie może być mniejsza od czterech.

Artykuł 51

Derogacja artykułu 32

51.1. Jeżeli po rozpoczęciu trzeciego etapu Rada Naczelna podejmie decyzję, że zastosowanie artykułu 32 zmienia w sposób istotny względne pozycje dochodowe narodowych banków

centralnych, suma dochodu do podziału zgodnie z artykułem 32 zostanie obniżona w jednakowym określonym procentowo stopniu, który nie może przekraczać 60% w pierwszym roku obrachunkowym po rozpoczęciu trzeciego etapu i który będzie obniżany o 12 punktów procentowych w każdym następnym roku obrachunkowym.

51.2. Artykuł 51.2. stosuje się nie dłużej niż przez pięć lat obrachunkowych po rozpoczęciu trzeciego etapu.

Artykuł 52

Wymiana banknotów w walutach Wspólnoty

Po nieodwołalnym ustaleniu kursów walut Rada Naczelna podejmie konieczne środki w celu zapewnienia, że banknoty w walutach o nieodwołalnie ustalonym kursie walut są wymieniane przez narodowe banki centralne zgodnie z ich odpowiednimi wartościami parytetowymi.

Artykuł 53

Stosowanie postanowień przejściowych

Tak długo jak istnieją państwa członkowskie objęte derogacją, artykuły od 43 do 48 pozostają w mocy.

PROTOKÓŁ

W SPRAWIE STATUTU EUROPEJSKIEGO INSTYTUTU WALUTOWEGO

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC ustanowić Statut Europejskiego Instytutu Walutowego,

PRZYJĘŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Unię Europejską:

Artykuł 1

Ustanowienie i nazwa

1.1. Zgodnie z artykułem 109f niniejszego Traktatu, ustanawia się Europejski Instytut Walutowy (EIW), który wykonuje swoje funkcje i podejmuje działania zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu.

1.2. Członkami EIW są banki centralne państw członkowskich („narodowe banki centralne”). Dla celów niniejszego Statutu Institut monétaire luxembourgeois uważany jest za bank centralny Luksemburga.

1.3. Zgodnie z artykułem 109f niniejszego Traktatu rozwiązuje się zarówno Komitet Prezesów, jak i Europejski Fundusz Współpracy Walutowej (EFWW). Wszelkie aktywa i pasywa EFWW przechodzą automatycznie do EIW.

Artykuł 2

Cele

EIW przyczynia się do osiągnięcia warunków niezbędnych do przejścia do trzeciego etapu Unii Gospodarczo-Walutowej, w szczególności przez:

- wzmacnianie koordynacji polityki walutowej w celu zapewnienia stabilności cen;
- czynienie przygotowań wymaganych dla ustanowienia Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC), prowadzenia jednolitej polityki walutowej i ustanowienia jednolitej waluty w trzecim etapie;
- nadzorowanie rozwoju ECU.

Artykuł 3

Zasady ogólne

3.1. EIW wypełnia zadania i funkcje powierzone mu niniejszym Traktatem i niniejszym Statutem bez naruszania odpowiedzialności kompetentnych władz za prowadzenie polityki walutowej w danych państwach członkowskich.

3.2. EIW działa zgodnie z celami i zasadami określonymi w artykule 2 Statutu ESBC.

Artykuł 4

Podstawowe zadania

4.1. Zgodnie z artykułem 109f.2 niniejszego Traktatu, EIW:

- umacnia współpracę pomiędzy narodowymi bankami centralnymi;
- umacnia koordynację polityki walutowej państw członkowskich w celu zapewnienia stabilności cen;
- sprawuje nadzór nad Europejskim Systemem Walutowym (ESW);
- przeprowadza konsultacje dotyczące zagadnień znajdujących się w kompetencji narodowych banków centralnych oraz wpływających na stabilność rynków i instytucji finansowych;
- przejmuje zadania EFWW; w szczególności pełni funkcje wspomniane w artykułach 6.1, 6.2 i 6.3;
- ułatwia korzystanie z ECU i nadzoruje jego rozwój, włącznie ze sprawnym funkcjonowaniem systemu clearingowego ECU.

Ponadto EIW:

- przeprowadza regularne konsultacje dotyczące kierunku polityki walutowej i korzystania z instrumentów polityki walutowej;
- udziela w trybie zwykłym konsultacji krajowym władzom walutowym przed podejmowaniem decyzji dotyczących kierunku polityki walutowej w ramach wspólnej struktury dla koordynacji ex ante.

4.2. Najpóźniej do 31 grudnia 1996 roku EIW określi ramy prawne, organizacyjne i logistyczne ESBC, konieczne do wykonywania jego zadań w trzecim etapie, zgodnie z zasadami gospodarki otwartego rynku i wolnej konkurencji. Powyższe zasady zostaną przedstawione przez Radę EIW do decyzji do EBC w dniu jego ustanowienia.

Zgodnie z artykułem 109f .3 niniejszego Traktatu EIW w szczególności:

- przygotowuje instrumenty i procedury konieczne dla prowadzenia jednolitej polityki walutowej w trzecim etapie;
- wspiera - w razie potrzeby - harmonizację reguł i praktyk rządzących gromadzeniem, zbieraniem i rozprowadzaniem statystyk w dziedzinach znajdujących się w jego kompetencji;
- przygotowuje zasady operacji, które mają zostać podjęte przez narodowe banki centralne w ramach ESBC;
- wspiera efektywność płatności transgranicznych;
- nadzoruje techniczne przygotowania banknotów ECU.

Artykuł 5

Funkcje doradcze

5.1. Zgodnie z artykułem 109f .4 niniejszego Traktatu Rada EIW może wydawać opinie lub zalecenia dotyczące ogólnego kierunku polityki walutowej i polityki kursów walut, i związanych z nimi środków wprowadzonych w każdym państwie członkowskim. EIW może przedkładać rządowi i Radzie opinie i zalecenia na temat każdej polityki, która może wpłynąć na wewnętrzną i zewnętrzną sytuację pieniężną Wspólnoty, a w szczególności na funkcjonowanie ESW.

5.2. Rada EIW może także wydawać zalecenia władzom walutowym państw członkowskich, dotyczące prowadzenia ich polityki pieniężnej.

5.3. Zgodnie z artykułem 109f.6 niniejszego Traktatu EIW udziela konsultacji Radzie w sprawach wszelkich proponowanych poczynań Wspólnoty leżących w jego kompetencjach.

W granicach i na warunkach ustanowionych przez Radę kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i EIW, EIW udziela konsultacji władzom państw członkowskich we wszystkich sprawach związanych z projektami aktów prawnych w dziedzinie należącej do zakresu jego kompetencji, w szczególności w związku z artykułem 4.2.

5.4. Zgodnie z artykułem 109f .5 niniejszego Traktatu EIW może publikować swoje opinie i zalecenia.

Artykuł 6

Funkcje operacyjne i techniczne

6.1. EIW:

- zapewnia wielostronność udziałów, które powstały na skutek interwencji narodowych banków centralnych w walutach Wspólnoty i wielostronność rozliczeń wewnątrz Wspólnoty;

- zarządza mechanizmem finansowania na bardzo krótki okres, przewidzianym w umowie z 13 marca 1979 roku pomiędzy bankami centralnymi państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, ustanawiającej procedury operacyjne dla Europejskiego Systemu Walutowego (dalej nazywanej „Umową ESW”) i mechanizmem krótkookresowego wsparcia walutowego, przewidzianym w umowie pomiędzy bankami centralnymi państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej z 9 lutego 1970 roku, wraz ze zmianami;

- pełni funkcje wymienione w artykule 11 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1969/88 z 24 czerwca 1988 roku, ustanawiającego jednolity mechanizm zapewniający średniookresowe wsparcie finansowe bilansów płatniczych państw członkowskich.

6.2. EIW może otrzymywać rezerwy walutowe od narodowych banków centralnych i emitować ECU w zastaw powyższych aktywów w celu realizacji Umowy ESW. Takie ECU mogą być stosowane przez EIW i narodowe banki centralne jako środki rozliczeniowe oraz w transakcjach pomiędzy nimi a EIW. EIW podejmie konieczne kroki administracyjne w celu realizacji niniejszego paragrafu.

6.3. EIW może przyznawać władzom walutowym krajów trzecich i międzynarodowym instytucjom walutowym status „innych posiadaczy” ECU oraz określać zasady i warunki na jakich inni posiadacze mogą wchodzić w posiadanie, przechowywać i korzystać z ECU.

6.4. EIW jest upoważniony do posiadania rezerw dewizowych i zarządzania nimi jako przedstawiciel działający na rzecz i na wniosek narodowych banków centralnych. Zyski i straty związane z powyższymi rezerwami przypisuje się temu narodowemu bankowi centralnemu, który zdeponował powyższe rezerwy. EIW wykonuje powyższą funkcję na podstawie umów dwustronnych zgodnie z zasadami ustanowionymi decyzją EIW. Powyższe zasady zapewnią, że transakcje tymi rezerwami nie zakłócą polityki walutowej i polityki kursów walut kompetentnej władzy walutowej któregośkolwiek z państw członkowskich i będą zgodne z celami EIW i odpowiednim funkcjonowaniem mechanizmu kursów walut ESW.

Artykuł 7

Inne zadania

7.1. Raz w roku EIW kieruje do Rady sprawozdanie dotyczące stanu przygotowań do trzeciego etapu. Powyższe sprawozdania zawierają ocenę postępu w osiągnięciu zbieżności we

Wspólnocie, a w szczególności omawiają przystosowanie instrumentów polityki walutowej i przygotowanie procedur niezbędnych dla prowadzenia jednolitej polityki walutowej w trzecim etapie oraz wymogi prawne, które muszą zostać spełnione, aby narodowe banki centralne stały się integralną częścią ESBC.

7.2. Zgodnie z decyzjami Rady wymienionymi w artykule 109f .7 niniejszego Traktatu, EIW może wykonywać inne zadania w ramach przygotowań do trzeciego etapu.

Artykuł 8

Niezależność

Członkowie Rady EIW, którzy reprezentują swoje instytucje, w swych czynnościach działają zgodnie ze swoimi obowiązkami. Wykonując uprawnienia, zadania, i obowiązki nałożone na nich niniejszym Traktatem i niniejszym Statutem, Rada EIW nie zabiega o instrukcje ani nie przyjmuje instrukcji żadnej instytucji, organów Wspólnoty czy rządów państw członkowskich. Instytucje i organa Wspólnoty, jak również rządy państw członkowskich zobowiązują się respektować tę zasadę i nie dążą do wywierania wpływu na Radę EIW w wykonywaniu jej obowiązków.

Artykuł 9

Administracja

9.1. Zgodnie z artykułem 109f .1 niniejszego Traktatu EIW jest kierowany i zarządzany przez Radę EIW.

9.2. Rada EIW składa się z przewodniczącego i prezesów narodowych banków centralnych, z których jeden jest wiceprzewodniczącym. Jeżeli prezes nie może uczestniczyć w posiedzeniu, może wyznaczyć innego przedstawiciela swojej instytucji.

9.3. Przewodniczący jest mianowany za wspólną zgodą rządów państw członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów, na podstawie zalecenia, w zależności od przypadku, Komitetu Prezesów lub Rady EIW, i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Rady. Przewodniczący jest wybierany spośród osób o uznanej pozycji i doświadczeniu zawodowym w dziedzinie walutowej lub bankowej. Wyłącznie obywatele państw członkowskich mogą być przewodniczącymi EIW. Rada EIW mianuje wiceprzewodniczącego. Przewodniczący i wiceprzewodniczący są mianowani na trzy lata.

9.4. Przewodniczący wykonuje swoje obowiązki w pełnym wymiarze godzin. Nie podejmuje żadnej innej działalności zawodowej, odpłatnej lub nieodpłatnej, chyba że Rada EIW udzieli mu wyjątkowo zwolnienia.

9.5. Przewodniczący:

- przygotowuje i przewodniczy posiedzeniom Rady EIW;
- z zastrzeżeniem przepisu artykułu 22 reprezentuje stanowisko EIW na zewnątrz;

- jest odpowiedzialny za bieżące zarządzanie EIW. W razie nieobecności przewodniczącego jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący.

9.6. Warunki zatrudnienia przewodniczącego, w szczególności jego wynagrodzenie, emerytura i inne świadczenia socjalne będą przedmiotem umowy z EIW i są ustalane przez Radę EIW na wniosek Komitetu składającego się z trzech członków mianowanych przez Komitet Prezesów lub zależnie od okoliczności przez Radę EIW i trzech członków mianowanych przez Radę. Przewodniczący nie ma prawa głosowania w sprawach określonych niniejszym paragrafem.

9.7. Jeżeli przewodniczący przestał spełniać warunki wymagane dla wykonywania swoich obowiązków lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady EIW, może orzec jego dymisję.

9.8. Regulamin wewnętrzny EIW uchwała Rada EIW.

Artykuł 10

Posiedzenia Rady EIW i procedury głosowania

10.1. Rada EIW zbiera się przynajmniej 10 razy w roku. Posiedzenia Rady są tajne. Rada EIW, działając jednomyślnie, może postanowić o podaniu rezultatu swoich obrad do wiadomości publicznej.

10.2. Każdy członek Rady EIW lub osoba przez niego wyznaczona dysponuje jednym głosem.

10.3. Jeżeli niniejszy Statut nie stanowi inaczej, Rada EIW decyduje zwykłą większością głosów swoich członków.

10.4. Decyzje podejmowane na podstawie artykułów 4.2, 5.4, 6.2 i 6.3 wymagają jednomyślności członków Rady EIW.

Przyjęcie opinii i zaleceń zgodnie z artykułami 5.1 i 5.2, przyjęcie decyzji zgodnie z artykułami 6.4, 16 i 23.6 oraz przyjęcie wytycznych zgodnie z artykułem 15.3 wymagają kwalifikowanej większości dwóch trzecich głosów członków Rady EIW.

Artykuł 11

Współpraca instytucji i sprawozdawczość

11.1. Przewodniczący Rady i członek Komisji mogą uczestniczyć, bez prawa głosowania, w posiedzeniach Rady EIW.

11.2. Przewodniczący EIW jest zapraszany na posiedzenia Rady, kiedy Rada rozważa sprawy związane z celami i zadaniami EIW.

11.3. W terminie określonym w regulaminie wewnętrznym, EIW przygotowuje roczne sprawozdanie dotyczące jego działalności oraz sytuacji walutowej i finansowej we

Wspólnocie. Roczne sprawozdanie wraz z rocznym zestawieniem rachunków EIW są kierowane do Parlamentu Europejskiego, do Rady i Komisji, a także do Rady Europejskiej.

Przewodniczący EIW, na wniosek Parlamentu Europejskiego lub z własnej inicjatywy, może zostać wysłuchany przez kompetentne komisje Parlamentu Europejskiego.

11.4. Sprawozdania opublikowane przez EIW udostępnia się zainteresowanym bezpłatnie.

Artykuł 12

Stosowana waluta

Operacje EIW są wyrażane w ECU.

Artykuł 13

Siedziba

Przed końcem 1992 roku decyzja co do siedziby EIW zostanie podjęta za wspólną zgodą rządów państw członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów.

Artykuł 14

Zdolność prawna

EIW, który zgodnie z artykułem 109f .1 niniejszego Traktatu posiada osobowość prawną, w każdym z państw członkowskich korzysta z pełnej zdolności prawnej przyznawanej osobom prawnym przez ich prawo krajowe; w szczególności EIW może nabywać lub zbywać majątek ruchomy lub nieruchomości i może być stroną w postępowaniach sądowych.

Artykuł 15

Akty prawne

15.1. Wykonując swoje obowiązki, na warunkach określonych w niniejszym Statucie, EIW:

- formułuje opinie;
- wydaje zalecenia;
- uchwała wytyczne i podejmuje decyzje, które są kierowane do narodowych banków centralnych.

15.2. Opinie i zalecenia EIW nie mają mocy wiążącej.

15.3. Rada EIW może przyjąć wytyczne ustalające metody realizacji warunków koniecznych do wykonywania funkcji ESBC w trzecim etapie. Wytyczne EIW nie mają mocy wiążącej; są przedkładane do decyzji EBC.

15.4. Z zastrzeżeniem przepisu artykułu 3.1 decyzja EIW obowiązuje w całości tych, do których jest skierowana. Do powyższych decyzji mają zastosowanie artykuły 190 i 191 niniejszego Traktatu.

Artykuł 16

Zasoby finansowe

16.1. EIW jest wyposażony w środki własne. Rozmiar tych środków określa Rada EIW w celu dochodu uważanego za niezbędny dla pokrycia wydatków administracyjnych poczynionych w czasie wykonywania funkcji i zadań EIW.

16.2. Środki EIW określone zgodnie z artykułem 16.1 pochodzą z wkładów narodowych banków centralnych, zgodnie z kluczem opisanym w artykule 29.1 Statutu ESBC, i zostaną wpłacone przy ustanowieniu EIW. W tym celu dane statystyczne, z których korzysta się przy określaniu klucza, dostarcza Komisja, zgodnie z zasadami przyjętymi przez Radę, działającą kwalifikowaną większością, na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, Komitetu Prezesów i Komitetu opisanego w artykule 109c niniejszego Traktatu.

16.3. Rada EIW określa formę, w jakiej mają zostać dokonane wpłaty.

Artykuł 17

Roczne zestawienie rachunków i badanie sprawozdań finansowych

17.1. Rok obrachunkowy EIW rozpoczyna się pierwszego dnia stycznia i kończy ostatniego dnia grudnia.

17.2. Rada EIW przyjmuje roczny budżet przed rozpoczęciem każdego roku obrachunkowego.

17.3. Roczne zestawienie rachunków jest sporządzane zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę EIW. Roczne zestawienie rachunków zatwierdza Rada EIW, a następnie jest ono publikowane.

17.4. Roczne zestawienie rachunków jest kontrolowane przez niezależnych rewidentów z zewnątrz, którzy zostali zatwierdzeni przez Radę EIW.

Rewidenci dysponują pełnymi upoważnieniami do badania wszelkich ksiąg i rachunków EIW oraz do uzyskania wyczerpujących informacji na temat jego transakcji.

Postanowienia artykułu 188c niniejszego Traktatu mają zastosowanie wyłącznie do badania efektywności operacyjnej kierownictwa EIW.

17.5. Wszelkie nadwyżki EIW są przekazywane w następującym porządku:

a) suma określana przez Radę EIW jest przekazywana do ogólnego funduszu rezerwowego EIW;

b) pozostała nadwyżka jest rozdzielana pomiędzy narodowe banki centralne zgodnie z kluczem opisanym w artykule 16.2.

17.6. W przypadku straty spowodowanej przez EIW, deficyt jest pokrywany z ogólnego funduszu rezerwowego EIW. Pozostała część deficytu jest wyrównywana przez wkłady narodowych banków centralnych, zgodnie z kluczem opisanym w artykule 162.

Artykuł 18

Personel

18.1. Rada EIW określa warunki zatrudnienia personelu EIW.

18.2. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy we wszelkich sporach między EIW i jego pracownikami, w granicach i na zasadach ustalonych warunkami zatrudnienia.

Artykuł 19

Kontrola sądowa i związane z nią kwestie

19.1. Trybunał Sprawiedliwości może zapoznawać się z działaniami lub zaniechaniami EIW lub interpretować je w sprawach i na warunkach określonych niniejszym Traktatem. EIW może wszczynać postępowanie w sprawach i na warunkach określonych niniejszym Traktatem.

19.2. Spory pomiędzy EIW z jednej strony, a jego wierzycielami, dłużnikami lub wszelkimi innymi osobami z drugiej, rozstrzygają kompetentne sądy krajowe, z wyłączeniem spraw, w których ustalono, że właściwy jest Trybunał Sprawiedliwości.

19.3. EIW podlega reżimowi odpowiedzialności przewidzianemu w artykule 215 niniejszego Traktatu.

19.4. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w oparciu o klauzulę arbitrażową zapisaną w umowie zawartej przez EIW lub w jego imieniu, bez względu na to, czy umowa ta podlega prawu publicznemu czy prywatnemu.

19.5. Decyzja EIW o wszęciu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości podejmowana jest przez Radę EIW.

Artykuł 20

Tajemnica służbowa

20.1. Członkowie Rady EIW i personel EIW obowiązani są, nawet po zakończeniu pełnienia swoich obowiązków, do nieudzielania informacji objętych tajemnicą służbową.

20.2. Osoby mające dostęp do danych podlegających prawu Wspólnoty nakładającemu obowiązek zachowania tajemnicy podlegają temu prawu.

Artykuł 21

Przywileje i immunitety

EIW korzysta na terenie Państw Członkowskich z wszystkich przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania swoich zadań, na warunkach ustanowionych w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, załączonym do Traktatu ustanawiającego Jednolitą Radę i Jednolitą Komisję Wspólnot Europejskich.

Artykuł 22

Sygnatariusze

Prawne zobowiązania EIW w stosunku do osób trzecich podejmowane są przez przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego albo na podstawie podpisów dwóch członków personelu EIW, należycie upoważnionych przez przewodniczącego do składania ich w imieniu EIW.

Artykuł 23

Likwidacja EIW

23.1. Zgodnie z artykułem 109I niniejszego Traktatu EIW przechodzi w stan likwidacji w chwili ustanowienia EBC. Wszelkie aktywa i pasywa EIW przechodzą automatycznie do EBC. Ten ostatni likwiduje EIW zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu. Likwidacja zostanie zakończona z początkiem trzeciego etapu.

23.2. Mechanizm tworzenia ECU w stosunku do złota i dolarów amerykańskich, zgodnie z ustaleniami artykułu 17 Umowy ESW, zostaje uruchomiony do pierwszego dnia trzeciego etapu zgodnie z artykułem 20 rzeczony Umowy.

23.3. Wszelkie roszczenia i zobowiązania wynikające z mechanizmu finansowania na bardzo krótki okres oraz z mechanizmu krótkookresowego wsparcia walutowego, przewidzianych w umowach wymienionych w artykule 6.1, zostaną uregulowane do pierwszego dnia trzeciego etapu.

23.4. Pozostałe aktywa EIW zostaną sprzedane, a wszelkie pozostałe zobowiązania EIW uregulowane.

23.5. Wpływy z likwidacji opisane w artykule 23.4 zostaną rozdzielone pomiędzy narodowe banki centralne zgodnie z kluczem wspomnianym w artykule 16.2.

23.6. Rada EIW może podjąć kroki konieczne do zastosowania artykułów 23.4 i 23.5.

23.7. W chwili ustanowienia EBC Przewodniczący EIW zrzeka się swego urzędu.

PROTOKÓŁ

w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC ustalić szczegóły procedury nadmiernego deficytu, określonej w artykule 104c Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Artykuł 1

Wartości bazowe wspomniane w artykule 104c.2 niniejszego Traktatu są następujące:

- 3% dla stosunku planowanego lub rzeczywistego deficytu budżetowego do produktu krajowego brutto wyrażonego w cenach rynkowych;
- 60% dla stosunku zadłużenia publicznego do produktu krajowego brutto wyrażonego w cenach rynkowych.

Artykuł 2

W artykule 104c niniejszego Traktatu i w niniejszym Protokole:

- „publiczny” oznacza to co związane jest z rządem w ogólności, tzn. dotyczy rządu centralnego, władz regionalnych lub lokalnych i funduszy ubezpieczeń społecznych, z wyłączeniem operacji handlowych, określonych w Europejskim Systemie Zintegrowanej Rachunkowości Gospodarczej;
- „deficyt” oznacza pożyczki netto, zgodnie z definicją w Europejskim Systemie Zintegrowanej Rachunkowości;
- „inwestycja” oznacza tworzenie trwałego kapitału brutto, zgodnie z definicją w Europejskim Systemie Zintegrowanej Rachunkowości;
- „zadłużenie” oznacza całkowitą sumę długów brutto w ich wartości nominalnej, występujących na koniec roku i skonsolidowanych w ramach sektora publicznego, zgodnie z definicją zawartą w pierwszym akapicie.

Artykuł 3

W celu zapewnienia efektywności procedury stosowanej na wypadek nadmiernego deficytu, rządy Państw Członkowskich, w ramach tej procedury, są odpowiedzialne za deficyt publiczny, zgodnie z definicją zawartą w pierwszym akapicie artykułu 2. państwa członkowskie zapewnią, by krajowe procedury w sferze budżetowej pozwoliły im wywiązać się ze zobowiązań w tej dziedzinie, wynikających z niniejszego Traktatu. państwa członkowskie zdają Komisji regularnie i bezzwłocznie sprawozdania dotyczące ich planowanych i rzeczywistych deficytów oraz poziomów ich zadłużeń.

Artykuł 4

Dane statystyczne, z których korzysta się przy stosowaniu niniejszego Protokołu są dostarczane przez Komisję.

PROTOKÓŁ

w sprawie kryteriów zbieżności określonych w artykule 109j Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC ustalić szczegóły dotyczące kryteriów zbieżności, które będą kierowały Wspólnotą przy podejmowaniu decyzji dotyczącej przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczo-walutowej określonej w artykule 109j.1 niniejszego Traktatu,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Artykuł 1

Kryterium stabilności cen określone w pierwszym akapicie artykułu 109j.1 niniejszego Traktatu oznacza, że państwo członkowskie ma trwały poziom stabilności cen, a średnia stopa inflacji, odnotowana w tym państwie w ciągu jednego roku poprzedzającego badanie, nie przekracza więcej niż 1.5 punkta procentowego inflacji trzech państw członkowskich o najbardziej stabilnych cenach. Inflacja mierzona jest za pomocą wskaźnika cen artykułów konsumpcyjnych na porównywalnych podstawach, z uwzględnieniem różnic w definicjach krajowych.

Artykuł 2

Kryterium sytuacji finansów publicznych, określone w trzecim akapicie artykułu 109j.1 niniejszego Traktatu, oznacza, że w czasie badania państwo członkowskie nie jest przedmiotem decyzji Rady zgodnie z artykułem 109c.6 niniejszego Traktatu, stwierdzającej istnienie nadmiernego deficytu.

Artykuł 3

Kryterium udziału w mechanizmie kursów walut Europejskiego Systemu Walutowego, określonego w trzecim akapicie artykułu 109j.1 niniejszego Traktatu, oznacza, że państwo członkowskie stosowało normalne granice wahań, przewidziane w mechanizmie kursów walut Europejskiego Systemu Walutowego, bez poważnych napięć przynajmniej przez dwa lata przez badaniem. W szczególności, państwo członkowskie nie zdewaluowało dwustronnego kursu swojej waluty wobec żadnej innej waluty państwa członkowskiego z własnej inicjatywy przez ten sam okres.

Artykuł 4

Kryterium zbieżności stóp procentowych określone w czwartym akapicie artykułu 109j.1 niniejszego Traktatu oznacza, że w ciągu jednego roku przed badaniem państwo członkowskie posiadało średnią nominalną długoterminową stopę procentową nie przekraczającą więcej niż o 2 punkty procentowe stopy procentowej trzech państw członkowskich o najbardziej stabilnych cenach. Stopy procentowe oblicza się na podstawie długoterminowych obligacji państwowych lub porównywalnych papierów wartościowych, z uwzględnieniem różnic w definicjach krajowych.

Artykuł 5

Dane statystyczne, z których korzysta się przy stosowaniu niniejszego Protokołu, są dostarczane przez Komisję.

Artykuł 6

Rada, działając jednomyślnie, na wniosek Komisji i po porozumieniu z Parlamentem Europejskim, EIW lub EBC, w zależności od sytuacji, oraz Komitetu określonego w artykule 109c, przyjmuje odpowiednie postanowienia dla ustanowienia kryteriów zbieżności określonych w artykule 109j niniejszego Traktatu, które następnie zastąpią niniejszy Protokół.

PROTOKÓŁ

zmieniający protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UWAŻAJĄC, że zgodnie z artykułem 40 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego i artykułem 21 Statutu Europejskiego Instytutu Walutowego, Europejski Bank Centralny i Europejski Instytut Walutowy korzystają na terenie państw członkowskich z takich przywilejów i immunitetów, jakie są konieczne do wykonywania ich zadań,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Pojedynczy artykuł

Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich załączony do Traktatu ustanawiającego Jednolitą Radę i Jednolitą Komisję Wspólnot Europejskich zostaje uzupełniony następującymi postanowieniami:

„Artykuł 23

Niniejszy Protokół stosuje się także do Europejskiego Banku Centralnego, do członków jego organów i do jego personelu, z zastrzeżeniem postanowień Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Europejski Bank Centralny jest dodatkowo zwolniony z wszelkich form opodatkowania lub obciążeń o podobnym charakterze na wypadek wzrostu jego kapitału i z wszelkich

formalności, które mogą być z tym związane w państwie, w którym Bank ma swoją siedzibę. Działania Banku i jego organów, podejmowane zgodnie ze Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, nie podlegają żadnemu podatkowi obrotowemu.

Powyższe postanowienia stosują się także do Europejskiego Instytutu Walutowego. Jego rozwiązanie lub likwidacja nie wiąże się z żadnymi obciążeniami.”

PROTOKÓŁ

w sprawie Danii

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC rozstrzygnąć pewne szczególne problemy dotyczące Danii,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Postanowienia artykułu 14 Protokołu dotyczącego Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego nie mają wpływu na prawo Narodowego Banku Danii do realizacji jego obecnych zadań dotyczących tych obszarów Królestwa Danii, które nie stanowią części Wspólnoty.

PROTOKÓŁ

w sprawie Portugalii

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC rozstrzygnąć pewne szczególne problemy dotyczące Portugalii,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

1. Portugalia zostaje niniejszym upoważniona do utrzymywania przyznanej autonomicznym regionom Azorów i Madery możliwości korzystania z nieoprocentowanego kredytu Banco de Portugal na warunkach określonych obowiązującym prawem portugalskim.
2. Portugalia zobowiązuje się do podjęcia wszelkich starań w celu zlikwidowania wyżej wymienionego kredytu możliwie jak najszybciej.

PROTOKÓŁ

w sprawie przejścia do trzeciego etapu Unii Gospodarczo-Walutowej

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

deklarują nieodwracalność przejścia Wspólnoty do trzeciego etapu Unii Gospodarczo-Walutowej poprzez podpisanie nowych postanowień traktatowych o Unii Gospodarczo-Walutowej.

W związku z powyższym wszystkie państwa członkowskie, bez względu na to czy spełniają warunki konieczne do przyjęcia jednolitej waluty, respektują wolę Wspólnoty sprawnego przejścia do trzeciego etapu; dlatego też żadne państwo członkowskie nie będzie utrudniało przejścia do trzeciego etapu.

Jeżeli do końca 1997 roku data rozpoczęcia trzeciego etapu nie zostanie ustalona, zainteresowane państwa członkowskie, instytucje Wspólnoty oraz inne zainteresowane organa przyspieszą w 1998 roku wszelkie prace przygotowawcze dla zapewnienia przejścia Wspólnoty do trzeciego etapu nieodwołalnie 1 stycznia 1999 roku i dla umożliwienia EBC i ESBC rozpoczęcia ich działalności od tego dnia.

Niniejszy Protokół zostaje załączony do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

PROTOKÓŁ

w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZNAJĄC, że Zjednoczone Królestwo nie jest zobowiązane do przejścia do trzeciego etapu Unii Gospodarczo-Walutowej bez specjalnej decyzji orzekającej o powyższym, podjętej przez jego rząd i parlament,

BIORĄC POD UWAGĘ praktykę rządu Zjednoczonego Królestwa finansowania jego potrzeb kredytowych przez sprzedaż długów sektorowi prywatnemu,

PRZYJĘŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

1. Zjednoczone Królestwo powiadomi Radę o swojej intencji przejścia do trzeciego etapu, zanim Rada dokona oceny zgodnie z artykułem 109j.2 niniejszego Traktatu.

Jeżeli Zjednoczone Królestwo nie powiadomi Rady o swej intencji przejścia do trzeciego etapu, nie jest ono do tego zobowiązane.

Jeżeli nie została ustalona data rozpoczęcia trzeciego etapu zgodnie z artykułem 109j.3 niniejszego Traktatu, Zjednoczone Królestwo może powiadomić o swej intencji przejścia do trzeciego etapu przed 1 stycznia 1998 roku.

2. Paragrafy od 2 do 9 stosują się, jeżeli Zjednoczone Królestwo powiadomi Radę, że nie jest jego intencją przejście do trzeciego etapu.

3. Zjednoczone Królestwo nie zostanie zaliczone do większości państw członkowskich, które spełniają konieczne warunki określone w drugim akapicie artykułu 109j.2 i pierwszym akapicie artykułu 109j.3 niniejszego Traktatu.

4. Zjednoczone Królestwo zachowuje swoje uprawnienia w zakresie polityki walutowej zgodnie z prawem krajowym.

5. Artykuły 3a.2, 104c punkty 1, 9 i 11, 105 punkty 1-5, 105a, 107, 108, 108a, 109, 109a punkty 1 i 2b i 109l punkty 4 i 5 niniejszego Traktatu nie stosują się do Zjednoczonego Królestwa. W powyższych postanowieniach odniesienia do Wspólnoty lub Państw Członkowskich nie uwzględniają Zjednoczonego Królestwa a odniesienia do narodowych banków centralnych nie uwzględniają Bank of England.

6. Artykuły 109e. 4 oraz 109h i 109i niniejszego Traktatu nadal stosują się do Zjednoczonego Królestwa. Artykuły 109c.4 i 109m stosują się do Zjednoczonego Królestwa, tak jakby było ono objęte derogacją.

7. Prawa do głosowania Zjednoczonego Królestwa zostają zawieszane w odniesieniu do czynności Rady określonych w artykułach wymienionych w paragrafie 5. W tym celu ważne głosy Zjednoczonego Królestwa wyłącza się z wszelkich obliczeń większości kwalifikowanej w rozumieniu artykułu 109k.5 niniejszego Traktatu.

Zjednoczone Królestwo nie ma także prawa uczestniczyć w mianowaniu prezesa, wiceprezesa i pozostałych członków Zarządu EBC, zgodnie z artykułami 109a.2b i 109l.1 niniejszego Traktatu.

8. Artykuły 3, 4, 6, 7, 9.2, 10.1, 10.3, 11.2, 12.1, 14, 16, 18 do 20, 22, 23, 26, 27, 30 do 34, 50 i 52 Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego („Statuty”) nie stosują się do Zjednoczonego Królestwa.

W powyższych artykułach odniesienia do Wspólnoty lub państw członkowskich nie uwzględniają Zjednoczonego Królestwa, a odniesienia do narodowych banków centralnych nie uwzględniają Bank of England.

Odniesienia, zawarte w artykułach 10.3 i 30.2 Statutu do „subskrybowanego kapitału EBC” nie uwzględniają kapitału subskrybowanego przez Bank of England.

9. Artykuł 109l.3 niniejszego Traktatu i artykuły 44-48 Statutu stosują się bez względu na to, czy państwo członkowskie jest objęte derogacją, z zastrzeżeniem następujących poprawek:

a) odniesienia, w artykule 44, do zadań EBC i EIW obejmują zadania, które pozostają nadal do wykonania w trzecim etapie w związku z ewentualną decyzją Zjednoczonego Królestwa o nieprzechodzeniu do tego etapu;

b) poza zadaniami wymienionymi w artykule 47 EBC udziela również porad i pomocy w związku z przygotowaniem wszelkich decyzji, które Rada mogłaby podjąć wobec Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z przepisami punktu 10 a) i c);

c) Bank of England wpłaca swój udział do kapitału EBC jako wkład w jego koszty operacyjne na takiej samej zasadzie jak narodowe banki centralne państw członkowskich objętych derogacją.

10. Jeżeli Zjednoczone Królestwo nie przejdzie do trzeciego etapu, może notyfikować o zmianie swej decyzji w dowolnym terminie po rozpoczęciu powyższego etapu. W takim przypadku:

a) Zjednoczone Królestwo ma prawo przejścia do powyższego etapu wyłącznie po spełnieniu koniecznych warunków. Rada, działając na wniosek Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z warunkami i procedurą ustanowioną w artykule 109k. 2 niniejszego Traktatu, decyduje, czy Zjednoczone Królestwo spełnia konieczne warunki.

b) Bank of England wpłaca swój subskrybowany kapitał, przekazuje do EBC środki rezerw dewizowych i wpłaca swój udział do jego rezerw na takich samych zasadach jak narodowy bank centralny państwa członkowskiego, którego derogacja została uchylona.

c) Rada, działając zgodnie z zasadami i procedurą określoną w artykule 109l. 5 niniejszego Traktatu, podejmuje wszelkie inne decyzje konieczne dla umożliwienia przejścia Zjednoczonego Królestwa do trzeciego etapu.

Jeżeli Zjednoczone Królestwo przechodzi do trzeciego etapu na mocy postanowień niniejszego Protokołu, punkty 3-9 przestają być wiążące.

11. Bez względu na artykuły 104 i 109e. 3 niniejszego Traktatu i artykuł 21.1 Statutu, rząd Zjednoczonego Królestwa może zachować kredyt „Ways and Means”, którą posiada w Bank of England dopóty, dopóki Zjednoczone Królestwo nie przejdzie do trzeciego etapu.

PROTOKÓŁ

w sprawie postanowień dotyczących Danii

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC rozstrzygnąć, zgodnie z ogólnymi celami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, pewne szczególne problemy występujące obecnie,

ZWAŻYWSZY NA TO, że duńska Konstytucja zawiera postanowienia, które mogą zakładać konieczność referendum w Danii przed przystąpieniem Danii do trzeciego etapu Unii Gospodarczo Walutowej,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

1. Rząd duński zawiadamia Radę o swoim stanowisku dotyczącym uczestnictwa w trzecim etapie, zanim Rada dokona własnej oceny zgodnie z artykułem 109j. 2 niniejszego Traktatu.

2. W przypadku zawiadomienia, że Dania nie będzie uczestniczyć w trzecim etapie, zostanie ona objęta derogacją. Oznacza to, że wszelkie artykuły i postanowienia niniejszego Traktatu i Statutu ESBC dotyczące derogacji stosują się do Danii.

3. W takim przypadku Dania nie będzie zaliczana do większości państw członkowskich, które spełniają konieczne warunki określone w drugim akapicie artykułu 109j. 2 i pierwszym akapicie artykułu 109j. 3 niniejszego Traktatu.

4. Dla uchylenia tej derogacji, procedura określona w artykule 109k. 2 zostanie rozpoczęta jedynie na wniosek Danii.

5. W przypadku uchylenia derogacji postanowienia niniejszego Protokołu przestają być stosowane.

PROTOKÓŁ

w sprawie Francji

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC wziąć pod uwagę szczególną kwestię odnoszącą się do Francji,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Francja zachowuje swój przywilej emisji pieniądza na swoich terytoriach zamorskich, na warunkach określonych jej prawem krajowym, i posiada wyłączne prawo określenia parytetu franka CFP.

PROTOKÓŁ

w sprawie polityki społecznej

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

ZWAŻYWSZY, że 11 państw członkowskich, to znaczy Królestwo Belgii, Królestwo Danii, Republika Francuska, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Królestwo Holandii, Irlandia, Wielkie Księstwo Luksemburga, Republika Federalna Niemiec, Republika Portugalii i Republika Włoska, pragnie kontynuować drogę wytyczoną przez Kartę Społeczną z 1989 roku; że zawarły pomiędzy sobą w tym celu Umowę, która zostaje załączona do niniejszego Protokołu; że niniejszy Protokół i Umowa ta nie ograniczają postanowień niniejszego Traktatu, a w szczególności tych, które dotyczą polityki społecznej, stanowiącej integralną część *acquis communautaire*:

1. Zgadniają się na upoważnienie powyższych 11 państw członkowskich do korzystania z instytucji, procedur i mechanizmów Traktatu, w celu podejmowania między sobą i stosowania, w stopniu ich dotyczącym, działań i decyzji wymaganych dla urzeczywistnienia wyżej wspomnianej Umowy.

2. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej nie bierze udziału w dyskusjach i przyjmowaniu przez Radę wniosków Komisji poczynionych na podstawie niniejszego Protokołu i wyżej wymienionej Umowy.

W drodze derogacji artykułu 148. 2 Traktatu działania Rady podjęte w związku z niniejszym Protokołem, które muszą zostać przyjęte kwalifikowaną większością głosów, uważa się za przyjęte, jeżeli otrzymają przynajmniej 44 głosy aprobujące. Jednomyślność członków Rady, z wyłączeniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, jest wymagana w stosunku do działań Rady, które muszą zostać przyjęte jednomyślnie, i dla tych, które zmieniają wniosek Komisji.

Akty przyjęte przez Radę i wszelkie konsekwencje finansowe, inne niż koszty administracyjne przewidziane na rzecz instytucji, nie stosują się do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

3. Niniejszy Protokół załącza się do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

UMOWA

w sprawie polityki społecznej zawarta pomiędzy państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej z wyłączeniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Niżej podpisanych 11 WYSOKICH UMAWIAJĄCYCH SIĘ STRON, to znaczy Królestwo Belgii, Królestwo Danii, Republika Francuska, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Królestwo Holandii, Irlandia, Wielkie Księstwo Luksemburga, Republika Federalna Niemiec, Republika Portugalii i Republika Włoska, (zwane dalej „państwami członkowskimi”),

PRAGNĄC wprowadzić w życie Kartę Społeczną z 1989 roku na podstawie *acquis communautaire*,

BIORĄC POD UWAGĘ Protokół w sprawie polityki społecznej,

UZGODNIŁY, co następuje:

Artykuł 1

Wspólnota i państwa członkowskie mają na celu wspieranie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, odpowiednią ochronę socjalną, dialog pomiędzy zarządzającymi a pracującymi, rozwój potencjału ludzkiego dla zapewnienia trwałego, wysokiego poziomu zatrudnienia i walki z eksluzją społeczną. Dla osiągnięcia tych celów, Wspólnota i państwa członkowskie zastosują środki uwzględniające różnorodność form praktyk krajowych, zwłaszcza jeśli chodzi o stosunki umowne, oraz potrzebę utrzymania konkurencyjności gospodarki Wspólnoty.

Artykuł 2

1. Dla zapewnienia osiągnięcia celów określonych w artykule 1, Wspólnota wspiera i uzupełnia działania państw członkowskich w następujących dziedzinach:

- poprawa środowiska pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;
- warunki pracy;
- informowanie pracowników i konsultacje z nimi;
- równouprawnienie mężczyzn i kobiet, jeśli chodzi o ich możliwości na rynku pracy i sposób ich traktowania w pracy;
- integracja osób wyłączonych z rynku pracy, z zastrzeżeniem artykułu 127 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dalej nazywanego „Traktatem”).

2. W powyższym celu Rada może ustanowić, w drodze dyrektyw, wymagania minimalne wprowadzane stopniowo, mając na uwadze warunki i zasady techniczne istniejące w każdym państwie członkowskim. W tych dyrektywach powinno się unikać narzucania ograniczeń administracyjnych, finansowych i prawnych w sposób, który opóźniłby tworzenie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.

Rada działa zgodnie z procedurą określoną w artykule 189c Traktatu, po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

3. Jednakże Rada działa jednomyślnie, na wniosek Komisji, po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w następujących dziedzinach:

- ochrona i opieka socjalna pracowników;
- ochrony pracowników, których umowa o pracę została rozwiązana;
- reprezentowanie i zbiorowa obrona interesów pracowników i pracodawców, włącznie z podejmowaniem wspólnych ustaleń z zastrzeżeniem paragrafu 6;
- warunki zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium Wspólnoty;
- wkłady finansowe na rzecz wspierania zatrudnienia i tworzenia miejsc pracy, z zastrzeżeniem postanowień odnoszących się do Funduszu Społecznego.

4. Państwo członkowskie może powierzyć zarządzającym i pracującym, na ich wspólny wniosek, realizację dyrektyw zatwierdzonych zgodnie z paragrafami 2 i 3.

W takim przypadku państwo członkowskie zapewni, że nie później niż w dniu, w którym dyrektywa musi zostać przeniesiona zgodnie z artykułem 189, zarządzający i pracujący (partnerzy społeczni) podejmą niezbędne środki w drodze porozumienia. Od danego państwa członkowskiego wymaga się podjęcia wszelkich koniecznych środków pozwalających mu na

znalezienie się zawsze w sytuacji umożliwiającej mu zagwarantowanie wyników założonych przez daną dyrektywę.

5. Postanowienia przyjęte w wyniku niniejszego artykułu nie stoją na przeszkodzie żadnemu państwu członkowskiemu w utrzymywaniu lub podejmowaniu ostrzejszych środków ochronnych zgodnych z niniejszym Traktatem.

6. Postanowienia niniejszego artykułu nie są stosowane się do płacy, prawa zrzeszania, prawa do strajku ani do prawa wprowadzania lokautu.

Artykuł 3

1. Komisja ma za zadanie wspieranie konsultacji partnerów społecznych (zarządzających i pracujących) na szczeblu Wspólnoty i podejmuje odpowiednie środki dla ułatwienia ich dialogu poprzez zapewnienie zrównoważonego wsparcia stron.

2. W tym celu przed składaniem wniosków z zakresu polityki społecznej Komisja przeprowadza konsultacje z zarządzającymi i pracującymi (partnerami społecznymi) na temat możliwego kierunku działań Wspólnoty.

3. Jeżeli po takich konsultacjach Komisja uzna działanie Wspólnoty za celowe, przeprowadza konsultacje z partnerami społecznymi (zarządzającymi i pracującymi) na temat treści przewidywanego wniosku. Partnerzy społeczni (zarządzający i pracujący) przedkładają Komisji opinię lub, w razie potrzeby, zalecenie.

4. Przy okazji powyższych konsultacji partnerzy społeczni mogą poinformować Komisję o swoim życzeniu rozpoczęcia procedury określonej w artykule 4. Procedura ta nie powinna trwać dłużej niż dziewięć miesięcy, chyba że partnerzy społeczni (zarządzający i pracujący) oraz Komisja wspólnie zdecydują o jej przedłużeniu.

Artykuł 4

1. Jeżeli takie będzie życzenie partnerów społecznych (zarządzających i pracujących), dialog pomiędzy nimi na poziomie Wspólnoty może prowadzić do stosunków kontraktowych, włącznie z umowami.

2. Umowy zawarte na szczeblu Wspólnoty są realizowane albo zgodnie z procedurą i praktyką właściwą dla partnerów społecznych (zarządzających i pracujących) oraz państw członkowskich, albo - w sprawach objętych artykułem 2 - na wspólny wniosek stron sygnatariuszy, na podstawie decyzji Rady podjętej na wniosek Komisji.

Rada działa większością kwalifikowaną, z wyłączeniem umów, które zawierają jedno lub więcej postanowień związanych z kwestiami określonymi w artykule 2.3, w którym to przypadku działa jednomyślnie.

Artykuł 5

Mając na względzie osiągnięcie celów określonych w artykule 1 i nie naruszając innych postanowień Traktatu, Komisja wspiera współpracę pomiędzy państwami członkowskimi i

ułatwia koordynację ich działań we wszelkich kwestiach polityki społecznej objętych niniejszą Umową.

Artykuł 6

1. Każde państwo członkowskie zapewnia stosowanie zasady równego wynagrodzenia mężczyźni i kobiet za tę samą pracę.
2. Dla celów niniejszego artykułu wynagrodzenie oznacza zwykłą, podstawową lub minimalną płacę, lub pensję, lub jakąkolwiek inną zapłatę w gotówce lub w naturze, którą pracownik otrzymuje bezpośrednio lub pośrednio, w związku ze swoim zatrudnieniem, od swojego pracodawcy.

Równe wynagrodzenie, bez dyskryminacji ze względu na płeć, oznacza, że:

a) wynagrodzenie za tę samą pracę w stawkach akordowych jest obliczane na podstawie tej samej jednostki obliczeniowej;

b) wynagrodzenie za pracę w stawkach godzinowych jest takie samo za tę samą pracę.

3. Niniejszy artykuł nie uniemożliwia żadnemu państwu członkowskiemu stosowania lub podejmowania kroków zapewniających szczególne korzyści dla kobiet, mających ułatwić im podejmowanie pracy zawodowej, zapobiec niekorzystnym aspektom ich kariery zawodowej, lub je kompensować.

Artykuł 7

Komisja sporządza każdego roku sprawozdanie dotyczące postępu w osiąganiu celów zawartych w artykule 1, włącznie z sytuacją demograficzną Wspólnoty. Sprawozdanie jest przesyłane do Parlamentu Europejskiego i do Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

Parlament Europejski może wezwać Komisję do przygotowania sprawozdań dotyczących szczegółowych problemów związanych z sytuacją społeczną.

Deklaracje

1. Deklaracja w sprawie artykułu 2.2

Jedenaście Wysokich Umawiających się Stron oświadcza, że w czasie dyskusji nad artykułem 2.2 Umowy uzgodniono, iż nie jest zamiarem Wspólnoty, poprzez ustanawianie wymagań minimalnych dla ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, dyskryminowanie, w sposób nie uzasadniony przez okoliczności, pracowników małych i średnich przedsiębiorstw.

2. Deklaracja w sprawie artykułu 4. 2

Jedenaście Wysokich Umawiających się Stron oświadcza, że pierwsze z porozumień dla realizacji umów pomiędzy partnerami społecznymi (zarządzającymi i pracującymi) na szczeblu Wspólnoty - wspomnianych w artykule 4. 2 - będzie polegało na ustaleniu poprzez zbiorowe negocjacje, zgodnie z przepisami każdego państwa członkowskiego, treści tych

umów, oraz że w konsekwencji porozumienie to nie oznaczało zobowiązania państw członkowskich do zastosowania powyższych umów bezpośrednio lub wypracowania przepisów dla ich zastosowania, ani też zobowiązania zmiany obowiązującego prawa krajowego dla ułatwienia ich realizacji.

PROTOKÓŁ

w sprawie spójności gospodarczej i społecznej

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PAMIĘTAJĄC o tym, że Unia postawiła sobie cel wspierania postępu gospodarczego i społecznego, między innymi poprzez wzmacnianie spójności ekonomicznej i społecznej,

PAMIĘTAJĄC, że artykuł 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zawiera zadanie wspierania spójności ekonomicznej i społecznej i solidarności pomiędzy państwami członkowskimi, oraz że wzmacnianie spójności ekonomicznej i społecznej znajduje się pośród działań Wspólnoty wymienionych w artykule 3,

PAMIĘTAJĄC, że postanowienia Tytułu XIV części trzeciej, dotyczące całokształtu spójności ekonomicznej i społecznej, zapewniają podstawy prawne dla konsolidacji i dalszego rozwoju działań Wspólnoty w kwestii spójności ekonomicznej i społecznej, włącznie z ustanowieniem nowego funduszu,

PAMIĘTAJĄC, że postanowienia Tytułu XII części trzeciej dotyczącego sieci transeuropejskich i Tytułu XVI dotyczącego środowiska naturalnego przewidują ustanowienie Funduszu Spójności, który ma powstać przed grudniem 1993 roku,

OZNAMIAJĄC swoją wiarę, że dążenie do Unii Gospodarczo-Walutowej przyczyni się do rozwoju gospodarczego państw członkowskich,

DOSTRZEGAJĄC realne podwojenie Funduszy Strukturalnych Wspólnoty pomiędzy 1987 a 1993, co pociąga za sobą znaczne transfery, szczególnie w proporcji do produktu krajowego brutto najslabiej rozwijających się państw członkowskich,

DOSTRZEGAJĄC fakt, że Europejski Bank Inwestycyjny udziela znacznych i coraz większych pożyczek na rzecz najbiedniejszych regionów,

DOSTRZEGAJĄC pragnienie większej elastyczności ustaleń dotyczących przydzielania środków z funduszy strukturalnych,

DOSTRZEGAJĄC pragnienie dostosowywania zakresów udziału Wspólnoty w programach i projektach niektórych krajów,

DOSTRZEGAJĄC propozycję większego brania pod uwagę - w systemie środków własnych -względnie dobrej koniunktury państw członkowskich,

POTWIERDZAJĄ, że wspieranie spójności ekonomicznej i społecznej jest istotne dla pełnego rozwoju i trwałego powodzenia Wspólnoty i podkreślają znaczenie włączenia zapisu o spójności ekonomicznej i społecznej do artykułów 2 i 3 niniejszego Traktatu,

POTWIERDZAJĄ swoje przekonanie, że Fundusze Strukturalne powinny nadal pełnić istotną rolę w osiągnięciu celów Wspólnoty w zakresie spójności,

POTWIERDZAJĄ swoje przekonanie, że Europejski Bank Inwestycyjny powinien nadal przeznaczać większość swoich środków na wspieranie spójności ekonomicznej i społecznej oraz deklarują swoją wolę ponownego rozpatrzenia potrzeb kapitałowych Europejskiego Banku Inwestycyjnego tak szybko, jak będzie to konieczne dla powyższego celu,

POTWIERDZAJĄ potrzebę gruntownej oceny funkcjonowania i efektywności Funduszy Strukturalnych w 1992 roku i potrzebę ponownego rozpatrzenia, przy tej okazji, odpowiedniej wielkości tych funduszy w świetle zadań Wspólnoty na polu spójności ekonomicznej i społecznej,

POSTANAWIAJĄ, że Fundusz Spójności ustanowiony przed 31 grudnia 1993 roku przydzieli wkłady finansowe Wspólnoty do projektów z zakresu środowiska naturalnego i sieci transeuropejskich w Państwach Członkowskich, których produkt narodowy brutto na głowę mieszkańca jest niższy niż od 90% średniej Wspólnoty i które mają program prowadzący do spełnienia warunków zbieżności gospodarczej ustanowionych w artykule 104c,

DEKLARUJĄ swój zamiar zezwalania na większą elastyczność w przydzielaniu kredytów z funduszy strukturalnych na konkretne potrzeby nie objęte obecnymi przepisami dotyczącymi funduszy strukturalnych,

DEKLARUJĄ swoją wolę dostosowywania zakresów uczestnictwa Wspólnoty w programach i projektach funduszy strukturalnych w celu uniknięcia nadmiernych wzrostów wydatków budżetowych w najsłabiej rozwijających się państwach członkowskich,

UZNAJĄ potrzebę regularnej kontroli postępów w osiągnięciu spójności ekonomicznej i społecznej oraz zapewniają o swojej woli rozważenia wszelkich koniecznych do tego środków.

DEKLARUJĄ swój zamiar uważniejszego brania pod uwagę zdolności udziału poszczególnych państw członkowskich w systemie środków własnych i zbadania sposobów poprawy, dla najsłabiej rozwijających się państw członkowskich, elementów regresywnych występujących w istniejącym obecnie systemie środków własnych,

POSTANAWIAJĄ załączyć niniejszy Protokół do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

PROTOKÓŁ

w sprawie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZGODNIŁY następujące postanowienie, które zostaje załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów posiadają wspólną strukturę organizacyjną.

PROTOKÓŁ

załączony do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYJĘŁY następujące postanowienia, które zostają załączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie:

Traktat o Unii Europejskiej, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie, Traktaty lub Akty zmieniające lub uzupełniające powyższe Traktaty nie mają wpływu na stosowanie w Irlandii artykułu 40.3.3 Konstytucji Irlandii.

AKT KOŃCOWY

1. Konferencje przedstawicieli rządów państw członkowskich, które odbyły się w Rzymie 15 grudnia 1990 roku w celu przyjęcia za wspólną zgodą zmian do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą, mając na względzie osiągnięcie Unii Politycznej oraz końcowe etapy Unii Gospodarczo-Walutowej, a także konferencje, które odbyły się w Brukseli 3 lutego 1992 roku dla dokonania zmian w Traktatach ustanawiających odpowiednio Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, jako wynik zmian przewidzianych dla Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą, przyjęły następujące teksty:

I. Traktat o Unii Europejskiej

II. Protokoły

1. Protokół w sprawie nabywania własności w Danii
2. Protokół w sprawie artykułu 119 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
3. Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego
4. Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Instytutu Walutowego
5. Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu

6. Protokół w sprawie kryteriów zbieżności określonych w artykule 109j Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
7. Protokół zmieniający Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich
8. Protokół w sprawie Danii
9. Protokół w sprawie Portugalii
10. Protokół w sprawie przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczo-walutowej
11. Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
12. Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Danii
13. Protokół w sprawie Francji
14. Protokół w sprawie polityki społecznej z załączoną umową zawartą pomiędzy Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej z wyłączeniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, do której dołączone są dwie deklaracje
15. Protokół w sprawie spójności gospodarczej i społecznej
16. Protokół w sprawie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów
17. Protokół załączony do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie

Konferencje uzgodniły, że Protokoły określone powyżej w punktach 1-16 zostają załączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i że Protokół określony powyżej w punkcie 17 zostaje załączony do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie.

2. W czasie podpisywania niniejszych tekstów, Konferencje przyjęły deklaracje wymienione poniżej i załączone do niniejszym Akcie Końcowym:

III. Deklaracje

1. Deklaracja w sprawie ochrony cywilnej, energii i turystyki
2. Deklaracja w sprawie obywatelstwa w państwach członkowskich
3. Deklaracja w sprawie Tytułów III i IV części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
4. Deklaracja w sprawie Tytułu VI części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
5. Deklaracja w sprawie współpracy walutowej z krajami nie należącymi do Wspólnoty

6. Deklaracja w sprawie stosunków walutowych z Republiką San Marino, Państwem Watykańskim i Księstwem Monako
7. Deklaracja w sprawie artykułu 73d Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
8. Deklaracja w sprawie artykułu 109 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
9. Deklaracja w sprawie Tytułu XVI części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
10. Deklaracja w sprawie artykułów 109, 130r i 130y Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
11. Deklaracja w sprawie dyrektywy z 24 listopada 1988 roku (Emisje zanieczyszczeń)
12. Deklaracja w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju
13. Deklaracja w sprawie roli parlamentów krajowych w Unii Europejskiej
14. Deklaracja w sprawie Konferencji Parlamentów
15. Deklaracja w sprawie liczby członków Komisji i Parlamentu Europejskiego
16. Deklaracja w sprawie hierarchii aktów prawnych Wspólnoty
17. Deklaracja w sprawie prawa dostępu do informacji
18. Deklaracja w sprawie szacunkowych kosztów wynikających z propozycji Komisji
19. Deklaracja w sprawie realizacji prawa Wspólnoty
20. Deklaracja w sprawie oceny wpływu środków podejmowanych przez Wspólnotę na środowisko naturalne
21. Deklaracja w sprawie Trybunału Rewidentów Księgowych
22. Deklaracja w sprawie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
23. Deklaracja w sprawie współpracy ze stowarzyszeniami charytatywnymi
24. Deklaracja w sprawie ochrony zwierząt
25. Deklaracja w sprawie reprezentowania interesów krajów i terytoriów zamorskich określonych w artykule 227 punkty 3 i 5 podpunkty a) i b), Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
26. Deklaracja w sprawie najbardziej odległych regionów Wspólnoty

27. Deklaracja w sprawie głosowania w sprawach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
28. Deklaracja w sprawie ustaleń praktycznych w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
29. Deklaracja w sprawie stosowania języków w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
30. Deklaracja w sprawie Unii Zachodnioeuropejskiej
31. Deklaracja w sprawie azylu
32. Deklaracja w sprawie współpracy policji
33. Deklaracja w sprawie sporów pomiędzy EBC i EIW a ich personelem.

Sporządzono w Maastricht dnia siódmego lutego tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego drugiego roku.

DEKLARACJA

w sprawie ochrony cywilnej, energii i turystyki

Konferencja oświadcza, że kwestia wprowadzenia do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Tytułów związanych ze sprawami określonymi w artykule 3.t powyższego Traktatu zostanie rozważona zgodnie z procedurą ustanowioną w artykule N. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, na podstawie sprawozdania, które Komisja przedstawi Radzie najpóźniej do 1996 roku.

Komisja oświadcza, że działania Wspólnoty w tych sprawach będą dokonywane na podstawie obecnych postanowień Traktatów ustanawiających Wspólnotę Europejską.

DEKLARACJA

w sprawie obywatelstwa w państwach członkowskich

Konferencja oświadcza, że jeżeli w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską jest mowa o obywatelach państw członkowskich, kwestia posiadania przez daną osobę obywatelstwa takiego czy innego państwa członkowskiego jest rozstrzygana wyłącznie w oparciu o prawo krajowe danego państwa członkowskiego. państwa członkowskie mogą wydawać oświadczenia informujące kogo uważają - biorąc pod uwagę cele Wspólnoty za swoich obywateli, w drodze deklaracji składanej Urzędowi Przewodniczącemu, i mogą w razie potrzeby zmieniać powyższe oświadczenia.

DEKLARACJA

w sprawie Tytułów III i VI części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Konferencja potwierdza, że dla celów stosowania postanowień określonych w rozdziale 4 Tytułu III dotyczącego kapitału i płatności oraz Tytułu VI dotyczącego polityki gospodarczej i walutowej, w części trzeciej niniejszego Traktatu, zwykle stosowana praktyka, zgodnie z którą Rada spotyka się w składzie ministrów gospodarki i finansów, będzie kontynuowana, z zastrzeżeniem przepisów artykułu 109j. punkty 2-4 i artykułu 109k.2.

DEKLARACJA

w sprawie Tytułu VI części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Konferencja potwierdza, że Przewodniczący Rady Europejskiej zaprasza ministrów gospodarki i finansów do uczestniczenia w posiedzeniach Rady Europejskiej, gdy Rada Europejska rozważa kwestie związane z Unią Gospodarczo-Walutową.

DEKLARACJA

w sprawie współpracy walutowej z krajami nie należącymi do Wspólnoty

Konferencja potwierdza, że Wspólnota dąży do wspierania stabilności międzynarodowych stosunków walutowych. W tym celu Wspólnota jest przygotowana do współpracy z innymi krajami europejskimi i pozaeuropejskimi, z którymi Wspólnota ma ścisłe powiązania ekonomiczne.

DEKLARACJA

w sprawie stosunków walutowych z Republiką San Marino, Państwem Watykańskim i Księstwem Monako

Konferencja wyraża zgodę na to, aby istniejące stosunki walutowe pomiędzy Włochami a San Marino i Włochami a Państwem Watykańskim oraz pomiędzy Francją a Monako nie zostały naruszone przez Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, aż do wprowadzenia ECU jako jednolitej waluty Wspólnoty.

Wspólnota podejmuje się ułatwić renegocjacje istniejących układów, które mogą okazać się konieczne w wyniku wprowadzenia ECU jako jednolitej waluty.

DEKLARACJA

w sprawie artykułu 73d Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Konferencja potwierdza, że prawo państwa członkowskiego do stosowania odpowiednich przepisów jego prawa podatkowego, określone w artykule 73d.1.a niniejszego Traktatu, dotyczy wyłącznie przepisów, które będą istniały na koniec 1993 roku. Jednakże, niniejsza

Deklaracja stosuje się wyłącznie do przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi i płatnościami wykonanymi pomiędzy państwami członkowskimi.

DEKLARACJA

w sprawie artykułu 109 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Konferencja podkreśla, że użycie terminu „umowy formalne” w artykule 109. 1, nie oznacza utworzenia nowej kategorii umów międzynarodowych w znaczeniu prawa Wspólnoty.

DEKLARACJA

w sprawie Tytułu XVI części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Konferencja uważa, że zważywszy wzrastające znaczenie ochrony przyrody na szczeblu krajowym, Wspólnoty i międzynarodowym, Wspólnota powinna, wykonując swoje uprawnienia zgodnie z postanowieniami Tytułu XVI części trzeciej, brać pod uwagę szczególne wymagania istniejące w tej dziedzinie.

DEKLARACJA

w sprawie artykułów 109, 130r i 130y Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Konferencja uważa, że postanowienia artykułu 109. 5, oraz artykułu 130r. 4 akapit drugi i artykułu 130y nie mają wpływu na zasady wynikające z orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości wydanego w sprawie AETR.

DEKLARACJA

w sprawie dyrektywy z 24 listopada 1988 roku (emisje zanieczyszczeń)

Konferencja oświadcza, że zmiany w prawie Wspólnoty nie mogą podważać derogacji przyznanych Hiszpanii i Portugalii do 31 grudnia 1999 roku na mocy Dyrektywy Rady z 24 listopada 1988 roku w sprawie ograniczenia emisji zanieczyszczeń dostających się do atmosfery z dużych instalacji spalających.

DEKLARACJA

w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju

Konferencja zgadza się na to, żeby Europejski Fundusz Rozwoju był nadal finansowany przez wkłady narodowe zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami.

DEKLARACJA

w sprawie roli parlamentów krajowych w Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że istotne jest zachęcanie parlamentów krajowych do większego udziału w działaniach Unii Europejskiej.

W tym celu należy zwiększyć wymianę informacji pomiędzy parlamentami krajowymi a Parlamentem Europejskim. W związku z tym kontekście, rządy państw członkowskich zapewnią między innymi, by parlamenty krajowe otrzymywały propozycje aktów prawnych Komisji w czasie umożliwiającym zapoznanie się z nimi lub ich przestudiowanie.

Podobnie Konferencja uważa, że istotne jest, by kontakty pomiędzy parlamentami krajowymi a Parlamentem Europejskim stały się bardziej intensywne, w szczególności poprzez udzielanie odpowiednich wzajemnych ułatwień i poprzez regularne spotkania parlamentarzystów zainteresowanych tymi samymi problemami.

DEKLARACJA

w sprawie Konferencji Parlamentów

Konferencja zachęca Parlament Europejski i parlamenty krajowe do spotykania się w razie potrzeby jako Konferencja Parlamentów (lub sesje wyjazdowe).

Konferencja Parlamentów będzie udzielać konsultacji w sprawach dotyczących głównych orientacji Unii Europejskiej, nie naruszając uprawnień Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych. Przewodniczący Rady Europejskiej i Przewodniczący Komisji na każdym posiedzeniu Konferencji Parlamentów zdają sprawozdanie o stanie Unii.

DEKLARACJA

w sprawie liczby członków Komisji i Parlamentu Europejskiego

Konferencja wyraża zgodę, aby państwa członkowskie przestudiowały kwestie związane z liczbą członków Komisji i z liczbą członków Parlamentu Europejskiego nie później niż do końca roku 1992, mając na względzie osiągnięcie porozumienia, które pozwoli na ustanowienie koniecznych podstaw prawnych do określenia liczby członków Parlamentu Europejskiego odpowiednio wcześniej, przed wyborami w 1994 roku. Decyzje zostaną podjęte w świetle, między innymi, potrzeby określenia wielkości Parlamentu Europejskiego w powiększonej Wspólnocie.

DEKLARACJA

w sprawie hierarchii aktów prawnych Wspólnoty

Konferencja wyraża zgodę na to, żeby konferencja międzyrządowa, która zostanie zwołana w 1996 roku, zbadała, w jakim stopniu możliwa jest rewizja klasyfikacji aktów prawnych Wspólnoty w celu ustanowienia odpowiedniej hierarchii pomiędzy różnymi kategoriami aktów.

DEKLARACJA

w sprawie prawa dostępu do informacji

Konferencja uważa, że przejrzystość procesu decyzyjnego wzmacnia demokratyczny charakter instytucji i zaufanie publiczne do administracji. W związku z powyższym Konferencja zaleca Komisji, aby przedłożyła Radzie, najpóźniej w 1993 roku, sprawozdanie co do środków podjętych w celu poprawy dostępu publicznego do informacji, którymi dysponują instytucje.

DEKLARACJA

w sprawie szacunkowych kosztów wynikających z propozycji Komisji

Konferencja odnotowuje, że Komisja zobowiązuje się, - opierając się w razie potrzeby na konsultacjach, jakie uzna za konieczne, i wzmacniając swój system oceny prawa Wspólnoty, brać pod uwagę koszty i korzyści, jakie związane są z jej propozycjami ustawodawczymi dla władz publicznych państw członkowskich i wszelkich zainteresowanych stron.

DEKLARACJA

w sprawie realizacji prawa Wspólnoty

1. Konferencja podkreśla, że dla spójności i jedności procesu budowy europejskiej sprawą kluczową jest całkowite i dokładne przeniesienie przez każde państwo członkowskie do swojego prawa krajowego dyrektyw Wspólnoty odnoszących się do niego w terminach tam ustalonych.

Ponadto, uznając, że sprawą każdego państwa członkowskiego jest określenie, jak najlepiej mogą zostać wprowadzone w życie prawa Wspólnoty w odniesieniu do ich poszczególnych instytucji, systemu prawnego i innych okoliczności, to jednak w każdym przypadku, zgodnie z artykułem 189 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Konferencja uważa, że dla właściwego funkcjonowania Wspólnoty konieczne jest, aby poszczególne państwa członkowskie spowodowały, by prawo Wspólnoty stosowano z taką samą efektywnością i tak samo rygorystycznie jak prawo krajowe.

2. Konferencja wzywa Komisję, aby czuwała, wykonując swoje uprawnienia zgodnie z artykułem 155 niniejszego Traktatu, nad wypełnianiem przez państwa członkowskie ich zobowiązań. Konferencja zwraca się do Komisji z prośbą o cykliczne wydawanie wyczerpującego sprawozdania dla państw członkowskich i Parlamentu Europejskiego.

DEKLARACJA

w sprawie oceny wpływu środków podejmowanych przez Wspólnotę na środowisko naturalne

Konferencja odnotowuje, że Komisja w swoich propozycjach, a państwa członkowskie w realizacji powyższych propozycji, starają się wziąć pod uwagę ich wpływ na środowisko naturalne oraz zasadę trwałego rozwoju.

DEKLARACJA

w sprawie Trybunału Obrachunkowego

Konferencja kładzie nacisk na szczególną wagę, jaką przywiązuje do zadań przyznanych Trybunałowi Obrachunkowemu na mocy artykułów 188a, 188b, 188c i 206 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Konferencja wzywa inne instytucje Wspólnoty do rozważenia, wspólnie z Trybunałem Obrachunkowym, wszelkich odpowiednich sposobów podwyższenia skuteczności jego pracy.

DEKLARACJA

w sprawie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Konferencja wyraża zgodę na to, aby Komitet Ekonomiczno-Społeczny korzystał z takiej samej niezależności w sprawach swojego budżetu i kierowania personelem, z jakiej korzysta Trybunał Obrachunkowy.

DEKLARACJA

w sprawie współpracy ze stowarzyszeniami charytatywnymi

Konferencja podkreśla znaczenie, jakiego, dla osiągnięcia celów artykułu 117 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, nabiera współpraca pomiędzy Wspólnotą a stowarzyszeniami i fundacjami charytatywnymi, jako instytucjami odpowiedzialnymi za zakłady i służby opieki społecznej.

DEKLARACJA

w sprawie ochrony zwierząt

Konferencja zwraca się do Parlamentu Europejskiego, do Rady i do Komisji, a także do państw członkowskich o pełne uwzględnianie dobra zwierząt podczas przygotowywania i realizacji ustawodawstwa Wspólnoty dotyczącego wspólnej polityki rolnej, transportu, rynku wewnętrznego i badań naukowych.

DEKLARACJA

w sprawie reprezentowania interesów krajów i terytoriów zamorskich określonych w artykule 227, punkty 3 i 5 podpunkty a) i b) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Konferencja, odnotowując, że w wyjątkowych okolicznościach mogą pojawić się rozbieżności pomiędzy interesami Unii a interesami krajów i terytoriów zamorskich określonych w artykule 227, punkty 3 i 5 podpunkty a) i b), wyraża zgodę na to, aby Rada starała się znaleźć rozwiązanie zgodne ze stanowiskiem Unii. Jednakże, w przypadku gdy okaże się to niemożliwe, Konferencja wyraża zgodę na samodzielne działanie danego państwa członkowskiego w interesie wspomnianych krajów i terytoriów zamorskich, bez podważania interesów Wspólnoty. Dane państwo członkowskie poinformuje Radę i Komisję o możliwości zaistnienia powyższej rozbieżności interesów i, jeżeli samodzielne działanie okaże się nie do uniknięcia, wyraźnie określi, że działa w interesie wspomnianego wyżej terytorium zamorskiego.

Niniejsza deklaracja ma zastosowanie również do Makao i Timoru Wschodniego.

DEKLARACJA

w sprawie najbardziej odległych regionów Wspólnoty

Konferencja przyjmuje do wiadomości, że najbardziej odległe regiony Wspólnoty (francuskie terytoria zamorskie, Azory, Madera i Wyspy Kanaryjskie) znajdują się w sytuacji poważnego zacofania strukturalnego połączonego z szeregiem zjawisk (odległością, statusem wyspy, małymi rozmiarami, trudną topografią i klimatem oraz gospodarczą zależnością od kilku produktów), których trwanie i kumulacja w sposób istotny ograniczają ich rozwój gospodarczy i społeczny.

Konferencja uważa, że chociaż postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i ustawodawstwo wtórne stosują się automatycznie do najbardziej odległych regionów, to możliwe jest podjęcie szczególnych środków dla udzielenia im wsparcia w takim zakresie i tak długo, jak długo będzie występowała obiektywna potrzeba podejmowania takich środków, na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego tych regionów. Powyższe środki powinny mieć na celu zarówno dokończenie budowy wewnętrznego rynku, jak i uwzględnienie rzeczywistości regionalnej dla umożliwienia najodleglejszym regionom osiągnięcia średniego poziomu gospodarczego i społecznego Wspólnoty.

DEKLARACJA

w sprawie głosowania w sprawach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Konferencja wyraża zgodę na to, aby w odniesieniu do decyzji Rady wymagających jednomyślności państwa członkowskie w miarę możliwości unikały uniemożliwiania jednomyślnej decyzji, jeżeli za tą decyzją opowiada się kwalifikowana większość.

DEKLARACJA

w sprawie ustaleń praktycznych w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Konferencja wyraża zgodę na to, żeby podział pracy pomiędzy Komitetem Politycznym a Komitetem Stałych Przedstawicieli został zbadany w późniejszym etapie, podobnie jak praktyczne przygotowania do połączenia Sekretariatu Współpracy Politycznej i Sekretariatu Generalnego Rady oraz do do współpracy tego ostatniego z Komisją.

DEKLARACJA

w sprawie stosowania języków w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Konferencja wyraża zgodę na to, aby języki były używane zgodnie z zasadami Wspólnot Europejskich.

Obecna praktyka Europejskiej Współpracy Politycznej będzie tymczasowo służyła za wzór dla systemu COREU.

Wszelkie teksty dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, które są przedkładane Radzie Europejskiej lub Radzie albo przyjmowane na ich posiedzeniach, podobnie jak wszelkie teksty przeznaczone do publikacji, są jednocześnie i natychmiast tłumaczone na wszystkie języki urzędowe Wspólnoty.

DEKLARACJA

w sprawie Unii Zachodnioeuropejskiej

Konferencja odnotowuje następujące deklaracje:

I. Deklaracja Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Włoch, Luksemburga, Holandii, Portugalii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które są członkami Unii Zachodnioeuropejskiej a także członkami Unii Europejskiej w sprawie roli Unii Zachodnioeuropejskiej i jej stosunków z Unią Europejską i Sojuszem Atlantyckim

Wstęp

1. Państwa członkowskie UZE są zgodne co do potrzeby ustanowienia autentycznej tożsamości bezpieczeństwa i obrony oraz większej odpowiedzialności europejskiej w kwestiach obronnych. Tożsamość ta będzie tworzona stopniowo, w wieloetapowym procesie. UZE stanie się integralną częścią procesu rozwoju Unii Europejskiej i umocni swój wkład w solidarność w ramach Sojuszu Atlantyckiego. Państwa członkowskie UZE wyrażają zgodę na umocnienie roli UZE, w długoterminowej perspektywie wspólnej polityki obronnej w ramach Unii Europejskiej, która z czasem może prowadzić do wspólnej obrony, zgodnej z istniejącą polityką Sojuszu Atlantyckiego.

2. UZE stanie się elementem systemu obronnego Unii Europejskiej i środkiem wzmacniającym europejski filar Sojuszu Atlantyckiego. W tym celu UZE określi wspólną europejską politykę obronną i będzie ją praktycznie realizować poprzez dalszy rozwój swojej roli operacyjnej.

Państwa członkowskie UZE biorą pod uwagę artykuł J.4 Traktatu o Unii Europejskiej, odnoszący się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, który brzmi jak następuje:

„1. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa obejmuje wszelkie kwestie związane z bezpieczeństwem Unii, włącznie z docelowym określeniem wspólnej polityki obronnej, która z czasem może doprowadzić do wspólnej obronności.

2. Unia zwraca się z prośbą do Unii Zachodnioeuropejskiej (UZE) stanowiącej integralną część procesu rozwoju Unii, o wypracowanie i realizację decyzji i działań Unii, które mają skutki dla obronności. Rada, w porozumieniu z instytucjami UZE, przyjmuje niezbędne rozwiązania praktyczne.

3. Sprawy mające skutki dla obronności i uregulowane w niniejszym artykule nie podlegają procedurom opisanym w artykule J.3.

4. Polityka Unii, zgodnie z niniejszym artykułem, nie prowadzi do naruszenia szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i polityki obronnej niektórych państw członkowskich, respektuje zobowiązania niektórych państw członkowskich wynikające z Paktu Północnoatlantyckiego i jest zgodna ze wspólną polityką bezpieczeństwa i polityką obronną ustanowioną w tych ramach.

5. Postanowienia niniejszego artykułu nie stoją na przeszkodzie rozwojowi bliższej współpracy pomiędzy dwoma lub więcej państwami członkowskimi na płaszczyźnie bilateralnej, w ramach UZE i Sojuszu Atlantyckiego, jeżeli tylko taka współpraca nie jest sprzeczna ani nie hamuje współpracy przewidzianej w niniejszym Tytule.

6. Dla realizacji celów niniejszego Traktatu, mając na uwadze rok 1998 w kontekście artykułu XII Traktatu Brukselskiego, postanowienia niniejszego artykułu mogą zostać zmienione, zgodnie z artykułem N. 2 na podstawie sprawozdania, które w 1996 roku Rada przedstawi Radzie Europejskiej i które będzie zawierało ocenę osiągniętych postępów oraz doświadczeń zgromadzonych do tego czasu.”

A - Stosunki UZE z Unią Europejską

3. Celem jest stopniowe tworzenie UZE jako elementu systemu obronnego Unii Europejskiej. W tym celu UZE jest przygotowana do wypracowania i realizacji, na wniosek Unii Europejskiej, decyzji i działań Unii, które mają znaczenie dla obronności.

W tym celu UZE podejmie następujące środki dla wypracowania bliskich kontaktów roboczych z Unią:

- w razie potrzeby, odpowiednia synchronizacja terminów i miejsc posiedzeń oraz harmonizacja metod pracy;

- ustanowienie bliskiej współpracy pomiędzy Radą a Sekretariatem Generalnym UZE z jednej strony i Radą Unii a Sekretariatem Generalnym Rady z drugiej;

- uwzględnianie harmonizacji kolejności i długości kadencji piastowania odpowiednich Urzędów Przewodniczącego;

- ustalanie odpowiednich procedur zapewniających, że Komisja Wspólnot Europejskich jest regularnie informowana i, w razie potrzeby, konsultowana w sprawach działań UZE, stosownie do roli Komisji we wspólnej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa określonej zdefiniowanej w Traktacie o Unii Europejskiej;

- zachęcanie do bliższej współpracy pomiędzy Zgromadzeniem Parlamentarnym UZE a Parlamentem Europejskim.

Rada UZE, w porozumieniu z właściwymi organami Unii Europejskiej, przyjmuje niezbędne ustalenia praktyczne.

B - Stosunki UZE z Sojuszem Atlantyckim

4. Celem jest rozwój UZE jako środka wzmocnienia europejskiego filaru Sojuszu Atlantyckiego. Dlatego też UZE jest gotowa dalej rozwijać bliskie kontakty robocze pomiędzy UZE a Sojuszem oraz zwiększać rolę, odpowiedzialność i wkłady państw członkowskich UZE w Sojusz. Zostanie to podjęte w oparciu o zasadę koniecznej przejrzystości i komplementarności pomiędzy rodzącą się europejską tożsamością bezpieczeństwa i obrony a Sojuszem. UZE będzie działała zgodnie ze stanowiskami przyjętym w ramach Sojuszu Atlantyckiego.

- Państwa członkowskie UZE zintensyfikują koordynację w kwestiach związanych z Sojuszem, będących przedmiotem ważnych wspólnych interesów, w celu wprowadzania wspólnych stanowisk uzgodnionych w ramach UZE do procesu konsultacji Sojuszu, który pozostanie podstawowym forum konsultacji pomiędzy jego członkami i miejscem uzgodnień co do polityki mającej znaczenie dla zobowiązań w zakresie bezpieczeństwa i obronności sojuszu w ramach Paktu Północnoatlantyckiego.

- W razie potrzeby synchronizuje się terminy i miejsca posiedzeń oraz harmonizuje metody pracy.

- Bliska współpraca zostanie ustanowiona pomiędzy Sekretariatami Generalnymi UZE i NATO.

C - Rola operacyjna UZE

5. Rola operacyjna UZE zostanie wzmocniona przez zbadanie i określenie zadań, struktur i środków, obejmujących w szczególności:

- komórkę planowania UZE;

- bliższą współpracę wojskową, uzupełniającą w stosunku do Sojuszu, w szczególności w zakresie logistyki, transportu, szkolenia i wywiadu strategicznego;

- spotkania szefów sztabu (państw członkowskich) UZE;
- jednostki wojskowe podległe UZE.

Zostaną ponadto zbadane inne propozycje, a zwłaszcza:

- zwiększonej współpracy w zakresie uzbrojenia w celu utworzenia europejskiej agencji zbrojeń;
- przekształcenia Instytutu UZE w Akademię Bezpieczeństwa i Obrony Europejskiej.

Uzgodnienia dążące do wzmocnienia roli operacyjnej UZE będą w pełni zgodne z zarządzeniami wojskowymi koniecznymi dla zapewnienia zbiorowej obrony wszystkich sojuszników.

D - Inne środki

6. W konsekwencji środków określonych powyżej i dla ułatwienia wzmocnienia roli UZE, siedziba Rady i Sekretariatu UZE zostanie przeniesiona do Brukseli.

7. Przedstawicielstwo w Radzie UZE musi umożliwić Radzie ciągłe spełnianie jej funkcji, zgodnie z artykułem VIII zmodyfikowanego Traktatu Brukselskiego. państwa członkowskie mogą wykorzystać formułę „podwójnej czapki”, która pozostaje do określenia, dotyczącej się z ich przedstawicieli w Sojuszu i w Unii Europejskiej.

8. UZE odnotowuje, że zgodnie z postanowieniami artykułu J.4. 6 Traktatu o Unii Europejskiej, dotyczącymi wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, Unia zdecyduje o rewizji postanowień niniejszego artykułu, mając na względzie realizację wyznaczonego w nim celu, zgodnie z określoną procedurą. UZE ponownie zbada niniejsze postanowienia w 1996 roku. W ponownym badaniu weźmie pod uwagę osiągnięty postęp i zdobyte doświadczenie oraz obejmie nim stosunki między UZE a Sojuszem Atlantyckim.

II. Deklaracja Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Włoch, Luksemburga, Holandii, Portugalii, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które są członkami Unii Zachodnioeuropejskiej

„Państwa członkowskie UZE wyrażają zadowolenie z rozwoju europejskiej tożsamości bezpieczeństwa i obrony. Są zdecydowane, biorąc pod uwagę rolę UZE jako elementu systemu obronnego Unii Europejskiej i jako środka wzmacniającego europejski filar Sojuszu Atlantyckiego, oprzeć stosunki pomiędzy UZE a innymi państwami europejskimi na nowych podstawach w celu zapewnienia stabilności i bezpieczeństwa w Europie. W tym duchu proponują, co następuje:

Państwa, które są członkami Unii Europejskiej zaprasza się do wstąpienia do UZE, na warunkach, które zostaną określone zgodnie z artykułem XI zmodyfikowanego Traktatu Brukselskiego, lub do zostania obserwatorami, jeżeli takie jest ich życzenie. Równocześnie, pozostałe europejskie państwa członkowskie NATO zaprasza się do zostania członkami stowarzyszonymi UZE w sposób, który pozwole im w pełni uczestniczyć w działaniach UZE.

Państwa członkowskie UZE zakładają, że traktaty i umowy odnoszące się do powyższych propozycji zostaną zawarte przed 31 grudnia 1992 roku.

DEKLARACJA

w sprawie azylu

1. Konferencja wyraża zgodę na to, żeby, w kontekście postępowania określonego w artykułach K.1 i K.3 postanowień dotyczących współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, Rada rozważyła jako priorytetowe kwestie dotyczące polityki azylowej państw członkowskich, mając na celu podjęcie przed rokiem 1993 wspólnych działań w celu harmonizacji jej aspektów, w świetle programu roboczego i harmonogramu określonych w sprawozdaniu dotyczącym azylu, sporządzonym na wniosek Rady Europejskiej obradującej w Luksemburgu 28 i 29 czerwca 1991 roku.

2. W związku z powyższym Rada rozważy także, do końca 1993 roku, na podstawie sprawozdania, możliwość stosowania w tych sprawach artykułu K.9.

DEKLARACJA

w sprawie współpracy policji

Konferencja potwierdza zgodność państw członkowskich co do celów leżących u podstawy propozycji delegacji niemieckiej na posiedzeniu Rady Europejskiej w Luksemburgu 28 i 29 czerwca 1991 roku.

Obecnie państwa członkowskie wyrażają zgodę na zbadanie jako kwestii priorytetowej przedstawionych im projektów, na podstawie programu roboczego i terminów określonych w sprawozdaniu sporządzonym na wniosek Rady Europejskiej przedstawiony w Luksemburgu, i są gotowe do podjęcia praktycznych środków w kwestiach, które zostały zasugerowane przez niemiecką delegację, odnoszących się do następujących zadań związanych z wymianą informacji i doświadczeń:

- wspieranie władz krajowych w sprawach dochodzeń kryminalnych i w dziedzinie bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie koordynacji dochodzeń i poszukiwań;
- tworzeniem baz danych;
- centralna analiza i ocena informacji w celu sporządzania bilansu sytuacji i określenia różnych metod dochodzeniowych;
- gromadzenie i analiza krajowych programów prewencyjnych, w celu przekazania ich innym państwom członkowskim i opracowania ogólnoeuropejskich strategii prewencyjnych;
- środki związane ze szkoleniem uzupełniającym, badaniami naukowymi, kryminalistyką oraz antropometrią sądową.

Państwa członkowskie wyrażają zgodę na rozważenie na podstawie sprawozdania, najpóźniej w ciągu 1994 roku, czy zakres powyższych operacji powinien zostać rozszerzony.

DEKLARACJA

w sprawie sporów pomiędzy EBC i EIW a ich personelem

Konferencja uważa za stosowne, aby Sąd Pierwszej Instancji rozpatrywał ten rodzaj powództwa zgodnie z artykułem 168a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W związku z powyższym Konferencja zwraca się z prośbą do instytucji o odpowiednią adaptację stosownych zasad.

Wysokie Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej przyjęły, 1 maja 1992 w Guimarães (Portugalia), następujące oświadczenie:

DEKLARACJA WYSOKICH UMAWIAJĄCYCH SIĘ STRON TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Wysokie Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej, podpisanego w Maastricht siódmego lutego 1992 roku,

Po przeanalizowaniu treści protokołu nr 17 powyższego Traktatu o Unii Europejskiej, dołączonego do tego traktatu i do traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskiej,

Dokonują następującej interpretacji prawnej:

Było i jest ich intencją, aby protokół nie ograniczał swobody przemieszczania się pomiędzy państwami członkowskimi, ani też - stosownie do warunków, które mogą zostać określone zgodnie z prawem Wspólnoty przez prawo irlandzkie - swobody otrzymywania w Irlandii bądź dostarczania tam informacji o usługach dozwolonych prawem w państwach członkowskich.

Jednocześnie Wysokie Umawiające się Strony uroczyście oświadczają, że w razie przyszłej rewizji Konstytucji Irlandii dotyczącej spraw objętych artykułem 40.3.3 tej Konstytucji i nie stojącej w sprzeczności z wyrażoną powyżej intencją Wysokich Umawiających się Stron, będą one przychylnie ustosunkowane, po wejściu w życie Traktatu o Unii Europejskiej, do zmiany wspomnianego protokołu, która rozciągnie jego zastosowania na zmieniony w ten sposób przepis konstytucji, jeśli takie będzie życzenie Irlandii.

Sporządzono w Maastricht dnia siedemnastego lutego tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego drugiego roku.

W imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Belgów
Mark Eyskens, Philippe Maystadt

W imieniu Jego Królewskiej Mości Królowej Danii
Uffe Ellemann-Jensen, Anders Fogh Rasmussen

W imieniu Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec
Hans-Dietrich Genscher, Théodor Waigel

W imieniu Prezydenta Republiki Greckiej
Antonios Samaras, Efthymios Christodoulou

W imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Hiszpanii
Francisco Fernández Ordóñez, Carlos Solchaga Catalán

W imieniu Prezydenta Republiki Francuskiej
Roland Dumas, Pierre Beregovoy

W imieniu Prezydenta Republiki Włoskiej
Gianni de Michelis, Guido Carli

W imieniu Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego Księcia Luksemburga
Jacques F. Poos, Jean-Claude Juncker

W imieniu Jej Królewskiej Mości Królowej Holandii
Hans van den Broek, Willem Kok

W imieniu Prezydenta Republiki Portugalskiej
João de Deus Pinheiro, Jorge Braga de Macedo

W imieniu Jej Królewskiej Mości Królowej Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii
i Irlandii Północnej
The Rt. Hon. Douglas Hurd, The Hon. Francis Maude